

Årsrapport 2022

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Innholdsfortegnelse

FORORD

1 OM VIRKSOMHETEN

- 4** 1.1 Konsernet og virksomhetene
- 12** 1.2 Viktige hendelser i 2022
- 13** 1.3 Finansiell kalender 2023
- 14** 1.4 Hovedtall og nøkkeltall for konsernet
SpareBank 1 Hallingdal Valdres
- 16** 1.5 Bærekraft

2 ÅRSREGNSKAP 2022

- 19** 2.1 Styrets årsberetning
- 45** 2.2 Resultat
- 46** 2.3 Balanse
- 48** 2.4 Endringer i egenkapitalen
- 52** 2.5 Kontantstrømoppstilling
- 52** 2.6 Noter
- 120** 2.7 Erklæring fra styret og administrerende
direktør

3 UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2022

4 STYRET OG LEDELSE

- 126** 4.1 Hovedorganisasjon
- 127** 4.2 Presentasjon av styret
- 128** 4.3 Forstanderskap, styre og revisjon

FORORD

SpareBank 1 Hallingdal Valdres leverer et årsresultat som gir lavere EK-avkastning enn vårt langsiktige mål. Det er utfordrende å levere god EK-avkastning for en standardbank (ikke bruk av IRB-modeller) (Internal ratings-base approach) med høy kjernekapitaldekning i en periode med lav rente. I tillegg leverte vi redusert avkastning på våre verdipapirer som følge av den kraftige stigningen i rentenivået.

2022 ble likevel et godt år for SpareBank 1 Hallingdal Valdres. I 2022 har vi jobbet med hvordan vi kan skape en god lønnsom vekst gjennom mange år for å gi bedre EK-avkastning enn hva vi har målsatt. Som de fleste næringslivsbedrifter vil tilvekst av nye kunder samtidig med at vi holder på eksisterende kunder gi grunnlag for en sunn og lønnsom vekst. Regionen Hallingdal og Valdres er unik ved at så mange ønsker å bo eller bruke fritiden sin i dette området. Vi har en solid markedsandel i personmarkedet og i næringslivet i regionen. I områder hvor vi ikke er så store opplever vi en god vekst. Vår gode markedsandel medfører at vi tar del i den høye aktiviteten som relaterer seg til veksten i fritidsboliger og andre turistrelaterte aktiviteter. Vi har en betydelig lavere markedsandel i kundesegmentet eiere av fritidsbolig i Hallingdal og Valdres. Med vår etablering i Oslo og snart i Bergen opplever vi økt kundevekst i dette kundesegmentet. I tillegg har vi et samarbeid med EIE-eiendomsmegling som gir oss muligheten for å vinne mange nye kunder i personmarkedet. Målingen av kundetilfredshet viser også en positiv utvikling i 2022. Med disse grepene mener vi å ha lagt grunnlaget for en sterk kundevekst de neste årene og våre erfaringstall tilsier at våre kunder velger å samle sine kjøp av finansierings- og forsikringstjenester hos oss.

En sterk morbank er viktig for våre andre virksomheter. I regnskapshuset fortsetter vi å levere på ambisjonen for resultatvekst som er satt. Veksten begrenses i dag av tilgang på nye medarbeidere. I eiendomsmegleren landet vi godt på beina etter en tøff høst med markert lavere aktivitet. Her ligger utfordringen i å utnytte vår kompetanse til å ta nye markedsandeler i et roligere marked slik at vi kommer enda sterkere ut når markedet normaliserer seg.

I 2022 har vi gjort mange av de grepene som skal til for å sikre oss den veksten som er nødvendig for å gi god EK-avkastning i årene fremover. Vi har en organisasjon med dyktige medarbeidere som ønsker å leve opp til vår visjon, som ønsker å få mange nye kunder gjennom offensivt arbeid og høy kvalitet i det vi leverer og som ønsker å bidra til et sterkt og lønnsomt finanskonsern.

1 OM VIRKSOMHETEN

1.1 Konsernet og virksomhetene

1.1.1 Historikk

Konsernet har en lang og tradisjonsrik historie med bankvirksomhet tilbake til 1868. I Hallingdal har konsernet sitt utspring i Aal Sparebank som startet sin virksomhet i 1870, og Hemsedal Sparebank som åpnet i 1907. Disse bankene fusjonerte i 1999 og fikk navnet SpareBank 1 Hallingdal. I Valdres startet Øystre Slidre Sparebank sin drift i 1868. Øystre Slidre Sparebank ble innfusjonert i SpareBank 1 Hallingdal i 2012 og nytt navn på banken ble SpareBank 1 Hallingdal Valdres.

Regnskapsvirksomheten i konsernet har sin historie tilbake til 1984 som daværende Sparebankens Regnskapskontor AS som var et heleid datterselskap av Hemsedal Sparebank. I 2002 ble navnet endret til Hemsedal Regnskap AS. I 2012 kjøpte banken alle aksjene i selskapene HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS. Hemsedal Regnskap AS ble samme året innfusjonert i HallingRegnskap AS som deretter endret navn til SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS. Valdres Regnskap AS skiftet i 2013 navn til SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. I 2014 ble selskapet fusjonert inn i SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og nytt navn på selskapet ble SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS.

Konsernets meglervirksomhet startet i 1999 da banken kjøpte aksjer i Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland som etablerte avdelingskontor i banklokalene på Gol. I 2007 kjøpte banken 85 % av aksjene i Terra Eiendomsmegling Geilo AS. Selskapet endret samme året navn til Eiendomsmegler 1 Geilo AS. I 2011 kjøpte banken de resterende 15 % av aksjene. På samme tid kjøpte banken alle aksjene i Hemsedal Eiendomsmegling AS som ble innfusjonert i Eiendomsmegler 1 Geilo AS. Gol-kontoret til Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland ble samme året utfisjonert til EiendomsMegler 1 Geilo AS. Selskapet endret deretter navn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

1.1.2 Visjon, misjon, verdier og mål

“ Vi hjelper kunden til å realisere drømmer og verdier – i gode og utfordrende tider. Bærekraft i alt vi leverer”

Konsernets visjon er «bærekraft i alt vi gjør» og «anbefalt av kunden». Driften skal bygge på verdiene «engasjert, relevant og dyktig».

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har definert sin misjon til «vi hjelper kunden til å realisere drømmer og verdier – i gode og utfordrende tider. Bærekraft i alt vi leverer».

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal oppnå økt inntjening gjennom samarbeid om kundeleveranser på tvers av konsernets forretningsområder. Målgruppen er alle kunder med tilknytning til Hallingdal og Valdres. Sparebank er kjernevirksomheten, men verdikjeden skal styrkes gjennom formidling av forsikring, eiendomsmegling, regnskap og økonomisk rådgivning.

I Hallingdal Valdres skal konsernet være den mest attraktive arbeidsplassen med de beste og mest fornøyde medarbeiderne. De skal ha høy endringskapasitet og vilje og evne til kontinuerlig læring.

Konsernet er en pådriver i arbeidet med grønn omstilling. Konsernet skal være en foregangsvirksomhet i egne bransjer på miljøengasjement i egen drift og utvikle tjenester som stimulerer kundene til gode miljøtiltak.

Konsernet har en målsetting om å ha god kapitaldekning og levere gode resultat som gir et godt utbytte til sparebankstiftelsene.

1.1.3 Forretningsområder

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er i dag et konsern med virksomheter innenfor flere områder.

Sparebankvirksomheten med bankdrift som omfatter finansiering, betalingsformidling, plassering og formidling av forsikringsprodukt er kjernen i konsernet og konsernstrukturen tar utgangspunkt i gjeldende lovverk for sparebanker.

Konsernet driver i tillegg virksomheter innenfor områdene regnskapsføring, eiendomsmegling, investeringsvirksomhet og lokalt samfunnsengasjement. I tillegg kommer mer interne områder som fellesfunksjoner og eiendomsdrift av egne lokaler.

Disse virksomhetene blir drevet gjennom egne datterselskaper. SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS driver med regnskapsføring og tilhørende tjenester. Eiendomsmegling blir drevet av selskapet EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS. Noe investeringsvirksomhet skjer gjennom selskapet SpareBank 1 Hallingdal Invest AS. I tillegg inngår Tisleidalen Hyttegrend AS som datterselskap i konsernet.

Det lokale samfunnsengasjementet viser seg spesielt gjennom konsernets eiere, SpareBankstiftelsen Hallingdal og SpareBankstiftelsen Øystre Slidre som årlig deler ut gaver og støtte for mange millioner til lag og foreninger i Hallingdal og Valdres. I tillegg er bankens sponsorvirksomhet av betydelig omfang. I 2022 utgjorde dette i sum 22 mill. kroner. Konsernet har også tatt initiativet til stiftelsen «Kimen til vekst» som har støtteordninger til lokale bedrifter og organisasjoner i Hallingdal og Valdres.

1.1.4 Markedsområde

Konsernets hovedmarkedsområde er Hallingdal og Valdres. I Hallingdal ligger tyngdepunktet i kommunene Ål, Gol og Hemsedal, mens i Valdres er tyngdepunktet kommunene Øystre Slidre og Nord-Aurdal. Banken har ca. 40 % av sine kunder utenom dette primærmarkedsområdet med en stor andel i Oslo-området.

De ulike selskapene har alle ambisjoner om å være markedsledende på sine respektive områder. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS har også ambisjoner om å være den ledende megleren i Norge på fritidseiendommer i fjellet.

1.1.5 Kontorstruktur

Virksomheten er bygd opp omkring de lokale kontorene samt et kundesenter med utvidede åpningstider. Rådgivningen skal bygge på god lokalkunnskap og høy faglig kompetanse som gjør driften fleksibel og effektiv.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikke hovedkontor. Bankvirksomheten blir drevet fra åtte kontor lokalisert i tettstedene Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Heggenes, Beitostølen og Oslo.

Datterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS er lokalisert i Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Fagernes, Heggenes og Beitostølen. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS er lokalisert på Flå, Gol, Ål, Geilo, Hemsedal, Fagernes, Beitostølen og i Oslo.

1.1.6 Sparebankstiftelsene

Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre ble etablert 23. november 2012 samtidig med fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank som ble til SpareBank1 Hallingdal Valdres.

Sparebankstiftelsene skal fremme sparebankvirksomheten i sine respektive kommuner gjennom å eie egenkapitalbevis i SpareBank 1 Hallingdal Valdres og disponere deler av overskuddet til allmennyttige formål.

Opprettelsen av sparebankstiftelsene skal sikre at den kapitalen som var opparbeidd i Aal Sparebank (seinere Hallingbanken), Hemsedal Sparebank og videreført i SpareBank 1 Hallingdal gjennom mer enn 143 år, blir værende i distriktet og forvaltet til allmenne formål i all framtid. Det same gjelder kapitalen som var opparbeidet i Øystre Slidre SpareBank gjennom 145 år.

Ved etablering var egenkapitalen i Sparebankstiftelsen Hallingdal på 783 mill. kroner og var i all hovedsak egenkapitalbevis i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Egenkapitalen i Sparebankstiftelsen Øystre Slidre var tilsvarende på 103. mill. kroner. Størrelse på egenkapitalen samsvarer med bytteforholdet ved fusjonen i 2012.

Stiftelsene har i årene etter etablering fått årlige utbytter fra SpareBank 1 Hallingdal Valdres. En del av dette har gått til gaveutdelinger til prosjekt og drift, men stiftelsene har også opparbeidet seg noe overskuddslikviditet som er plassert i verdipapir, i hovedsak aksjefond og rentefond.

1.1.7 SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen ble etablert i 1996 og er et bank- og produksamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA.

SpareBank 1-alliansen er den nest største finansgrupperingen i Norge målt i utlån til kunder. Alliansen består av 13 selvstendige banker som er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner. Disse bankene er både børsnoterte egenkapitalbevisbanker, ikke-børsnoterte egenkapitalbevisbanker, tradisjonelle sparebanker og aksjesparebank.

Alliansen er etablert og organisert for å gi bankene styrke og kraft til å drive fremtidsrettet bankvirksomhet lokalt.

SpareBank 1-bankene driver etter den tradisjonsrike grunnpilaren for sparebanker i Norge, som handler om å gi tilbake og løfte lokalsamfunnene der bankene er. Det er denne driftsformen som skiller sparebankene fra forretningsbankene. De deler overskuddene lokalt.

Sterke og konkurransekraftige, lokale og regionale sparebanker har derfor stor betydning for bærekraftige lokalsamfunn over hele landet.

13 regionale og lokale SpareBank 1-banker er partnere i alliansen

SpareBank 1
SR-BANKSpareBank 1
SMNSpareBank 1
NORD-NORGESpareBank 1
ØSTLANDETSpareBank 1
GUDBRANDSDALSpareBank 1
HALLINGDAL VALDRESSpareBank 1
NORDMØRESpareBank 1
RINGERIKE HADELANDSpareBank 1
LOM OG SKJÅKSpareBank 1
SØRØST-NORGESpareBank 1
SØRE SUNNMØRESpareBank 1
HELGELAND

SamSpar-bankene

SpareBank 1
ØSTFOLD-AKERSHUS

Kundene skal oppleve at SpareBank 1-bankene er best på relasjoner – både lokalt og digitalt. Totalt har alliansen ca. 8.900 medarbeidere. Det betyr at SpareBank 1 er en betydelig arbeidsgiver i Norge.

Selv om bankene i alliansen er selvstendige, er det etablert mange felles retningslinjer og policyer for blant annet etikk, personvern og sikkerhet.

SpareBank 1-alliansen skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper. Tilrettelegging for faglig utvikling og en rekke tiltak som bidrar til god helse, økt trivsel og høy motivasjon er prioritert. Balansen mellom jobb, hjem og fritid skal oppleves som god.

Arbeidsmiljøet i alliansen skal være preget av mangfold, respekt og omtanke, og det er en nulltoleranse for diskriminering og trakassering.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap med 5 datterselskaper som alle utvikler og leverer produkter til alliansebankene som igjen tilbyr dette til sine kunder i lokalmarkedet. Holdingselskapets oppgaver er økonomistyring, risikostyring og compliance, juridiske tjenester og myndighetskontakt for datterselskapene. Morselskapet utvikler og leverer også produkter til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom LOfavør.

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 % eid av SpareBank 1-banker og Landsorganisasjonen LO med følgende eierbrøker:

SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %) og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknyttet LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eier 100 % av aksjene i følgende datterselskaper:

- SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)
- SpareBank 1 Factoring AS
- SpareBank 1 Spleis AS
- Fremtind Forsikring AS (65 %)
- Kredinor (50 %)

I 2019 fusjonerte SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Forsikring AS og ble til Fremtind Forsikring AS der SpareBank 1 Gruppen AS eier 65 % og DNB ASA 35 % av selskapet. DNB har en opsjon om å

kunne kjøpe seg opp til 40 % eierandel. Forsikringer fra Fremtind blir distribuert gjennom SpareBank 1-bankene og DNB.

Høsten 2022 fusjonerte inkassoselskapene Modhi Finance og Kredinor. Selskapet heter nå Kredinor. Merkenavnet Modhi videreføres ikke. SpareBank 1 Gruppen AS eier 50 prosent av Kredinor.

LOfavør AS er et deleid selskap (49 %) som utvikler og leverer produkter til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

SpareBank 1 Utvikling DA er eid av SpareBank 1 SR-Bank (18 %), SpareBank 1 Nord-Norge (18 %), SpareBank 1 SMN (18 %), Samarbeidende Sparebanker AS (18 %), SpareBank 1 Østlandet (18 %) og SpareBank 1 Gruppen (10 %).

SpareBank 1 Utvikling DA eier 100 % av aksjene i følgende datterselskaper:

- EiendomsMegler 1 Norge AS
- SpareBank 1 Kundesenter AS

SpareBank 1 Utvikling DA består av en rekke utviklings- og fagmiljøer, som leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til de 13 eierbankene. Selskapet bidrar til at felles utvikling og aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevareravnet - SpareBank 1.

SamSpar

SamSpar er en allianse innenfor SpareBank 1-alliansen. SamSpar-alliansen består av tre fellesselskaper samt de 9 eierbankene med datterselskaper. De 9 eierbankene er: SpareBank 1 Nordmøre, SpareBank 1 Søre Sunnmøre, SpareBank 1 Lom og Skjåk, SpareBank 1 Gudbrandsdal, SpareBank 1 Østfold Akershus, SpareBank 1 Ringerike Hadeland, SpareBank 1 Hallingdal Valdres, SpareBank 1 Helgeland og SpareBank 1 Sørøst-Norge.

De tre felleseide selskapene er: Samarbeidende Sparebanker AS, SpareBank 1 SamSpar AS og Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA. De ansatte i SamSpar er alle ansatt juridisk i selskapet SpareBank 1 SamSpar AS (i det følgende benevnt SamSpar) og har ved utgangen av 2022 til sammen 27 ansatte og er lokalisert i Oslo.

SamSpar er et felles selskap for eierbankene som er satt til å utøve oppgaver og ansvar innenfor følgende fire dimensjoner:

1. Forvaltning av selskapsverdier og selskaper
2. Representasjon på alliansearenaen
3. Faglig ledelse
4. Innovasjon og tjenester

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har en eierdel på 7,46 % i SamSpar. SamSpar-bankene har gjennom de siste årene investert mye i systemer, infrastruktur og tjenester for å styrke bankenes utvikling og konkurransekraft. Selskapet driver og forvalter disse investeringene kostnadseffektivt og utfører en rekke fellesfunksjoner og tjenester for SamSpar-bankene. Selskapet har kompetanse på områder som supplerer eierbankene (f.eks. datavarehus, kundeoppfølgingssystemer, analyse, personvern og GDPR).

Dette er oppgaver som kommer i tillegg til de aktivitetene som gjennomføres i SpareBank 1-alliansen. Selskapet forvalter også felleseide selskaper og representerer eierne i Alliansens kunderåd og fagråd. Selskapet har i tillegg ansvaret for lansering av og opplæring på leveranser fra fellesarenaen samt fremme forslag som skal styrke eiernes konkurransesituasjon.

Andre SpareBank 1-selskaper

Ved siden av eierskapet i SamSpar og det indirekte eierskapet i SpareBank 1-alliansen, er SpareBank 1 Hallingdal Valdres inne som direkte eier i en del andre SpareBank 1-selskaper. Dette er SpareBank 1 Betaling AS, SpareBank 1 Kreditt AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Bank og Regnskap AS, SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS og SpareBank 1 Forvaltning AS. Eierandelen i disse selskapene ligger på 0,38-2,50 %.

1.2 Viktige hendelser i 2022

Her er et utvalg av hendelser i konsernet gjennom året. Listen er ikke fullstendig, men gir et lite innblikk i større og mindre hendelser.

Januar:

- Vi er i gang med webinarserie til våre kunder. Først ut er «myter om aksjemarkedet» med SpareBank 1 Forvaltning.

Februar:

- Russland invaderer Ukraina og mange sanksjoner mot Russland og Hviterussland er innført i tiden etterpå.

Mars:

- Banken gir en gave på kr 500.000 til arbeidet med Ukrainske flyktninger. Halvparten går til Norges Røde Kors som arbeider ved grensa og inne i Ukraina. Resterende halvdel går til lokale tiltak.

April:

- SpareBank 1-bankene går sammen om en felles satsning for å vise frem sin ukjente superkraft, nemlig mobilbanken med tilhørende muligheter.

Mai:

- Konsernet deltar på Duckys Klimakonkurranse. Her konkurrerer vi mot andre SpareBank 1-konsern om å redusere Co2 avtrykket mest. Etter litt over 2 uker er det vi som går av med seieren.

Juni:

- Banken tar imot gammelt IT utstyr. «Panten» på det vi får inn går til Unicefs arbeid for rent vann.

Juli:

- SAS streiker, og vi får mye kundesvevninger i forhold til dette

August:

- Banken signerer en avtale med Bruse i forhold til solcellefinansiering og markedsføring.

Desember:

- Årets julegave på kr 100.000 går til Amnesty International og kampen for kvinners rettigheter i Iran.

1.3 Finansiell kalender 2023

14. februar

Resultat 4. kvartal 2022

14. mars

Styremøte offisielt regnskap for 2022

27. mars

Forstanderskapsmøte og fastsettelse av årsoppgjør og utbytte

15. mai.

Resultat 1. kvartal

15. august
Resultat 2. kvartal

15. november
Resultat 3. kvartal

1.4 Hovedtall og nøkkeltall for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Inntekter 2022
NOK 454M

Resultat 2022
NOK 131M

RESULTATSAMMENDRAG	Året 2022	%	Året 2021	%
(Hele tusen kroner)				
Netto renteinntekter	242 533	1,72	195 322	1,52
Netto provisjons- og andre inntekter	75 964	0,54	78 567	0,61
Netto resultat fra finansielle eiendeler	23 541	0,17	85 968	0,67
Andre driftsinntekter*)	111 630	0,79	112 276	0,88
Sum inntekter	453 668	3,21	472 133	3,69
Sum driftskostnader	282 092	2,00	262 020	2,05
Driftsresultat før tap	171 576	1,21	210 113	1,64
Kredittap utlån, gar. mv. og rentebærende verdipapirer	11 182	0,08	12 064	0,09
Resultat før skatt	160 394	1,14	198 049	1,55
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	32 137	0,23	30 718	0,24
Resultat	128 257	0,91	167 331	1,31
Resultat før andre inntekter og kostnader	128 258		167 332	
<i>Poster som ikke blir omklassifisert til resultatet:</i>				
Estimatavvik knyttet til ytelsesbassert pensjonsordning	2 021		-1 916	
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultatet:</i>				
Endring i virkelig verdi utlån PM	498		-103	
Skatt virkelig verdi utlån PM	-125		26	
Sum andre inntekter og kostnader	2 394	0,02	-1 993	-0,02
Totalresultat	130 651	0,92	165 338	1,29

*) 2021: 7 319 gjelder bank, 104 957 gjelder datterselskap

*) 2022: 6 927 gjelder bank, 104 703 gjelder datterselskap

Definisjoner:

Rentenetto: Netto renteinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Driftskostnader: Personalkostnader, IT-kostnader, ordinære avskrivninger og andre driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

NØKKELTALL	Året 2022	Året 2021
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning	7,0 %	9,6 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	7,2 %	9,5 %
Kostnadsprosent (morbank)	52,7 %	45,0 %
Kostnadsprosent (konsern)	62,2 %	55,5 %
Balansetall		
Brutto utlån til kunder	11 778 717	10 779 479
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	15 184 308	13 638 797
Innskudd fra kunder	10 993 947	9 443 204
Innskuddsdekning	93,3 %	87,6 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	9,3 %	7,8 %
Utlånsvekst siste 12 måneder inkl. overført til kredittforetak	11,3 %	7,6 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	16,4 %	7,1 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	14 127 014	12 811 747
Forvaltningskapital	14 972 240	13 281 788
Forvaltningskapital inkl. overført kredittforetak	18 377 831	16 141 106
Tap og mislighold i % av brutto utlån		
Tapsprosent utlån	0,07 %	0,09 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,33 %	0,18 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,35 %	0,31 %
Soliditet (forholdsmessig konsolidert)		
Kapitaldekningsprosent	20,9 %	22,2 %
Kjernekapitaldekningsprosent	19,4 %	20,5 %
Ren kjernekapitalprosent	19,2 %	20,3 %
Ren kjernekapitalprosent, morbank	20,3 %	21,2 %
Netto ansvarlig kapital	1 899 107	1 834 721
Kjernekapital	1 757 560	1 694 008
Ren kjernekapital	1 742 590	1 679 518
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	8,9 %	9,6 %
LCR, morbank	168,8 %	141,0 %
Kontor og bemanning		
Antall kontor	11	11
Antall årsverk	172,8	166,0

Definisjoner:

Egenkapitalavkastning etter skatt: Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gjennomsnittlig egenkapital

Kostnadsprosent: Driftskostnader i % av netto inntekter

Tapsprosent utlån: Årets tapsavsetninger på utlån og garantier i % av brutto utlån

Misligholdsprosent: Netto misligholdte engasjement (over 90 dager) i prosent av brutto engasjement

Kapitaldekning: Netto ansvarlig kapital i % av beregningsgrunnlaget (se note 5).

Kjernekapitaldekning: Kjernekapital i % av beregningsgrunnlaget (se note 5).

Ren kjernekapitaldekning: Ren kjernekapital i % av beregningsgrunnlaget (se note 5).

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio): Ren kjernekapital eller kjernekapital i forhold til verdien av alle eiendeler og ikke-balanseførte forpliktelser uten at eiendelene er risikovektet.

LCR (Liquidity Coverage Ratio): Bankens likvide eiendeler målt i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid i en gitt stressituasjon.

1.5 Bærekraft

Bærekraft er en sentral del av vår virksomhet. Høy etisk standard og troverdig forretning i samarbeid med kunder, leverandører, myndigheter og samfunnet vi er en del av, skal kjennetegne alt vi gjør. Konsernets virksomhet skal ikke påvirke det ytre miljøet. Dette blir regulert gjennom et rammeverk i norsk lov og forskrifter, samt egne strategier og retningslinjer. Konsernet har nedfelt prinsipper for miljø, etikk, samfunnsansvar og bærekraft i et eget dokument. Det ligger på bankens egne nettsider www.sb1.no.

Det er mange forhold som kommer inn under dette området. Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine ulike virksomhetsområder er en viktig aktør i lokalsamfunnet der virksomhetene ligger. Banken er i stor grad med på å finansiere lokal utvikling i form av lån til boliger og næringsvirksomhet. Banken sin evne og vilje til å ta del i nye prosjekter er en sentral pilar i utviklingen av lokalsamfunnet. Konsernet med alle virksomhetsområder er til sammen en betydelig arbeidsplass i Hallingdal og Valdres. Konsernet er også en stor skatteyder som tilfører mye til samfunnet i form av skatteinntekter fra ansatte og selskapet. Eiendomsmevlervirksomheten er en viktig lokal aktør for omsetningen av boliger og fritidsboliger i fjellet. Regnskapsvirksomheten utfører viktige tjenester for lokalt næringsliv.

Banken tar også på seg et viktig samfunnsansvar ved å inngå sponsoravtaler med lokale lag og foreninger. På den måten gir banken betydningsfulle bidrag til lokalt kultur- og idrettsarbeid. Egenkapitalen i banken ble omgjort til egenkapitalbevis i 2012. Det er eierne, Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre, som står for gaveutdeling til ulike formål. Stiftelsene får utbytte fra banken som de deler ut i prosjektstøtte, driftsstøtte og tilskudd til løypekjøring. Mer informasjon om banken og sparebankstiftelsene sitt samfunnsengasjement er samlet på bankens nettsider - www.sb1.no.

Åpenhetsloven skal påse at bedrifter har respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Videre skal den sikre at offentligheten får tilgang til informasjon om hvordan virksomheter kartlegger og håndterer eventuelle negative konsekvenser. Loven pålegger større virksomheter å kartlegge om og hvor det er risiko for å bryte menneskerettigheter og sette inn tiltak for å unngå dette.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres forventer av sine leverandører og forretningspartnere at de har et bevisst forhold til bærekraftsrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede, samt at de aktivt og målrettet jobber for å redusere negativ påvirkning av klima, miljø og sosiale- og forretningsetiske forhold. Vi stiller krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling.

Det skal publiseres en aktsomhetsvurdering innen 30. juni. Denne vil omhandle utførelse og redegjørelse av vårt arbeid med åpenhetsloven.

For å ha et sterkt fokus på bærekraftsområdet utarbeider konsernet en egen bærekraftsrapport som omfatter årsberetningens krav til ESG-rapportering jf. regnskapsloven § 3-3c. Det er også utarbeidet en egen rapport «Likestilling- og mangfoldrapport» som omfatter regnskapsloven § 3-3a og de «interne» elementene i samfunnsansvars-rapporteringen i regnskapsloven § 3-3c. Disse rapportene kompletterer årsberetningen, men inneholder også mer frivillig rapportering i tillegg til rapportering som vi har forpliktet oss til gjennom for eksempel FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift (UNEP FI).

For 2022 er bærekraftsrapporten utarbeidet etter en anerkjent standard for bærekraftsrapportering - Global Reporting Initiative (GRI). GRI er en internasjonal, uavhengig og ideell organisasjon som ønsker å støtte virksomheter i bærekraftsrapportering. De ønsker å skape et felles språk for bærekraftsrapportering og er blitt den mest kjente standarden internasjonalt.

Ved å ta i bruk GRI ønsker vi å sikre en mer systematisk jobb og kontroll med vårt bærekraftsarbeid og øke bevisstheten rundt ulike bærekraftstema og ikke-finansiell risiko. Vi ønsker å gi våre interessenter en helhetlig og åpen innsikt i våre mest vesentlige aktiviteter, og også en innsikt i våre utfordringer og muligheter for å være et bærekraftig konsern. Målet med rapporten er kort og godt å skape åpenhet rundt hvordan organisasjonen bidrar eller har som mål å bidra til en bærekraftig utvikling. Vi ønsker å offentliggjøre åpent og transparent vår viktigste påvirkning på økonomi, miljøet og sosiale faktorer, og hvordan vi håndterer denne påvirkningen.

Trykk på lenkesymbolet nede i høyre hjørnet av bildet for å gå til rapportene:

2 ÅRSREGNSKAP 2022

2.1 Styrets årsberetning

SpareBank 1 Hallingdal Valdres var i ved utgangen av 2021 den 32. største av totalt 115 banker i Norge. Banken har fast bemannede kontor på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal i Hallingdal og Beitostølen, Heggnes og Fagernes i Valdres og ett kontor i Oslo.

Banken utstedte i 2012 egenkapitalbevis der Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre er eiere av disse etter fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank samme året.

Årsregnskapet for morbank og konsern omfatter perioden 1.1.-31.12.2022 og er satt opp etter Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak - «årsregnskapsforskriften». Selskapsregnskapet og konsernregnskapet er utarbeidet ihht. årsregnskapsforskriftens § 1-4 første og andre ledd pkt. b. Dette betyr at IFRS-reglene er lagt til grunn med mindre annet følger av årsregnskapsforskriften.

Årsregnskapet er revidert.

2.1.1 Virksomhetsområde og marked

Se omtale i kapittel [1.1.4](#).

2.1.2 Økonomiske utviklingstrekk 2022

Vi har lagt bak oss et ekstraordinært år preget av krigen i Ukraina, sterk prisvekst og svært høye energikostnader for husholdninger og bedrifter. Aktiviteten i norsk økonomi tiltok kraftig etter nedtrappingen av myndighetspålagte restriksjoner i møte med koronapandemien. Rekordlav arbeidsledighet, høy etterspørselsvekst og svak tilbudsside førte til den høyeste prisveksten på varer og tjenester siden 1980-tallet. Norske banker har stått stødig igjennom et turbulent år med lave tap.

Samtidig som aktiviteten i norsk økonomi tok seg kraftig opp etter pandemien, har utviklingen i husholdningenes forventninger til egen og landets økonomi falt til rekordlave nivåer. Finans Norges Forventningsbarometer i fjerde kvartal 2022 viste det laveste nivået i denne stemningsindikatoren siden første måling i 1992. En kombinasjon av økende renteutgifter og generelt høy prisvekst har ført til en bratt nedgang i husholdningenes disponible realinntekter.

I Norges Banks Pengepolitiske rapport fra desember anslår sentralbanken at norsk økonomi har nådd konjunkturtoppen, og at aktiviteten kommer til å avta gjennom vinteren. Norges Bank forventer at lavere konsum vil føre til at aktiviteten i fastlandsøkonomien avtar i 2023. Imidlertid er det en forventning om at økte investeringer innen petroleumsnæringen og aktivitet relatert til klimaomstilling vil løfte veksten i årene fremover.

Boligprisene steg betydelig i perioden 2020 til 2021, særlig drevet av et svært lavt rentenivå og gode statlige støtteordninger til næringslivet igjennom pandemien. Fra høsten 2022 var det et omslag i boligmarkedet med fallende boligpriser. For året sett under ett økte prisene i landet med 1,5 prosent. Statistisk sentralbyrå anslår i deres siste Økonomiske analyser at den negative boligprisveksten i andre halvdel av 2022 vil fortsette inn i 2023. Samtidig peker SSB på at lavere boliginvesteringer isolert sett vil presse boligprisene opp på lengre sikt.

Det er forventet at sterk kostnadsvekst, høyere renter på ny finansiering og avtakende lønnsomhet for mange bedrifter vil bidra til å dempe foretaksinvesteringene i år. Norges Bank anslår at store investeringer innen batterier, hydrogen og karbonhåndtering vil føre til at industriinvesteringene øker markert i årene fremover. Utsikter til høy etterspørsel etter elektrisk kraft vil trolig bidra til økte kraftinvesteringer fra og med neste år. Petroleumsinvesteringene er også forventet å ta seg opp igjen de neste årene.

I møte med konjunkturedgangen som følge av pandemien økte den statlige oljepengebruken betydelig for å finansiere ekstraordinære støtte- og permitteringsordninger. Krigen i Ukraina har også ført til høyere ekstraordinære utgifter knyttet til flyktninger og bistand. I statsbudsjettet for 2023 er det anslått at offentlige utgifter nå utgjør i overkant av 60 prosent av samlet verdiskaping for Fastlands-Norge, ned fra over 65 prosent i 2020.

Den svært ekspansive pengepolitikken begynte å avta i september 2021 da Norges Bank satte opp styringsrenten fra null prosent. Siden da har styringsrenten i raskt tempo blitt satt opp til 2,75 prosent. Sentralbankens prognoser indikerer en topp på 3 prosent i løpet av første kvartal 2023, og deretter en litt lavere styringsrente fra midten av året.

Bankenes utlånstap har vært lave gjennom en periode med stor usikkerhet. Tidligere tapsnedskrivninger har i stor grad blitt tilbakeført. Bankenes lønnsomhet er forventet opprettholdt fremover som følge av økte netto renteinntekter. Soliditeten i norske banker er høy, og kapitalkravene opprettholdes med god margin.

2.1.3 Utviklingen i Hallingdal og Valdres

Det siste året har vært en øvelse i å ta tilbake en normal hverdag uten pandemirelaterte påbud og forbud. Det siste året har vist at samfunnet går relativt raskt tilbake til det normale, selv om noe vil være varig endret etter pandemien.

I det vi var klare for normalen fikk vi mange nye utfordringer å hanskes med og det som skulle være en gjenåpning av samfunnet ble kanskje en gjenåpning med bismak. Vårt markedsområde opplevde for eksempel en eventyrlig vekst i fritidsboligmarkedet i 2020 og 2021. I takt med stigende rente, høye strømpriser og stor usikkerhet om videre utvikling, har dette markedet bremsset kraftig opp. Det merkes lokalt, men er vel så mye en nasjonal trend. Spesielt nye utbyggingsprosjekter er satt på vent inntil fremtidige rammevilkår er mer avklart.

I fjellregionen er vi vant til å at markedene svinger, men vi har tidligere sett at også andre faktorer er viktige for hvordan reiselivet – med de ringvirkninger det har – opptrer. Under finanskrisen i 2008-09

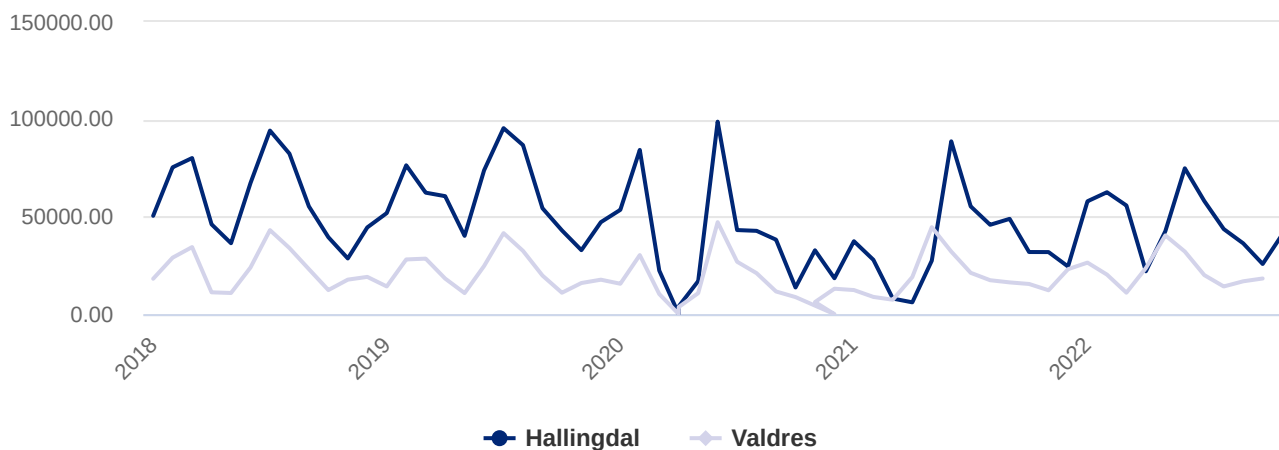
var det en fantastisk snøvinter som førte til godt vinterbesøk i vår region. Vinteren 2022-23 har så langt bydd på mye snø og gode skiforhold.

Hvordan arbeidsmarkedet ser ut lokalt er viktig for temperaturen i våre lokalsamfunn. Siste tilgjengelige tall viser at arbeidsledigheten i Hallingdal og Valdres er på et svært lavt nivå. I nesten samtlige 12 kommuner i dalførene er arbeidsledigheten lavere nå enn før pandemien (2019). Ingen kommuner har en arbeidsledighet som er høyere enn 1,6 % og i Hallingdal er alle kommuner på 1,0 % eller lavere (kilde er NAV-statistikk).

Utvikling i folketallet er en viktig indikator for utviklingen i vår region. Som distriktskommuner vil utflytting være en trussel mot folketallsutviklingen. I flere år har vi sett en fallende utvikling i folketallet. I Hallingdal snudde trenden i 2021, mens den i Valdres har snudd det siste året. Alle kommuner har et lavt eller negativt fødselsoverskudd så mye av forklaringen ligger i økt flyktningestrøm i kjølvannet av krigen i Ukraina. Ved utgangen av 2022 var folketallet i Hallingdal på 21.014 og i Valdres på 17.535. I Valdres er folketallet redusert med 1,3 % siden 2017. Hallingdal har i samme tidsrom en økning i folketallet med 2,1 %. Samlet for Hallingdal og Valdres er folketallet økt med 200 personer eller 0,5 % siden 2017. Vi ser at vekst i folketallet er helt avhengig av tilflytting både fra inn og utland.

Varehandelen er en viktig næring for regionen. Samlet sett har den vært økende i regionen over litt tid, men det siste året viser SSBs statistikk en nedgang i varehandelen både i Viken og Innlandet fylke. En generalisering basert på fylkesstatistikk er selvsagt høyst usikkert, men trenden ser ut til å være lik for alle fylker i 2022 med unntak av Oslo. Dette vil være utfordrende for lokale forretninger og en økende risiko for at noen må legge ned sin virksomhet.

Reisemønsteret har vært sterkt påvirket av pandemien i årene 2020 og 2021. Et særtrekk var at utenlandske turister var fraværende. I 2022 viser nasjonal statistikk at antall overnattinger i året er på nivå med 2019. Dette gjelder også utenlandske overnattinger. Hotellovernattinger utført av nordmenn var rekordhøyt i 2022. Ser vi nærmere på lokal statistikk, kan vi ikke lese helt den samme utviklingen. I Hallingdal økte antall riktig nok hotellovernattingene med 27,4 % i 2020 i forhold til pandemiåret 2021, men antallet er likevel 25 % lavere enn året 2019. I Valdres er bildet at 2022 hadde en økning på 22 %, mens nedgangen i forhold til 2019 var på 1,7 %.

2.1.4 Bankvirksomheten i 2022

I dette avsnittet er følger en omtale av det som skjer innenfor fagområdene i banken. I løpet av et driftsår er det normalt med noen endringer i organisering, ansatte, produkter og systemer.

Forsikringsområdet

Banken er forsikringsagent for Fremtind Forsikring AS og SpareBank 1 Forsikring AS.

Det siste året har banken hatt noe vekst i privatmarkedet og god vekst i bedriftsmarkedet. For privatmarkedet er total forsikringsportefølje ved utgangen av året på 102,7 mill., fordelt med 70 mill. på skadeforsikring og 32,7 mill. på personforsikring. For bedriftsmarkedet er skadeforsikringsporteføljen på 31,6 mill. og pensjonsporteføljen på 42 mill. ved utgangen av 2022.

Porteføljen på landbruk fortsetter sin positive utvikling og passerte 18,3 mill. ved årsskiftet.

Bruk av selvbetjente løsninger er økende, spesielt blant de unge. Kundene kan beregne pris, kjøpe forsikring, melde skader og gjøre enkle endringer i de digitale løsningene. I tillegg får kundene god oversikt over alle sine forsikringer i sin nett- eller mobilbank, noe de fleste er veldig fornøyd med. Mange er også fornøyd med å kunne samle bank og forsikring på ett sted.

Kunde og kompetansesenteret vårt har egne forsikringsspesialister som jobber både mot privatkunder, landbruk og næringskunder. Kundene våre får også god hjelp av de autoriserte rådgiverne på kontorene våre i Hallingdal, Valdres og Oslo.

Betalingsformidling og digitale tjenester

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har hatt søkelys på at våre kunder skal få tilbud om gode digitale løsninger. Dette har vært svært godt mottatt og har forenklet hverdagen til mange av våre kunder.

Alle kunder i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal oppleve at de har tilgjengelige tjenester som gir god kontroll over egen økonomi. For å sikre dette har banken opprettet «rutiner og retningslinjer for finansiell inkludering for våre ikke-digitale kunder» som bygger på en norm som alle banker må følge for å ivareta denne kundegruppen. Dette skal sikre at de kundene som ikke mestrer eller er komfortable med å bruke bankens digitale løsninger, skal få tilgang til manuelle tjenester.

Lokalt har vi allerede gode tjenester/løsninger for de kundene som ikke er digitale, dette tilbudet har vi hatt over tid og vi har dermed ikke hatt behov for å utvikle nye tjenester for å oppfylle normen. Vi har derimot sett behov for å kommunisere disse løsningene bedre ut til våre kunder. På den måten vil banken trygge kundene med gode løsninger for betaling av regninger og oversikt over egen økonomi uavhengig av digital kunnskap. Informasjonen om de ulike tjenestene publiseres både i banklokalene, via post og - digitalt. Det er viktig at denne informasjonen også når frem til pårørende som kan hjelpe sine nære ved behov for assistanse.

I dette arbeidet har vi lagd brosjyre som kan leveres kunde over disk, sendes i post eller epost med beskrivelse av løsningene vi har. Det er også egen informasjon på hjemmesiden vår: sb1.no som beskriver tjenestene. På hjemmesiden har vi også laget informasjon til pårørende, med informasjon om hvordan de kan hjelpe sine nære som har behov for assistanse, bla disposisjonsfullmakt. I tillegg har vi lagd informasjon som er delt på Sosiale medier, samt Frivillighetssentraler osv.

På denne måten håper vi at alle våre kunder skal kjenne trygghet for at de kan få banktjenester tilpasset sitt behov gjennom hele livet.

Våre næringskunder har fått bedre digitale løsninger gjennom at bedriftens betalingskort vises i nettbank bedrift. I tillegg får næringskundene langt bedre informasjon om transaksjonsdetaljer på bedriftens innbetalinger som vil være tidsbesparende for bedriften.

Finansieringsområdet

Utlånsutviklingen i både privatmarkedet og bedriftsmarkedet har vært god i 2022. Utlånene i begge markeder økte med i overkant av 11 % i året noe som er langt høyere enn generell kredittvekst i Norge.

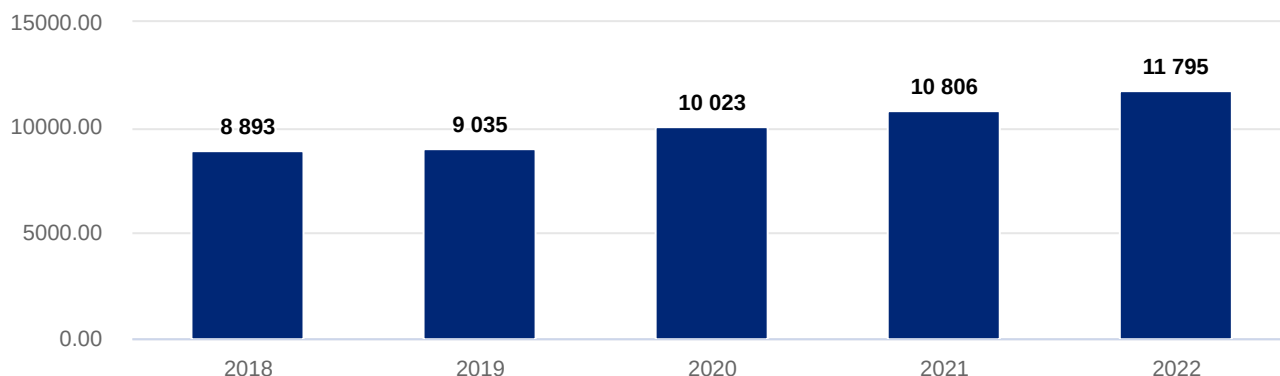
Etablering av Oslo-kontoret har vært vellykket og har bidratt sterkt til veksten i begge kundegruppene i året. Dette har også ført til et økt behov for kredittrådgivere i banken. Samarbeid med et ledende meglerforetak har bidratt til mye av veksten i personmarkedet.

Med et mer turbulent makroperspektiv og mange renteøkninger er det større usikkerhet rundt utviklingen i mislighold fremover. Vi ser så langt ingen drastisk økning i betalingsmislighold, men følger kundene tett for å kunne sette inn tidlige tiltak.

Svindelaktiviteten i samfunnet er sterkt økende, og forbrukervernet er blitt vesentlig styrket med ny finansavtalelov. Det har derfor vært nødvendig å tilføre mer ressurser til avdelingen som jobber mot svindel det siste året.

Norges Bank gjennomførte totalt 6 rentehevinger i 2022 og styringsrenten økte fra 0,5 % til 2,75 % i året. Bankene gjennomførte rentereguleringer etter hver renteheving.

Brutto utlån (mill. kr), morbank

Plasseringsområdet

2022 var et «ruglete» år avkastningsmessig for de fleste verdipapirfond, og noen av våre kunder opplevde nedgangstider for første gang på sine porteføljer. Dette medførte flere innløsninger og noe mindre tegninger og opprettelse av spareavtaler enn i 2020 og 2021. På tross av dette så hadde vi solid vekst på antall spareavtaler og engangstegninger gjennom året. Sammenligner vi med 2019 så var det en dobling av antall spareavtaler og en økning av engangstegninger på 20 % fra 2019.

På grunn av endrede lovkrav er gebyrordningen for verdipapirfond endret og 2022 var det første året med adskilte gebyr til forvalter og til bank på sparing i verdipapirfond. Det er nå tilnærmet slutt på returprovisjon fra forvaltere. Netto forvaltningshonorar gå nå i sin helhet til forvalterselskapene, og det nye begrepet «formidlingshonorar» er innført. Dette er et honorar som i sin helhet går til banken og skal være med å dekke kostnader banken har i forbindelse med rådgiving og distribusjon av verdipapirfond. Dette er tjenester som daglig oppdatering av kurser i nett og mobilbank, skatterapportering, halvår- og årsrapporter samt drift av handelsplattform. Overgangen har gått forholdsvis greit, men kompleksiteten har medført at det har tatt en del lenger tid enn først antatt å få alle detaljer på plass.

I 2021 etablerte SpareBank 1 selskapet SpareBank 1 Forvaltning AS. Formålet med etableringen var en styrket satsing på spareområdet. SpareBank 1 Forvaltning AS har gjennom 2022 tatt en større rolle overfor bankene og har nå blitt en god samarbeidspartner på det meste som har med verdipapirer å gjøre. SpareBank 1 Verdipapirservice AS, SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS, Odin Forvaltning AS og SR Forvaltning er nå samlet i ett selskap og det er knyttet store forventninger til hva selskapet kan bidra med for å øke tjenestenivået overfor våre kunder.

Felles fakturasentral for SamSpar

Fakturasentralen har lagt bak seg fem hele driftsår og har i løpet av året behandlet ca. 46.500 faktura for 8 SpareBank 1-banker og for administrasjonen i SparBank 1 SamSpar AS. Et mål for fakturasentralen er å øke andelen av mottatte EHF-faktura til bankene. Denne andelen ligger mellom

87 og 89 % gjennom året og gir en god effektivisering av bankenes behandling av inngående fakturaer.

2.1.5 Resultatutvikling

Morbankens resultat for 2022

Resultatregnskapet for morbanken i 2022 viser et resultat som er noe bedre enn forventet, men lavere enn resultatet for 2021. Underliggende bankdrift har hatt et godt år, men kursutvikling for verdipapirer og noe lavere utbytter drar resultatet ned.

Totalresultatet viser et overskudd på 130,3 mill. kroner. Fjorårets resultat etter skatt var tilsvarende på 166,2 mill. kroner. Resultatet i 2021 var preget av god avkastning fra verdipapirer og høye utbytter, mens resultatet for 2022 er preget av motsatt utvikling. Resultatet gir en egenkapitalavkastning etter skatt på 7,4 % mot 9,7 % i 2021.

Bankens netto renteinntekter for 2022 ble 242,2 mill. kroner som er en økning på 47,2 mill. kroner fra 2021. Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) økte rentenettoen fra 1,54 i 2021 til 1,74 % i 2022. Inntekter fra overført låneportefølje til kredittforetak blir klassifisert som provisjonsinntekter og ikke som renteinntekter. Provisjonen fra denne porteføljen tilsvarer en inntekt på 0,12 % av GFK. Slik sett blir samlede inntekter knyttet til utlån og innskudd samt renteplasseringer 1,86 % av GFK mot 1,74 % i 2021. Årsaken til økningen i rentenettoen er det stigende rentenivået utover i 2022.

Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester var i 2022 på 76 mill. kroner som er en reduksjon på 2,6 mill. kroner. Reduksjonen skyldes for en stor del reduserte provisjonsinntekter fra overførte lån til boligkredittforetaket. Med raskt stigende markedsrente opplever foretaket at rentene på finansieringen stiger raskere enn kunderentene på utlånene som selskapet finansierer. Dette fører til lavere marginer for foretaket og lavere provisjoner for bankene som leverer lånene. De andre provisjonsområdene har i sum høyre inntekter enn i 2021, men med visse innbyrdes endringer. Områdene betalingsformidling og forsikring har høyere inntekter mens plassering og finansiering har lavere inntekter enn foregående år.

Banken har i år mottatt et utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS på 10,2 mill. kroner som er bankens andel av SpareBank 1 Gruppens resultat og vedtatt utbytte for 2021. Banken har i tillegg mottatt et tingsutbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS i forbindelse med en forenkling av selskapsstrukturen i SamSpar. SpareBank 1 SamSpar AS var tidligere et datterselskap av Samarbeidende Sparebanker AS. Dette selskapet ble i desember gjort om til å være et selskap som de 9 deltakerbankene i SamSpar eier direkte. Eierbankene mottok aksjene i dette selskapet som et tingsutbytte. Utdelingen er bokført til virkelig verdi og utgjør 13,8 mill. kroner og inntektsført som «Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter».

Utbytte fra andre aksjer ble 14,2 mill. kroner og inntekter fra datterselskaper inntektsført etter egenkapitalmetoden gav morbanken en utbytteinntekt i 2022 på 8,6 mill. kroner. Etter denne metoden blir bankens del av egenkapitalen beregnet og resultatet inntektsført i samsvar med eierandelen. Alle bankens datterselskaper er 100 % eid av banken. Mer om datterselskaper i avsnittet «Bankens datterselskaper» lenger bak i årsrapporten.

Banken har en del regnskapsposter som både er påvirket av og avhengig av utviklingen i rente- og verdipapirmarkedet. I posten «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter». Dette er aksjefond, obligasjonsfond, obligasjoner, rentebytteavtaler og fastrenteutlån. 2022 var preget av en negativ utvikling for verdens børser. I tillegg gav sterkt økende rente utslag for rentepapirer, rentebytteavtaler samt bankens fastrenteutlån. Alle disse forholdene gav negativ innvirkning på resultatet for 2022. Resultatområdet gav i 2021 en inntekt på 36,7 mill. kroner mens i 2022 ble dette snudd til en kostnad på 15,1 mill. kroner. Netto forskjell mellom årene er på hele 51,8 mill. kroner. Hoveddelen av årets kostnad er urealisert tap knyttet til verdipapirer.

Bankens regnskap blir ført etter internasjonale regnskapsregler som i stor grad bygger på virkelig verdi. I lys av dette blir bankens fastrenteutlån og i rentesikringsavtalene som rentesikrer disse lånene verdivurdert hvert kvartal. Som følge av renteoppgangen i 2022 er verdien på bankens portefølje med fastrenteutlån redusert med 11,7 mill. kroner Tilsvarende er tilhørende

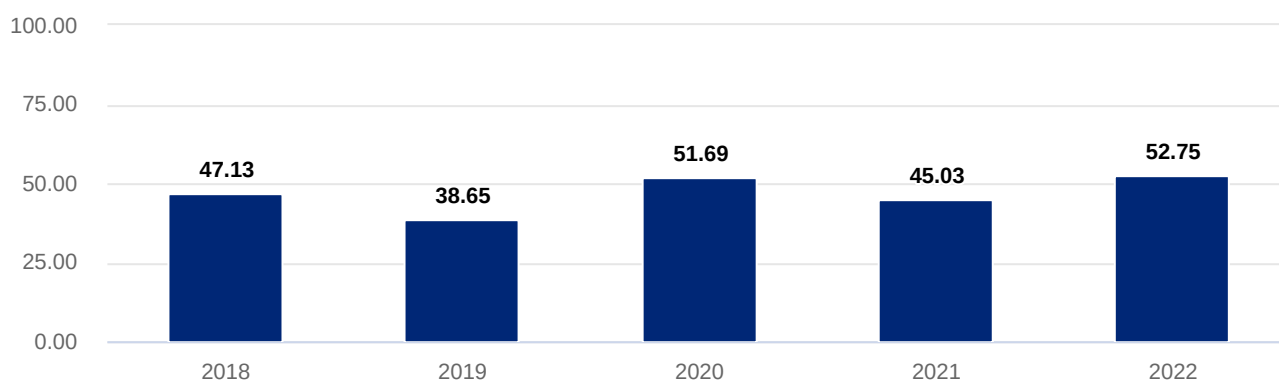
rentesikringsavtaler økt i verdi med 5,8 mill. kroner så netto endring blir på ca. -5,9 mill. kroner. Bankens fastrenteinnlån er også rentesikret, men med 1:1-sikring blir nettoeffekten tilnærmet lik 0.

Samlede driftskostnader økte med 10,5 % fra 170,4 mill. kroner i 2021 til 188,3 mill. kroner i 2022. Økningen kommer fra både lønnskostnader og andre driftskostnader. Økningen er også litt over forventet nivå. Lønn og andre personalkostnader øker med 12,9 % i forhold til samme periode i 2022, og skyldes dels flere ansatte og lønnsvekst i året. Banken har også lavere mottatt lønnsrefusjon fra SamSpar på utleie av ressurser til fellesarenaen enn foregående år.

Fra og med 2021 fører banken leieavtaler etter IFRS 16. Dette gjør at direkte leiekostnader blir byttet ut med avskrivninger av en leierettighet. Dermed flyttes husleiekostnadene fra andre driftskostnader til posten «av-/nedskrivninger». Forskjellen i bokført kostnad er liten. I tillegg blir leierettigheter og leieforpliktelsene ført opp i balansen. Nærmere spesifisering av denne posten og effekter finnes i note 2 og 41.

Utover dette er det små endringer i kostnadsbildet for 2022 tatt i betraktning alle usikkerheter vi har sett i det makroøkonomiske bildet.

Kostnadsprosent morbank inkl. verdipapir

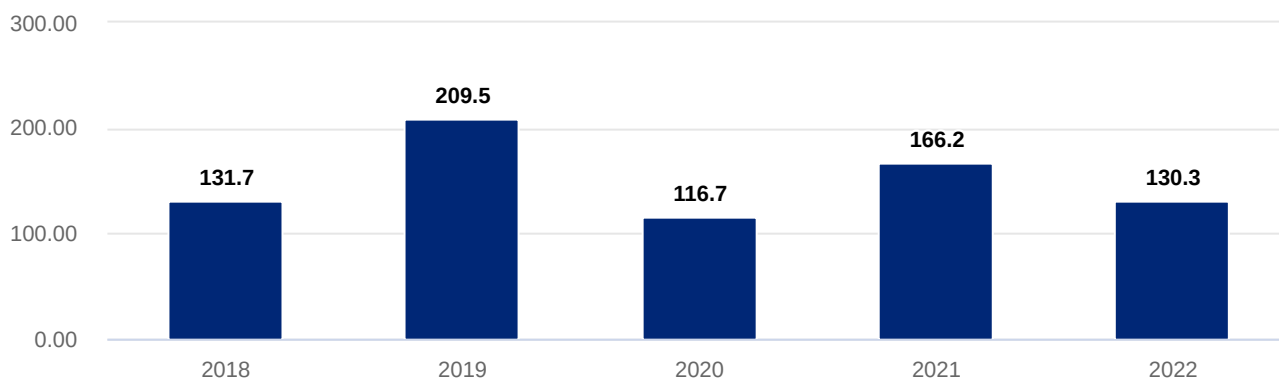
Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med IFRS 9 hvert kvartal. Gjennomgangen blir gjennomført for henholdsvis privat- og bedriftsmarkedsporteføljene med konkret vurdering av tapsutsatte engasjementer. Tapsføring og eventuell nedskrivning blir vurdert og vedtatt av styret i forbindelse med kvartalsregnskapet fire ganger i året. Mer informasjon om disse vurderingene er omtalt i note 2 om regnskapsprinsipper.

Resultatførte tap i året utgjør 11,2 mill. kroner. Hoveddelen av dette er økninger i tapsavsetninger det siste året (7,5 mill. kroner). Banken har konstatert tap på til sammen 3,4 mill. kroner og inngått på tidligere konstaterte tap er 0,2 mill. Netto resultatførte tap utgjør 0,09 % av bankens balanseførte utlånportefølje (overførte lån til kredittforetak er ikke med i grunnlaget). Mer om bankens tapskostnad i note 11.

Bankens skattekostnad for 2022 er beregnet til 29,6 mill. kroner. Morbanken har i regnskapsåret 2022 gitt konsernbidrag som utnytter fremførbart underskudd i datterselskapene. Mer omtale av dette i kapittel om [Balanseutvikling](#) lenger ned.

Totalresultatet i morbanken på 130,3 mill. kroner er på nivå med styrets forventninger til året.

Resultat etter skatt (mill. kr), morbank

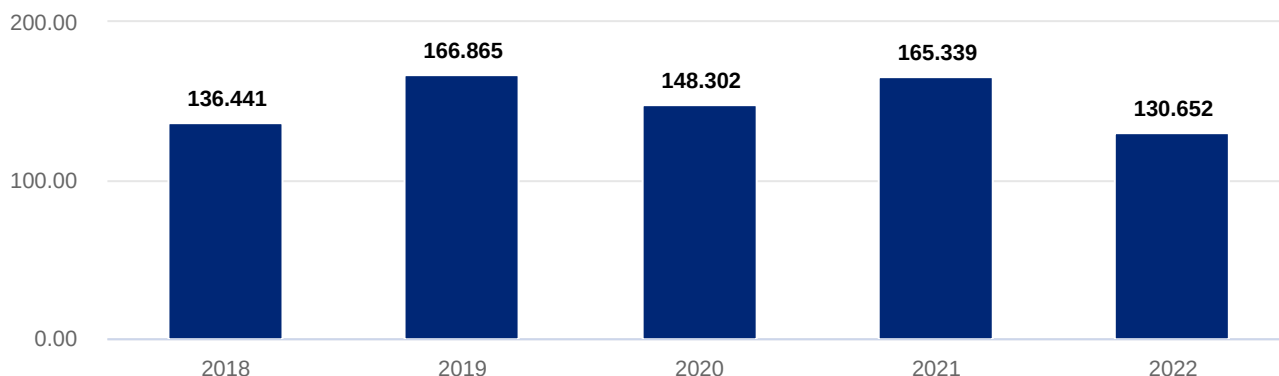
Konsernresultatet for 2022

Det er morbanken som utgjør de største resultatpostene i konsernregnskapet. Datterselskapene blir konsolidert inn i konsernregnskapet med både inntekter og kostnader. Transaksjoner mellom selskapene blir eliminert. I tillegg blir bankens resultatandel fra den felleskontrollerte virksomheten Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) inntektsført i konsernregnskapet. Utbetalt utbytte fra dette selskapet i året blir eliminert for ikke å få dobbel virkning.

Resultatet fra Samarbeidende Sparebanker AS og SpareBank 1 SamSpar AS blir innarbeidet i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Resultatet er i stor grad bankens andel av SpareBank 1 Gruppens resultat i perioden. Bankens andel av dette i 2022 utgjør 24,4 mill. kroner, mens det tidligere omtalte mottatte utbyttet på 24 mill. kroner blir eliminert (10,2 mill. i ordinært utbytte og 13,8 mill. i tingsutbytte). Netto virkning i konsernregnskapet er +0,4 mill. kroner i forhold til morbankresultatet.

Konsernets samlede inntekter ble redusert med 18,5 mill. kroner fra 472,1 mill. i 2021 til 453,7 mill. i 2022. Inntektsutviklingen i datterselskapene er nærmere omtalt i kapittel om [Bankens datterselskaper](#). Driftskostnadene økte i samme tidsrom økt med 20,1 mill. kroner fra 262 mill. til 282,1 mill. kroner.

Resultat etter skatt (mill. kr), konsern

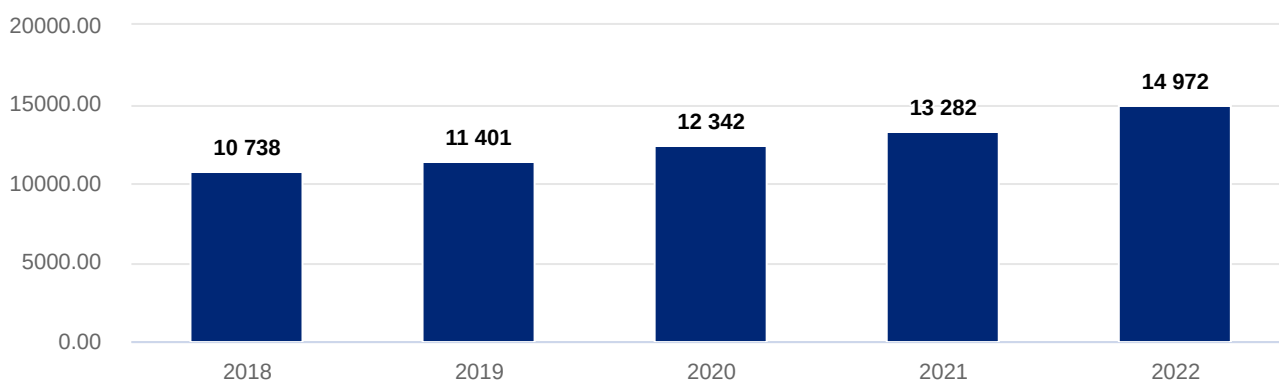
Resultatet før skatt i konsernet ble 160,4 mill. kroner, mot 198,1 mill. kroner i 2021.

Konsernets totalresultat (etter skatt) endte på 130,7 mill. kroner mot 165,3 mill. i 2021. Dette gir en egenkapitalrentabilitet etter skatt på 7,2 %.

2.1.6 Balanseutvikling

Konsernet hadde ved utgangen av 2022 en forvaltningskapital på 15,0 mrd. kroner, som er en økning på 1,7 mrd. kroner eller 12,7 % fra utgangen av 2021. Balanseutviklingen er preget av god utlånsvekst i året.

Forvaltningskapital (mill. kr), konsern

Brutto utlån (se note 8) økte med 1,0 mrd. kroner til 11.779 mill. kroner i 2022. Dette er en økning på 9,3 % fra året før.

Ved årsskiftet hadde banken overført boliglån til boligkreditt for 3.369 mill. kroner og til næringskreditt med 36 mill. Hensyntatt disse overføringene er reell utlånsvekst i konsernregnskapet på 11,3 %.

Brutto utlånsengasjementer som er misligholdt i mer enn 90 dager utgjør 38,7 mill. kroner, mot 19,2 mill. i 2021. Misligholdet utgjør med det 0,33 % av brutto utlån og er fremdeles historisk svært lavt. Samlede tapsavsetninger har økt fra 57,9 mill. til 65,4 mill. kroner ved utgangen av 2022. Se mer om tapsvurderingene knyttet til utlån og garantier i note 11.

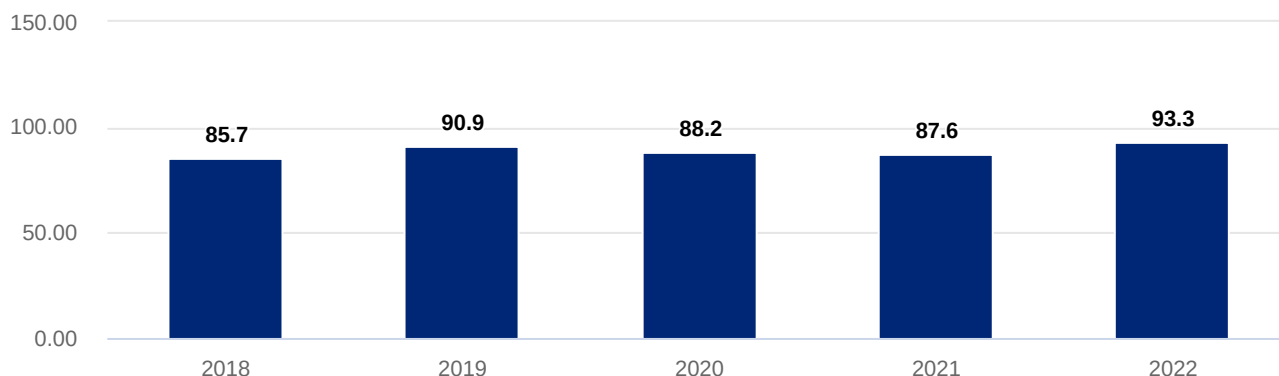
Styret vurderer nedskrivningene til å være tilstrekkelige i forhold til identifiserte tapshendelser som har funnet sted frem til årets slutt.

Avsetningsgrad sier noe om i hvor stor grad banken har gjort avsetninger for tap på lån som allerede er misligholdt eller som er tapsutsatt. Ved utgangen av rapporteringsåret var avsetningsgraden for misligholdte engasjement 26,3 % mot 44,2 % i fjor. I og med volumet på misligholdet er lavt, vil forholdstallet på avsetninger kunne variere en del. Avsetningstallet ved utgangen av 2022 er på et normalt nivå.

Utlån til og fordringer fordelt på sektorer og geografi er nærmere omtalt i note 8.

Ved årsskiftet hadde konsernet et innskuddsvolum fra kunder på 10.994 mill. kroner. Innskuddsveksten siste år var på 1.551 mill. kroner eller 16,4 %. Dette gir konsernet en innskuddsdekning ved utgangen av 2022 på 93,3 %. Overført volum til kredittforetakene økte med 546 mill. i året, og er med på å avlaste konsernets finansieringsbehov.

Innskuddsdekning (%), konsern

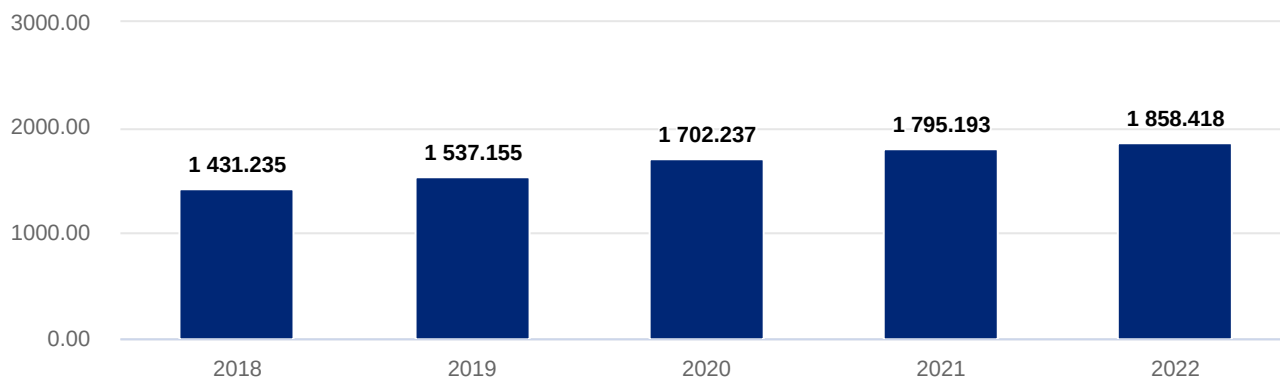

To datterselskaper har i 2022 hatt et skattemessig underskudd og morbanken foreslår derfor å gi et konsernbidrag til disse selskapene. Konsernbidrag utjevner skattebelastningen i konsernet ved at giver kan kreve et skattemessig fradrag for bidraget, mens mottaker øker sine skattepliktige inntekter. I morbankens regnskap vil netto konsernbidrag øke bokført verdi av aksjene i datterselskapet. Slik sett blir konsernbidrag likestilt med vanlig kapitaltilførsel.

Konsernbidrag	Brutto	Skatt	Netto
SpareBank 1 ValHall Egedomsutvikling AS	604.627	151.157	453.470
Tisleidalen Hyttegrend AS	151.990	37.998	113.992
Sum	756.617	189.155	567.462

Etter forslag til utbytte utgjør konsernets egenkapital ved utgangen av året 1.858 mill. kroner. Dette gir en egenkapitalandel er på 13,2 %.

Egenkapital (mill. kr), konsern

2.1.7 Disponering av årsresultat

Utbytte på egenkapitalbevis kan deles ut av bankens årsoverskudd og må være i samsvar med en forsiktig og god forretningsskikk. Sparebanker kan derfor ikke garantere et fast framtidig utbytte på egenkapitalbevisene. Utbyttets størrelse vil avhenge av bankens driftsresultat, utbyttepolitikk og kapitalsituasjon.

Det er morbankens resultat som ligger til grunn for utdeling av utbytte. Styret anbefaler et kontantutbytte for 2022 på kr 6,21 per egenkapitalbevis. Resten av årsresultatet settes av til fond for urealiserte gevinster, utjevningsfond, grunnfondskapitalen og gavefond.

Styret foreslår at morbankens resultat til disposisjon for SpareBank 1 Hallingdal Valdres, kr 130.256.958,- disponeres som følger:

Disponeringer	
Utbytte på egenkapitalbevis (kr 6,21 pr. bevis)	50.000.000
Overført til fond for urealiserte gevinster	4.829.652
Overført fra gavefond	-1.826.652
Overført til gaver	1.826.652
Overført til utjevningsfond	63.359.765
Overført til grunnfondskapital	7.067.541
Overført til gavefond	5.000.000
Sum	130.256.958

2.1.8 Eierstyring og selskapsledelse (Corporate governance)

Eierstyring og selskapsledelse i konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre kapitaleiernes, innskytternes, ansattes og andre gruppers interesser. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir oppnådd og realisert.

Det er etablert et eget dokument («Eierstyring og selskapsledelse for SpareBank 1 Hallingdal Valdres») som utgjør styrets samlede redegjørelse for konsernets eierstyring og selskapsledelse.

I lys av konsernets hovedstrategi er det utformet mål, strategier og verdier som selskapet skal styre etter. Alle virksomheter skal operere innenfor de lover, forskrifter og regler som virksomhetene til enhver tid er underlagt.

Det er utarbeidet et helhetlig styringshierarki med styringsdokumenter, policydokumenter, retningslinjer og instruksjoner som omfatter alle virksomhetsområdene. Det er fastsatt egne instruksjoner for styrene og leder av de ulike virksomhetsområdene.

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (corporate governance), sist revidert 14. oktober 2021, med de tilpasninger som følger av at selskapet er en sparebank uten børsnotert eierkapital og som ikke er gjenstand for regelmessig omsetning. En samlet redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes på konsernets nettsider – www.sb1.no.

2.1.9 Risikostyring

Banknæringens kjernevirksomhet er å oppnå en verdiøkning gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet videreutvikler risikostyringssystemer og prosesser i tråd med førende praksis.

Risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Hallingdal Valdres støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikrer samtidig finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Styret behandler kvartalsvis en overordnet risikorapport. Banken har i 2022 videreutviklet rammeverket for risikostyring og risikorapportering gjennom en revidering av policydokumentene innenfor alle risikoområdene. Sentral i risikostyringen er Ansvarlig for Compliance og Ansvarlig for

Risikostyring. Begge rollene er underlagt styret i tråd med gjeldende regelverk. Avdeling Risikostyring og Compliance utgjør bankens 2. linjeforsvar og utfører utvalgte uavhengige kontrollhandlinger.

Internkontroll er et prioritert område som er integrert i den daglige driften. Lederne har et kvalitetsansvar og står for oppfølgingen av medarbeiderne. Det overordnede ansvaret for kontrollhandlingene ligger hos Avdeling Risikostyring og Compliance. Rapportering skjer kvartalsvis til styret. EY er internrevisor for regnskapsåret 2022. Dette arbeidet er en viktig del av bankens kvalitetssikringsarbeid.

De mest vesentlige risikoene er omtalt nedenfor og i note 6.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Kredittrisiko er knyttet til mulige tap på utlån eller garantier til kunder, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utstedere. Kredittrisikoen er bankens mest vesentlige risikoområde. Banken har standardiserte rutiner for kredittgivning, en etablert fullmaktstruktur og risikoklassifiserer alle utlån.

Kredittkvaliteten i konsernet må karakteriseres som god. Utviklingen i mislighold har det siste året vært stabil og er på et lavt nivå. Brutto mislighold er ved utgangen av året på lave 0,30 %. Banken legger vekt på kvalitet i kredittsakene, og prising av utlån og kreditter skal gjenspeile kredittrisikoen.

Kredittporteføljen i personmarkedet og bedriftsmarkedet har hatt en stabil utvikling, som avspeiler seg i nivået på forventet tap i utlånsporteføljen. Banken har en stor andel av utlånsporteføljen til privatmarkedet i Stor-Oslo-området, og på denne delen av utlånsporteføljen vil et prisfall på boliger (og dermed mindre verdi på pantessikkerheten) kunne øke kredittrisikoen banken er eksponert for. Prisene på boliger i bankens primære markedsområde i Hallingdal og Valdres svinger i mindre grad enn i byene og på det sentrale Østlandet. Bankens bedriftsportefølje er eksponert mot lokalmarkedet i Hallingdal og Valdres, og Stor-Oslo, og selv om det er indikasjoner på oppbremsing i den nasjonale økonomien smitter dette foreløpig ikke over i banken sin bedriftsportefølje. Det er også vektlagt i utlånsengasjementene at sikkerhetsverdiene skal være gode og således er det en buffer mot verdifall. Banken ser lite tegn til svekkelse av kredittkvaliteten i utlånsporteføljen.

Styret vurderer samlet kredittrisiko som tilfredsstillende.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evne til å finansiere en økning i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader.

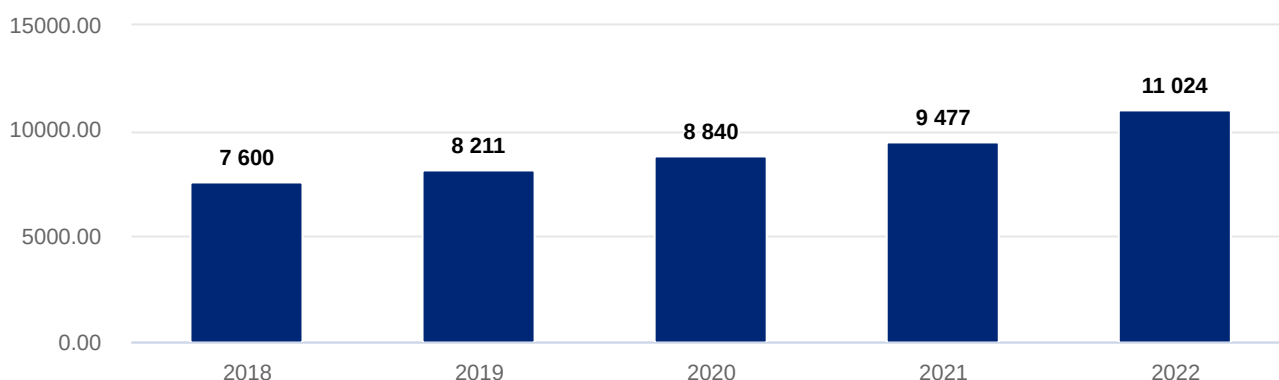
Styring av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret. Strategien gjennomgås og fornyes på årlig basis. Mindre

vesentlige endringer vedtas administrativt av balanse-, kapital- og risikostyringskomiteen. Vesentlige endringer blir styrebehandlet ved behov og minimum hvert 3. år.

Banken har en fundingstrategi som skal gi en lav likviditetsrisiko gjennom spredning både i bredde og i lengde. En spredning i bredde går ut på å ha et balansert forhold mellom innskudd fra kunder, langsiktige og kortsiktige innlån, spredning til ulike markeder og låneinstrumenter. Spredning i lengde betyr å ha en forfallsstruktur med låneforfall til ulike tidspunkt, noe som reduserer refinansieringsrisikoen mest mulig. Forfallstrukturen kan variere over tid og blir påvirket av prisendringer på bankens innlån (kredittpåslag/kredittspread).

Konsernets utlån blir i hovedsak finansiert med kundeinnskudd, verdipapirgjeld og salg av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Banken har en høy selvfinansieringsgrad som opprettholdes over tid gjennom en god innskuddsvekst. Siste året er innskuddsveksten på 16,4 %, og er en god del høyere enn utlånsveksten det siste året. Innskuddsdekningen har i 2022 økt fra 87,6 til 93,3 %.

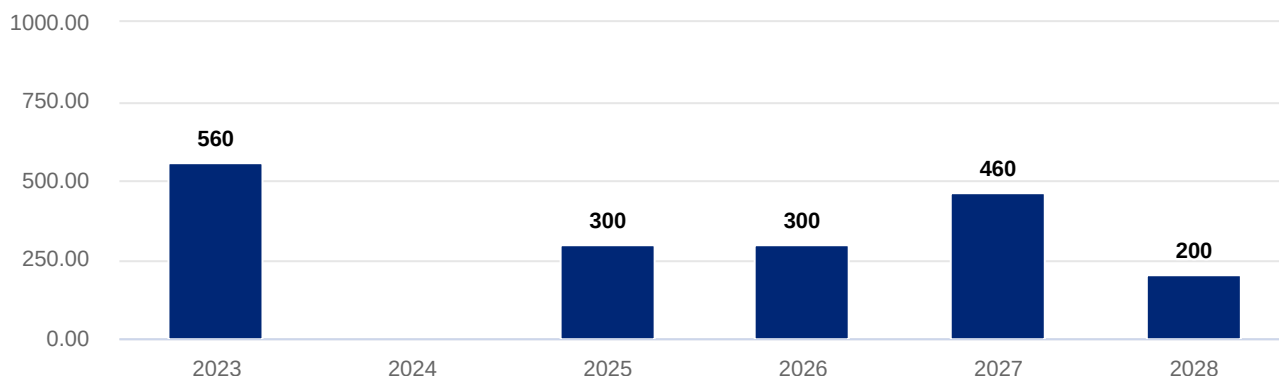
Innskudd (mill. kr), morbank

Kredittmarkedet for finansiering av bankens drift (fundingmarkedet) har vært noe utfordrende i 2022. Markedet ble preget av mye usikkerhet i forbindelse med Russlands invasjon i Ukraina. Det førte til økende kredittpåslag (kredittspread). Utover våren falt markedet mer til ro, men utover sommeren og høsten økte kredittpåslaget betydelig og bankens innlån i denne perioden ble en del dyrere enn forventet. Inn mot årsskiftet falt spread-nivået noe, men må likevel kunne sies å være på et historisk høyt nivå. Markedsrenten (3 mnd Nibor) steg i løpet av året fra 0,95 % til 3,28 % med en gjennomsnittlig rente for året på 2,07 %. Kredittpåslaget på bankens innlån har i samme periode steget fra 0,39 % til 1,00 % med 1,28 % som det høyeste nivået på høsten. I sum betyr dette at bankens innlån har blitt nesten 3 prosentpoeng dyrere i løpet av året.

Samlede innlån har økt med 50 mill. i året og er på litt over 1,8 mrd. kroner ved årsslutt. Banken har alle innlån i det norske markedet fordelt på 6 obligasjonslån og to ansvarlige lån. Ved utgangen av året var ubenyttet oppgjørskreditt på 40 mill. kroner. Forfallstrukturen på innlånene har en tilfredsstillende fordeling.

Forfallsstruktur innlån (mill. kr), morbank

Overføring av boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt AS er med på å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til banken. I løpet av året er overført volum til Boligkreditt økt mye og er på i overkant av 3,3 mrd. kroner. Dette utgjør 22,2 % av alle bankens utlån. Banken har også til enhver tid en viss mengde boliglån som ligger klar til overføring. Dette i tilfelle et raskt finansieringsbehov og til å dekke opp et eventuelt prisfall i boligmarkedet.

I tillegg til interne retningslinjer for styring av likviditeten, er området også regulert av regulatoriske krav. Sentralt i disse reglene står LCR-kravet (Liquidity Coverage Ratio). Dette er en måling av bankens evne til å tåle en likviditetsutgang 30 dager frem i tid ved et stress i penge- og kapitalmarkedet. LCR-kravet er på 100 %. Banken rapporterer ved utgangen av 2022 en LCR på 169 % og med det tilfredsstiller banken kravet med relativt god margin. For å tilfredsstille kravene er det viktig at banken holder et høyt nivå på ledig likviditet, og denne må være plassert på en sikker måte, men gir en relativt lav avkastning. For banken er det viktig å ha god kontroll på de ulike faktorene som påvirker LCR-nivået.

Videre blir det stilt krav til at bankene skal ha en stabil og langsiktig finansiering (Net Stable Funding Ratio – NSFR). Disse EU-baserte reglene stiller krav til bankens mer langsiktige finansiering. Banken rapporterer ved utgangen av 2022 NSFR-verdi på 133 % som er godt over regulatorisk krav på 100 %.

Styret vurderer samlet likviditetsrisiko som tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko, eller kurs- og renterisiko omfatter bankens risiko knyttet til posisjoner i valuta, aksje- og rentemarkedet. Banken har ingen valutarisiko utover det som er knyttet til egen valutabeholdning.

Bankens renterisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med fastrenteutlån, fastrenteinnskudd og fastrenteinnlån. Banken har en målsetning om å ha liten renterisiko og skal i prinsippet eliminere alle fastrenteposisjoner ved hjelp av rentebytteavtaler, slik at balansen i stor grad inneholder poster knyttet til flytende rente. Bankens policy for styring av renterisiko setter rammene for hvor stor

renterisiko banken kan ta. Renterisikoen for alle posisjoner kan uttrykkes ved å se på hvor følsom balansen er for renteendringer. Banken har fastsatt rammer for renterisiko på kort og lang sikt, dvs. over og under et år.

Mesteparten av bankens utlån og innskudd har flytende rente, dvs. at rentenivået blir regulert i takt med pengemarkedsrenta og utgjør derfor ingen renterisiko. Banken har også fastrentetilbud på utlån med binding i 3, 5 eller 10 år. På innskudd er det kvartalsvise tilbud om rentebinding i ett år. Dette gjør at noe av balansen er knyttet til fastrenteavtaler, som utgjør en renterisiko. Med et raskt økende rentenivå har etterspørselen etter fastrentelån vært lav. Forventninger til fremtidig rentenivå avspeiler seg i prisingen av lånetilbudet og i et marked med raskt stigende renter, fremstår gjerne lånene som relativt høyt priset. Samlede utlån med fastrente var ved utgangen av 2022 på 495 mill. kroner. Dette utgjør 4,2 % av bankens balanseførte utlån. Av dette er 375 mill. kroner sikret med rentebytteavtaler (SWAP), hvor banken «selger» fastrente videre og «kjøper» flytende rente i finansmarkedet. På denne måten unngår banken en stor eksponering ved renteendringer. Mer detaljer om bankens renterisiko og finansielle derivater i hhv. note 15 og 28.

Banken har ved utgangen av året to verdipapirporteføljer på til sammen 819 mill. kroner i markedsverdi som blir forvaltet av en ekstern forvalter. Den ene porteføljen – med markedsverdi på 587 mill. kroner - består av obligasjoner med svært høy kredittkvalitet og som er tellende for bankens LCR-nøkkeltall. Avkastningen på porteføljen i året har vært på 1,53 % i året.

Den andre porteføljen består av aksje- og obligasjonsfond har 40 % plassert i aksjefond og 60 % i rentefond. Denne porteføljen har en markedsverdi på 232 mill. kroner. Denne porteføljen har gitt en avkastning på -7,1 % i 2022.

Verdipapirporteføljen medfører at banken har en viss risiko for svingninger i aksje- og obligasjonsmarkedet.

Samlet risikoeksponering på området er moderat.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Dette kan være tilfelle ved:

- Menneskelig svikt og manglende kompetanse
- Svikt i IKT-systemer
- Uklar policy, strategi eller rutiner
- Kriminalitet og internt mislighold

Proessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko, skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har et stort fokus på kvalitet og kontinuerlig forbedring. Det blir gjennomført kvartalsvise kontrollhandlinger på hvert virksomhetsområde som blir rapportert til administrerende direktør og styret.

I tillegg satser SpareBank 1-alliansen og banken på kompetanseheving gjennom kontinuerlig tilbud om etterutdanning/videreutdanning i tråd med bransjens autorisasjonsordninger, samt våre interne kompetansekrav og behov.

Eierisiko

Eierisiko er risikoen for at SpareBank 1 Hallingdal Valdres blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap, og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Årsaken kan være kraftig vekst eller kapitalbehov som følge av underskudd for å sikre videre drift.

Konsernet har hovedsakelig eierisiko gjennom de indirekte eierandelene i SpareBank 1 Gruppen AS, og de direkte eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS samt andre SpareBank 1-selskap. Alle disse eierandelene er små og under 2,5 % i alle selskap. Se ellers note 29 og 38 for oversikt over bankens anleggsaksjer.

Klimarisiko

Klimarisiko defineres som risiko for økonomisk tap og finansiell ustabilitet som følge av fysiske klimaendringer eller omstillingen til et lavutslippssamfunn. Klimarisiko deles gjerne opp i to hovedkategorier: fysisk klimarisiko og overgangsrisiko.

Fysisk klimarisiko består av akutt risiko og kronisk risiko. Akutt fysisk risiko er risiko som oppstår over en kort tidsperiode, gjerne i løpet av timer/dager/måneder, som følge av fysiske klimahendelser. Noen eksempler på akutt fysisk risiko er risiko knyttet til økt nedbørsmengde og frekvens, flom, skred og tørke. Kronisk fysisk risiko stammer fra mer langsiktige klimaendringer og kan forårsakes av endringer i temperatur, økt havnivå, reduksjon i tilgjengelighet av vann og tap av biomangfold.

Overgangsrisiko defineres som risiko som oppstår som følge av omstilling til et lavutslippssamfunn. Overgangsrisiko stammer gjerne fra endringer i reguleringer som innføres eller utvikles for å bremse utslipp, markedsendringer, teknologiutvikling eller endringer i kundepreferanser som følge av større klimabevissthet.

Sparebank 1 Hallingdal Valdres kan være eksponert mot både fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Vi har i løpet av året gjennomført flere aktiviteter for å kartlegge og klassifisere bankens klimarisiko. I 2023 vil vi arbeide ytterligere med å prioritere disse, samt utføre nærmere analyser av vesentligheten av dem, og hvordan de kan påvirke banken finansielt.

Vi har blant annet identifisert at fysisk klimarisiko kan materialisere seg for banken gjennom ras, skred og flom som påvirker kredittporteføljen, endring i preferanser i leiemarkedet som følge av fysiske konsekvenser, endringer i vilkår for landbrukssektoren og skade på eiendom som krever store tiltak. Vi ser samtidig at det primært er enkeltobjekter, og liten andel av utlånsporteføljen, som

er utsatt for fysiske risikoer. Vi vil i 2023 jobbe videre med risikobildet og i større grad kvantifisere og spesifisere effektene på vår portefølje. Håndtering av klimarisiko vil også bli en integrert del av alle styrings- og policydokumenter i konsernet det kommende året.

Overgangsrisiko kan påvirke banken gjennom endring i boligmarkedet knyttet til energiklassifisering, manglende forsikringer, tap av markedsandeler, finansiering eller fallende leiepriser. Vi har i løpet av 2022 videreutviklet vårt arbeid med identifisering, overvåking og håndtering av klimarisiko.

Klimarisiko gir også banken muligheter til å kunne bistå kundene våre i større grad. I tiden som kommer vil rådgivning av våre kunder på hvordan de best kan tilpasse seg klimarisiko være en viktig del av bankens bidrag til et grønnere samfunn. Det ligger mange gode forretningsmuligheter i en mer bærekraftig fremtid.

Mer om konsernets klimarisiko i bærekraftrapporten som det er henvist til i kapittel [1.5](#).

Kapitalstyring

Kapitalstyring skal sikre at banken har en ønsket egenkapital sett i forhold til selskapets størrelse, risiko og kapitalkrav. Den skal videre sikre en optimal og effektiv bruk av egenkapitalen, sett i forhold til bankens virksomhet, risikoprofil og ønsket størrelse på egenkapital / ansvarlig kapital. Styret har vedtatt et kapitalmål for banken på minimum 20,3 % kapitaldekning for 2022. Neste revidering av kapitalmålet er berammet til 2. kvartal 2023.

Kapitalstyring i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre en effektiv bruk av kapitalen sett i forhold til:

- å sikre kreditor for tap (kreditorvern)
- at fastsatt minstekrav til kapitaldekning basert på risikoprofil og risikotoleranse blir oppfylt og at det er en tilstrekkelig egenkapitalbuffer sett i lys av at konjunkturførhold og risiko ellers blir opprettholdt ("going concern"-perspektiv)
- konkurransedyktige vilkår i innlånsmarkedet (rating perspektiv)
- å tilfredsstille selskapets krav til egenkapitalavkastning (konkurransedyktig egenkapitalavkastning)
- at virksomhetene kan utnytte vekstmuligheter i markedet (organisk eller via oppkjøp)

Kapitalkravet er et tredelt system fordelt på pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning og representerer det regulatoriske minstekravet til kapital. Pilar 2 setter krav til at konsernet skal gjennomføre en årlig vurdering av kapitalbehovet ut fra den samlede risikoen som konsernet er eksponert for (ICAAP-prosess) og det som det ikke er satt av kapital til etter reglene for pilar 1.

Finanstilsynet vurderer denne prosessen og regner seg frem til et krav etter pilar 2 som bankene må tilfredsstille. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har et pilar 2-krav på 2,3 prosentpoeng, gjeldende fra 31.03.2020. Pilar 3 stiller krav til offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3-rapporten).

I den årlige ICAAP-prosessen ser man fremover og gjør ulike framskrivninger av kapitalbehovet. Framskrivningene tar hensyn til både forventet utvikling de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år (nedgangsscenario).

I dette arbeidet blir stresstester brukt for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mulig grad å kunne handtere slike kriser dersom de skulle oppstå.

Ved utgangen av 2022 har morbanken en netto ansvarlig kapital på 1.730 mill. kroner. Banken bruker standardmetoden til å regne ut kapitaldekningen.

Nedenfor er fastsatt kapitalmål og kapitaldekning pr. 31.12.22 ført opp i tabellform. Oversikten viser kapitaldekning for morbank med innkonsolidering av finansielle selskaper i samarbeidende gruppe:

Kapitaldekning	Kapitalmål	Pr. 31.12.22
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %	19,2 %
Kjernekapitaldekning	18,3 %	19,4 %
Kapitaldekning	20,3 %	20,9 %

Kapitaldekningen ved utgangen av året er over bankens målsetting. Banken har to ansvarlige lån på til sammen 120 mill. kroner. Ansvarlige lån blir klassifisert som tilleggskapital og inngår i ansvarlig kapital. Disse låneopptakene har bedret kapitaldekningen med ca. 1,3 prosentpoeng.

Kapitalprognosene blir ajourført kvartalsvis for å kunne iverksette tiltak i god tid. Gode resultat vil uansett være viktig for å bygge opp tilstrekkelig kjernekapital og dermed danne grunnlag for å kunne finansiere lokal vekst i årene som kommer. Resultatet i 2022 er med på å holde bankens kapitaldekning på et nivå noe over kapitalmålet, men fremtidig utbytteutdeling må tilpasses kapitalbehovet knyttet til bankens vekst.

Mer informasjon om konsernets- og bankens kapitaldekning er vist i note 5.

2.1.10 Bærekraft

For å ha et sterkt fokus på bærekraftsområdet utarbeider konsernet en egen bærekraftsrapport som omfatter årsberetningens krav til ESG-rapportering jf. regnskapsloven § 3-3c. Det er også utarbeidet en egen rapport «Likestilling- og mangfoldrapport» som omfatter regnskapsloven § 3-3a og de «interne» elementene i samfunnsansvars-rapporteringen i regnskapsloven § 3-3c. Disse rapportene kompletterer årsberetningen, men inneholder også mer frivillig rapportering i tillegg til rapportering som vi har forpliktet oss til gjennom for eksempel FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift (UNEP FI).

Se for øvrig kapittel 1.5 der lenke til rapportene er satt inn.

2.1.11 Bankens datterselskaper

Alle datterselskaper er heleide av morselskapet.

Driftsinntekter	2022	2021	Endring
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	62.354	79.640	-17.286
HallingRegnskap AS	0	0	0
SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS	0	0	0
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	11.224	3.391	7.833
SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS	49.274	39.957	9.317
SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS	0	0	0
Tisleidalen Hyttegrend AS	0	0	0
Valdres Regnskap AS	0	0	0
Sum	122.852	122.988	-136

De samlede inntektene er uforandret i 2022, men større forskjeller mellom selskapene. Inntektsendringene er kommentert i omtalen av hvert selskap nedenfor.

Resultat før skatt	2022	2021	Endring
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	6.878	14.109	-7.231
HallingRegnskap AS	0	0	0
SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS	45	-7	52
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	2.933	-165	3.098
SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS	1.625	132	1.493
SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS	-150	-376	226
Tisleidalen Hyttegrend AS	-152	-101	-51
Valdres Regnskap AS	0	0	0
Sum	11.179	13.592	-2.413

Samlet driftsresultat før skatt i datterselskapene er redusert med med 2,4 mill. kroner. Fire av selskapene har ingen eller liten aktivitet. Størst resultatfremgang har SpareBank 1 Hallingdal Invest AS med 3,1 mill. kroner, mens EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS har et resultat før skatt som er 7,2 mill. lavere enn toppåret 2021. Morbanken har gitt konsernbidrag til to av datterselskapene med negativt skattemessig resultat jf. oversikt i kapittel om [Balanseutvikling](#).

EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

Selskapet ble stiftet i 2000. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte i 2007 85 % av aksjene i selskapet. De resterende 15 % ble kjøpt i 2011. I 2011 ble EiendomsMegleren Ringerike Hadelands avdelinger på Gol og i Hemsedal fisjonert ut og fusjonert inn i selskapet. Banken kjøpte samme året selskapet Hemsedal EiendomsMegling AS i Hemsedal. Denne virksomheten ble også fusjonert inn i selskapet. Etter denne fusjonen endret selskapet navn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Selskapet driver eiendomsMegling i Hallingdal fra kontor på Geilo, Gol, Ål, Hemsedal og Flå. I Valdres har selskapet kontor på Fagernes og Beitostølen. I tillegg har selskapet et kontor i Oslo. Selskapet dekker stort sett det samme geografiske området som banken.

Virksomheten utgjorde i året til sammen 27 årsverk. Selskapet har hatt et par år med svært høy aktivitet i forbindelse med pandemien og dens påvirkning på folks ønske om egen fritidsbolig i fjellet, mens 2022 ble et år med aktivitet på nivå som før pandemien. Selskapet har en ledende markedsposisjon i Hallingdal. I Valdres er selskapet i en utfordrerposisjon.

Selskapet har et driftsresultat før skatt i 2022 på 6,9 mill. som er 7,2 mill. lavere enn i 2021. Driftsinntektene på 62,4 mill. er 17,3 mill. lavere enn foregående år. Det er tydelig at forhold som økte renter, høye og uforutsigbare strømpriser og høye materialpriser har gjort at mange har satt drømmen om fritidsbolig i fjellet på vent.

Selskapet omsatte i 2022 til sammen 713 eiendommer mot 1293 i 2021. Dette er en nedgang på 45 % fra det spesielle fjoråret. Driftsinntektene ble tilsvarende redusert med 22 %. Selv i et marked med lavere aktivitet, har selskapet klart å øke markedsandelen både i Hallingdal og Valdres.

Et satsingsområde de siste årene har vært prosjektmegling. Selskapet har bygd opp en betydelig kompetanse på området noe som kommer utbyggere til gode. Denne satsingen har vært en avgjørende faktor for å nå et så høyt omsetningsvolum, men større utbyggingsprosjekter er også et område der aktiviteten er satt på vent slik markedet er nå. En betydelig del av omsetningsnedgangen i året er knyttet til salg på større prosjekter. Likevel er det inngått avtaler som vil gi høy omsetning når og om fritidsboligmarkedet tar seg opp igjen.

Et annet område som selskapet har prioritert høyt de siste par årene er knyttet til rutiner og praktisering av hvitvaskingsreglene. Dette området har høy oppmerksomhet fra tilsynsmyndighetene og selskapet bruker en del ressurser på området. Som en følge av dette og generelt fokus på kvalitet, har selskapet rekruttert en egen kvalitetssjef som startet opp i 2. halvår.

Selskapet leverer et resultat etter skatt på kr 5.277.000 sammenlignet med et resultat på 10.982.000 i 2021.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS

Etter overføring av alle eiendommene i selskapet til morbank i 2018 er det ingen aktivitet i selskapet. Selskapet har ingen fast ansatte. Resultatet etter skatt i 2022 ble et overskudd på kr 35.000. I 2021 var underskuddet på kr 5.000.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS

Selskapet har som formål å investere i virksomheter. Selskapet ble stiftet i 1982 som et eiendomsselskap, men endret navn og formål i 2006. I 2009 kjøpte selskapet et tomteområde på Flå der målet er utvikling og salg til utbyggere. Utbyggingen av feltet startet i 2012 og til nå er det bygd i underkant av 20 boliger. Det er utbyggingsmuligheter for ytterligere 50 eneboliger eller ca. 100 enheter i rekkehus/leilighetsbygg. Siste året er det solgt 4 tomter og bygging er i gang på flere av disse.

Selskapet har også kjøpt en eiendom på Kikut på Geilo for utvikling og salg. Dette prosjektet er i sluttfasen og alle tomter er solgt og oppgjort. Dette salget er årsaken til at selskapet leverer et godt resultat for 2022.

Selskapet har ingen fast ansatte. Resultatet etter skatt i 2022 ble et overskudd på kr 2.288.000 mot et underskudd på kr 128.000 i 2021.

SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS

Selskapet ble stiftet i 1998. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte alle aksjene i selskapet i mai 2012. Samme året ble banken sitt datterselskap Hemsedal Regnskap AS fusjonert inn i selskapet. I 2014 fusjonerte selskapet med SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS og fikk dagens navn. Virksomheten utgjorde i året 47 årsverk ved avdelingene på Flå, Nes, Gol, Ål, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen.

Selskapet har et driftsresultat før skatt i 2022 på 1,6 mill. kroner mot 0,1 mill. kroner i 2021. Driftsinntektene øker med nesten 10 mill. kroner. Hovedårsaken er innfusjoneringen av Fagernes Økonomiservice AS som selskapet kjøpte for vel ett år siden.

Selskapet opplever økende oppdragsmengde både fra nye kunder og knoppskyting fra eksisterende kunder. For å møte økt ressursbehov og dekke opp for naturlig avgang har selskapet gjennomført en omfattende rekrutteringsprosess i 2022. Dette har ført til noe mer tidsbruk internt enn ønskelig, men på sikt bør dette arbeidet kunne gi noe økt kapasitet i forhold til den økende etterspørselen etter regnskapstjenester. Rekrutteringsarbeidet vil fortsette også i 2023.

Selskapet har et resultat etter skatt på kr 1.267.000 sammenlignet med kr 103.000 i 2021.

SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS

Selskapet ble stiftet i 2009. Selskapet hadde tidligere eiendommer på Heggenes og Beitostølen. Eiendommen på Beitostølen ble overført til morbank i 2018, mens eiendommen på Heggenes ble solgt i 2019. Selskapet har ingen fast ansatte. Resultat etter skatt i 2022 ble et underskudd på kr 117.000 sammenlignet med et underskudd på 293.000 i 2021. Morbanken yter et konsernbidrag tilsvarende det negative skattemessige resultatet i selskapet for 2022 på kr 604.627.

Tisleidalen Hyttegrend AS

Selskapet ble stiftet i 2007 og driver utvikling av et hytteområde med 20 tomter i Tisleidalen. To hytter er bygget, men etter dette har aktiviteten i feltet vært lav. Selskapet har ingen fast ansatte. Resultat etter skatt i 2022 ble et underskudd på kr 118.000. I 2021 var underskuddet på kr 79.000. Morbanken yter et konsernbidrag tilsvarende det negative skattemessige resultatet selskapet for 2022 på kr 151.990.

HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS

Disse selskapene ble stiftet i juni 2013 samtidig med at de tidligere selskapene med disse navnene endret navn til henholdsvis SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, senere fusjonert til SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS. Dette er "sovende" selskaper som er stiftet for å beskytte selskapsnavnene.

2.1.12 Styreansvarsforsikring

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har tegnet styreansvarsforsikring for nåværende eller fremtidige styremedlemmer, daglig leder og medlem av tilsvarende styreorgan i konsernet med datterselskaper for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Forsikringen er tegnet etter modell med primærdekning og excessdekninger. Forsikringssum pr. forsikringstilfelle er 800 mill. kroner, hvorav foretaket som er primærforsikrer dekker de første 100 mill. kroner og totalt 6 excess-lag dekker de resterende 700 mill. kroner.

Forsikringen dekker på vanlig måte ikke tap som måtte oppstå som følge av den sikredes forsettlig handlinger eller unnlatelser, eller hvor sikrede har oppnådd uberettiget personlig vinning. Det foreligger også andre tilfeller hvor vilkårene fastsetter at forsikringen ikke vil gjelde. Etter nærmere vilkår ekskluderer forsikringen ansvar i forbindelse med brudd på hvitvaskingsregler. Forsikringen dekker ikke krav om betaling av bøter, avgifter og skatter, eller andre forhold som ikke er forsikringsbare i henhold til gjeldende lovgivning.

Det er etablert et forsikringsutvalg i SpareBank 1 som fremforhandler forsikringsavtalene.

2.1.13 Fortsatt drift

Banken har god soliditet og kjernekapital, og bankens kapitaldekning ligger over interne soliditetsmål og myndighetenes minimumskrav. Årsregnskapet og konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Bankens drift og stilling sammenholdt med bankens kortsiktige og langsiktige prognoser for årene fremover, danner grunnlag for dette.

2.1.14 Utsiktene fremover

I rapporten for 4. kvartal vurderte vi en reell fare for høyere inflasjon enn hva markedet priset inn i sine renter ved starten av året. Allerede medio februar fikk vi den første bekreftelsen på at inflasjonen ikke kommer så fort ned som forutsatt. Vi tror inflasjonen kommer til å være høy i et lengre tidsrom enn tidligere lagt til grunn. Det vil kunne innebære flere rentehevinger fra Norges Bank i tiden fremover. Høy inflasjon kan gi en økt lønnsvekst som igjen er med på å holde inflasjonen høyere enn ønsket. Vi mener vi kan se konturene av det som kan være en uønsket utvikling som til slutt vil medføre et rentenivå som kan gi enkelte husholdninger økte utfordringer da gjeldsnivået til norske husholdninger er på et høyt nivå. Dette kan gi en «hardere» landing i norsk økonomi og med større negative konsekvenser enn hva vi trodde på ved inngangen til 2023. Flere bedrifter vil med et slikt bakteppe kunne få utfordringer med å skape nødvendig omsetningsvekst som forsvarer

økningen i driftskostnadene. På litt sikt vil banken og bransjen i så fall måtte ta høyde for økte utlånstap.

Norge har en sterk nasjonal økonomi pga. høye inntekter fra energisektoren. Det innebærer at regjeringen har en solid verktøykasse til å innføre tiltak ved en negativ økonomisk utvikling i Norge. Samtidig må de holde igjen til inflasjonen er under kontroll. Dette er en vanskelig balansegang og ikke minst hvordan de skal skape forståelse for denne politikken hos sine velgere. I og med det er knyttet mye usikkerhet til utviklingen legger banken fremdeles Norges Banks makroforventninger til grunn i sine prognoser.

I tillegg har vi økt global usikkerhet. En forverring i den globale samhandlingen i form av en eskalering av krigen i Ukraina eller forverring av forholdet mellom USA og Kina vil påvirke Norges økonomi negativt. Vi har en åpen nasjonal økonomi som påvirkes av endringer i det globale handelsmønsteret. Den siste talen fra FN's generalsekretær forsterker dette trusselbildet.

Utfallsrommet for 2023 er kanskje større enn tidligere. Gitt normal drift og som følge av økt rentemargin, vil SpareBank 1 Hallingdal Valdres levere ett bedre resultat i 2023 sammenlignet med 2022, og på et nivå som er i tråd med resultatambisjonene i strategisk plan. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har mulighet til å levere veldig god utlansvekst som følge av gode strategiske samarbeidspartnere, organisatoriske grep som gir god vekst i nye kunder og mulighet for lønnsom vekst pga. god innskuddsdekning. Men ut ifra den økte usikkerheten er det mest korrekte å angi en forventning på et nøkternt nivå, og raskt ta grep dersom vi ser en forverring i fremtidsutsiktene.

Samspeillet mellom innbyggere, næringsliv og bank er viktig for å sikre en god utvikling i konsernets markedsområde. Styret takker konsernets kunder og samarbeidspartnere for øvrig, og vil legge vekt på å videreføre det gode samarbeidet i 2023.

Hallingdal, 31. desember 2022 / 14. mars 2023
I styret for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Elektronisk signert

Kristin Ourom
styreleder

Gro Lundby
nestleder

Ragnhild Kvernberg

Tore Østlund

Odd Holde

Vidar Isungset

Kristin Bakke Haugen

Knut Oscar Fleten
adm. direktør

2.2 Resultat

Morbank			Konsern		
2021	2022	(Hele tusen kroner)	Note	2022	2021
Renteinntekter og lignende inntekter					
1 679	18 550	Renteinntekter eff. rentemetoden av utlån og fordringer på kredittinst. og finansforetak		18 973	1 458
261 387	396 406	Renteinntekter eff. rentemetoden av utlån og fordringer på kunder		395 718	260 942
4 166	12 279	Renteinntekter eff. rentemetoden av utlån og fordringer på verdipapir		12 279	4 166
4 991	-71	Øvrige renteinntekter		-63	4 999
272 223	427 164	Sum renteinntekter og lignende inntekter	18	426 906	271 565
Rentekostnader og lignende kostnader					
1 095	1 392	Rentekostnader eff. rentemetoden på gjeld til kredittinst. og finansieringsforetak		1 519	1 178
41 572	131 153	Rentekostnader eff. rentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder		130 452	40 546
22 026	41 147	Rentekostnader eff. rentemetoden på utstedte verdipapir		41 148	22 026
2 631	4 388	Andre rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden		4 388	2 631
9 855	6 863	Øvrige rentekostnader	41	6 867	9 862
77 179	184 943	Sum rentekostnader og lignende kostnader	18	184 373	76 243
195 044	242 221	I Netto renteinntekter		242 533	195 322
84 536	82 808	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		82 808	84 536
5 969	6 844	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		6 844	5 969
78 567	75 963	Netto provisjons- og andre inntekter	19	75 964	78 567
Utbytte og andre innt. av egenkapitalinstrumenter					
9 413	14 246	Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	20	14 246	9 413
40 719	23 994	Inntekter av eierint. i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	20,38	24 388	43 261
10 580	8 631	Inntekter av eierint. i konsernselskaper	20	-	
60 713	46 870	Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		38 633	52 674
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle instrument					
-9 048	-11 773	Netto verdiendring og gev/tap på utlån og fordringer	20	-11 773	-9 048
-775	-2 899	Netto verdiendring og gev/tap på rentebærende verdipapirer		-2 899	-775
34 991	-7 615	Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrument		-7 615	31 553
11 564	7 195	Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		7 195	11 564
36 732	-15 092	Sum netto verdiendring og gevinst/tap valuta og finansielle instrument	20	-15 092	33 294
7 319	6 927	Andre driftsinntekter	19	111 630	112 276
86 507	97 665	Lønn og andre personalkostnader	21	167 102	159 738
71 611	80 131	Andre driftskostnader	22,41	102 111	87 664
Av-/nedskrivning, verdiendringer og gev/tap på ikke finansielle eiendeler					
12 261	13 447	Avskrivninger	31,41	15 866	14 618
-	-	Nedskrivninger		-	-
-	-	Verdiendringer		-	-
-	-2 987	Gevinst/tap		-2 987	-
12 261	10 460	Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gev/tap på ikke finansielle eiendeler		12 879	14 618
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapir					
11 588	6 589	Kredittap på utlån til amort. kost eller virkelig verdi med verdiendring over innt/kostn		6 589	11 588
476	4 593	Kredittap på garantier og ubenyttet rammekr. som ikke måles til virkelig verdi over resultat		4 593	476
12 064	11 182	Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer	11	11 182	12 064
195 933	157 451	II Resultat før skatt fra videreført virksomhet		160 395	198 050
27 705	29 589	Skatt på resultat fra videreført virksomhet	24	32 137	30 718
168 228	127 863	III Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		128 258	167 332

Utvidet resultatregnskap

Morbank			Note	Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)		2022	2021
168 228	127 863	IV Resultat før andre inntekter og kostnader	-	128 258	167 332
		<i>Poster som ikke blir omklassifisert til resultatet:</i>			
-1 916	2 021	Estimatavvik knyttet til ytelsesbassett pensjonsordning	-	2 021	-1 916
		<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultatet:</i>			
-103	498	Endring i virkelig verdi utlån PM	-	498	-103
26	-125	Skatt virkelig verdi utlån PM	-	-125	26
-1 993	2 394	Sum andre inntekter og kostnader		2 394	-1 993
166 234	130 257	Totalresultat for regnskapsåret		130 652	165 339

2.3 Balanse

Morbank			Konsern		
2021	2022	(Hele tusen kroner)	Note	2022	2021
EIEDELER					
12 452	12 433	Kontanter og kontantekvivalenter		12 433	12 452
1 048 962	1 587 147	Utlån til og fordringer på kred.inst. og fin.foretak	7	1 587 300	1 048 961
Utlån og fordringer på kunder					
7 692 431	8 258 387	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi		8 258 387	7 692 431
3 062 842	3 484 435	Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost		3 467 849	3 036 740
10 755 273	11 742 822	Sum utlån og fordringer på kunder	8	11 726 236	10 729 171
476 684	606 851	Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	27	606 851	476 684
3 425	15 804	Finansielle derivater	28	15 804	3 425
592 471	604 972	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	27	605 183	598 682
85 545	99 345	Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter	38	173 229	171 418
57 320	56 518	Eierinteresser i konsernselskap	38		-
Immaterielle eiendeler			30	5 519	480
59 951	54 565	Eierbenyttet eiendom		54 565	59 951
71 391	76 192	Andre varige driftsmidler	41	79 418	75 331
131 342	130 757	Sum varige driftsmidler	31	133 983	135 282
Andre eiendeler					
6 329	8 981	Eiendeler ved utsatt skatt	24, 32	11 754	8 938
24 446	34 176	Andre eiendeler		93 948	96 295
30 775	43 157	Sum andre eiendeler	24, 32	105 702	105 233
13 194 249	14 899 806	Sum eiendeler		14 972 240	13 281 788
GJELD					
100 200	-	Innlån fra kred.inst. og fin. foretak til amortisert kost	26, 34	-	100 200
9 476 937	11 023 976	Innskudd og andre innlån fra kunder til amortisert kost	26, 33	10 993 947	9 443 204
1 557 079	1 701 391	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	34	1 701 391	1 557 079
1 969	21 741	Finansielle derivater	28	21 741	1 969
157 914	164 174	Annen gjeld	41	184 379	180 062
30 081	28 577	Pensjonsforpliktelser	23, 36	29 681	30 935
27 141	33 072	Forpliktelse ved skatt	24	35 895	30 527
4 493	9 290	Avsetninger på garantier og ubenyttede rammekreditter		9 290	4 493
12 575	12 903	Andre avsetninger	36	16 866	17 884
74 290	83 842	Sum avsetninger		91 732	83 839
120 242	120 633	Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	35	120 633	120 242
11 488 630	13 115 757	Sum gjeld		13 113 822	11 486 595
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
805 700	805 700	Selskapskapital		805 700	805 700
11 581	11 581	Overkursfond		11 581	11 581
1 176	1 176	Kompensasjonsfond		1 176	1 176
818 458	818 458	Sum innskutt egenkapital	40	818 458	818 458

Morbank			Konsern		
2021	2022	(Hele tusen kroner)	Note	2022	2021
Opptjent egenkapital					
14 015	16 824	Fond for urealiserte gevinster			
159 556	166 818	Grunnfond/Sparebankens fond	40	166 818	159 556
20 989	24 162	Gavefond		24 162	20 989
692 601	757 787	Uttevningsfond	40	757 787	692 601
		Annen egenkapital		91 193	103 589
887 162	965 592	Sum opptjent egenkapital		1 039 960	976 736
1 705 619	1 784 049	Sum egenkapital		1 858 418	1 795 193
13 194 249	14 899 806	Sum gjeld og egenkapital		14 972 240	13 281 788

Hallingdal, 31. desember 2022 / 14. mars 2023
I styret for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Elektronisk signert

Kristin Ourom
styreleder

Gro Lundby
nestleder

Ragnhild Kvernberg

Tore Østlund

Odd Holde

Vidar Isungset

Kristin Bakke Haugen

Knut Oscar Fleten
adm. direktør

2.4 Endringer i egenkapitalen

Morbank

Endringer i egenkapital	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Komp. fond	Utjevnings-fond	Grunnfonds-kapital	Gavefond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	805 700	11 581	1 176	611 238	151 131	14 989	-	13 070	1 608 885
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				151 096	8 610	7 500		1 022	168 228
Disponert gaver gjennom året						-1 500			-1 500
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-68 000					-68 000
Utvidet resultat				-1 732	-185			-77	-1 994
Egenkapital 31.12.2021	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	-	14 015	1 705 619
Egenkapital 01.01.2022	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	-	14 015	1 705 619
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				113 360	7 068	5 000		2 436	127 863
Disponert gaver gjennom året						-1 827			-1 827
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-50 000					-50 000
Utvidet resultat				1 826	194			374	2 395
Egenkapital 31.12.2022	805 700	11 581	1 176	757 788	166 818	24 162	-	16 825	1 784 050

Konsern

Endringer i egenkapital	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Komp. fond	Utjevnings-fond	Gunnfonds-kapital	Gavefond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	805 700	11 581	1 176	611 238	151 131	14 989	93 352	13 070	1 702 237
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				151 096	8 610	7 500	-896	1 022	167 332
Disponert gaver gjennom året						-1 500			-1 500
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-68 000					-68 000
Andre korrigeringer ført mot EK							-826		-826
Utvidet resultat				-1 732	-185			-77	-1 994
Verdiendring innarbeidelse av felleskontrollert virksomhet							-2 056		-2 056
Egenkapital 31.12.2021	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	89 574	14 015	1 795 193
Egenkapital 01.01.2022	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	89 574	14 015	1 795 193
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				113 360	7 068	5 000	-15 206	2 436	112 658
Disponert gaver gjennom året						-1 827			-1 827
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-50 000					-50 000
Andre korrigeringer ført mot EK									0
Utvidet resultat				1 826	194			374	2 394
Egenkapital 31.12.2022	805 700	11 581	1 176	757 788	166 818	24 162	74 368	16 825	1 858 418

2.5 Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2021	2022	Hele tusen kroner	2022	2021
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
-796 879	-1 010 504	Netto utbetaling av lån til kunder	-1 020 020	-786 277
266 378	396 334	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	395 655	265 941
636 743	1 547 039	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	1 550 743	626 664
-51 427	-138 015	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-137 319	-50 408
1 679	18 550	Renteutbet. på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbet. på innskudd kredittinst.	18 973	1 458
-28 844	-133 066	Kjøp og salg av sertifikater og obligasjoner	-130 167	-28 844
4 166	12 279	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	12 279	4 166
85 886	82 847	Netto provisjons- og andre inntekter	187 594	190 843
-42 249	13 226	Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	3 127	-51 688
-157 767	-159 602	Utbetalinger til drift	-257 625	-245 773
-24 243	-26 310	Betalt skatt	-29 585	-26 378
-4 861	-6 687	Netto andre inn-/utbetalinger	-10 443	-7 204
-111 419	596 093	A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	583 212	-107 500
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
-2 251	-6 904	Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-7 745	-2 481
1 280	6 339	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	6 339	1 280
-1 193	-19 558	Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-5 554	-1 193
3 234	-	Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	-	3 234
52 632	34 446	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	34 446	50 132
53 702	14 323	B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	27 486	50 972
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
117 909	144 312	Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	144 312	117 909
-22 026	-41 147	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-41 147	-22 026
-	-100 200	Utbetaling ved forfall lån fra kredittinstitusjoner	-100 200	-
-	-1 392	Renter på gjeld til kredittinstitusjonar	-1 519	-
46	391	Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån	391	46
-2 631	-4 388	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-4 388	-2 631
-1 500	-1 827	Utbetalte gaver	-1 827	-1 500
-35 000	-68 000	Utbytte til egenkapitalbeviserne	-68 000	-35 000
56 798	-72 251	C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-72 378	56 798
-919	538 164	A + B + C Netto endring likvider i perioden	538 320	270
1 062 333	1 061 415	Likviditetsbeholdning 1.1	1 061 413	1 061 144
1 061 414	1 599 579	Likviditetsbeholdning 31.12	1 599 733	1 061 414
Likviditetsbeholdning spesifisert:				
12 452	12 433	Kontanter og fordringer på Sentralbanken	12 433	12 452
1 048 962	1 587 147	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	1 587 300	1 048 962
1 061 414	1 599 579	Likviditetsbeholdning	1 599 733	1 061 414

2.6 Noter

Innholdsfortegnelse

- [1. Generell informasjon](#)
- [2. Regnskapsprinsipper IFRS](#)
- [3. Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper](#)

4. [Segmentinformasjon](#)
5. [Kapitaldekning](#)
6. [Finansiell risikostyring](#)

Kredittrisiko

7. [Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld](#)
8. [Utlån til og fordringer på kunder](#)
9. [SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kreditt AS](#)
10. [Aldersfordeling på forfalte utlån, men ikke nedskrevne utlån](#)
11. [Tap på utlån og garantier](#)
12. [Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt panstillelser](#)
13. [Finansielle instrumenter og motregning](#)
14. [Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler](#)

Markedsrisiko

15. [Markedsrisiko knyttet til renterisiko](#)

Likviditetsrisiko

16. [Likviditetsrisiko](#)
17. [Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser](#)

Resultatregnskap

18. [Netto renteinntekter](#)
19. [Netto provisjons- og andre inntekter](#)
20. [Netto resultat fra finansielle eiendeler](#)
21. [Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte](#)
22. [Andre driftskostnader](#)
23. [Pensjoner](#)
24. [Skatt](#)

Balanse

25. [Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter](#)

26. [Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost](#)
27. [Rentebærende verdipapirer](#)
28. [Finansielle derivater](#)
29. [Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter](#)
30. [Goodwill](#)
31. [Eiendom, anlegg og utstyr](#)
32. [Andre eiendeler](#)
33. [Innskudd fordelt på sektor og næring](#)
34. [Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir](#)
35. [Ansvarlig lånekapital](#)
36. [Annen gjeld og forpliktelser](#)
37. [Bundne midler/klientmidler](#)
38. [Investeringer i eierinteresser](#)

Øvrige opplysninger

39. [Vesentlige transaksjoner med nærstående](#)
40. [Eierandelskapital og eierstruktur per 31.12.2022](#)
41. [Leieavtaler](#)
42. [Hendelser etter balansedagen](#)

Note 1 Generell informasjon

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres er en regional virksomhet innenfor bank, eiendomsmegling og regnskapstjenester med primært markedsområde i Hallingdal og Valdres, men har også mange kunder i Oslo-området. Konsernets hovedvirksomhet består pr 31.12.2022 av morbanken, samt følgende heleide datterselskaper:

- EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS
- HallingRegnskap AS
- SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS
- SpareBank 1 Hallingdal Invest AS
- SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS
- SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS

- Tisleidalen Hyttegrend AS
- Valdres Regnskap AS.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikke hovedkontor. Virksomhetene er lokalisert på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Nesbyen og Flå i Hallingdal. I Valdres har konsernet kontor på Beitostølen, Heggnes og Fagernes. I oktober-21 åpnet konsernet et nytt kontor i Oslo.

For fullstendig selskapsstruktur, datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter (FKV) og tilknyttede selskaper (TS), se note 38. SpareBank 1 Hallingdal Valdres er medlem i SpareBank 1-alliansen.

Konsernet er totalleverandør av produkter og tjenester innen områdene:

- Finansiering
- Sparing og plassering
- Forsikring
- Betalingsformidling
- Eiendomsmegling
- Regnskapsførsel og økonomisk rådgiving

Presentasjon av styret finnes i kapittel [3.2](#), og presentasjon av bankens forstanderskap finnes i kapittel [3.3](#).

Bankens organisasjonsnummer er 937 889 631. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Årsregnskapet for morbank og konsern ble endelig godkjent av styret 14.3.2023 og forstanderskapet 27.3.2023.

Note 2 Regnskapsprinsipper IFRS

Årsregnskapet for morbank og konsern omfatter perioden 1.1.-31.12.2022 og er satt opp etter Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak - «årsregnskapsforskriften». Selskapsregnskapet og konsernregnskapet er utarbeidet ihht. årsregnskapsforskriftens § 1-4 første og andre ledd pkt. b. Dette betyr at IFRS-reglene er lagt til grunn med mindre annet følger av årsregnskapsforskriften.

Årsregnskapet er revidert.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er i tusen kroner med mindre annet er angitt.

Datterselskap og konsolidering

Bankens eierandeler i datterselskapene regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i morbankens regnskap.

Konsernregnskapet omfatter banken og dens datterselskap. Datterselskap konsolideres hvis de oppfyller kriteriene til konsolidering etter IFRS 10. Denne standarden angir tre vilkår som må være oppfylt av banken for at det skal foreligge konsolideringsplikt:

- banken må ha bestemmende innflytelse over virksomheten herunder kunne styre aktiviteter som i vesentlig grad har innvirkning på avkastningen i datterselskapet
- banken har mulighet eller rett til å motta avkastning fra virksomheten
- banken har mulighet eller rett til å bruke sin innflytelse til å påvirke avkastningens størrelse.

Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt slik kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg slik kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Felleskontrollert virksomhet

En felleskontrollert virksomhet er en virksomhet der to eller flere parter har felles kontroll og er kjennetegnet ved at partene er bundet av en kontraktsregulert ordning som gir to eller flere av disse partene felles kontroll over den felleskontrollerte virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen eies med 19,5 prosent hver av SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge og Samarbeidende Sparebanker AS. Øvrige eiere er SpareBank 1 Østlandet (12,4 prosent) og LO (9,6 prosent).

Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Samsparselskapet regnskapsfører investeringene i felleskontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden. SpareBank 1 Hallingdal Valdres eier 7,46 prosent av Samarbeidende Sparebanker AS og SpareBank 1 SamSpar AS. Styringsstrukturen i Samspar-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne som tilfredsstillende kravene til felleskontrollert virksomhet. Bankens eierandel i Samspar-selskapet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og kostmetoden i morbankregnskapet.

Kontanter

Kontanter består av kontanter i NOK og valuta.

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier:

- virkelig verdi med verdiendring over resultatet
- virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (other comprehensive income - OCI)
- amortisert kost.

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen. For finansielle eiendeler skilles mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter. Klassifiseringen av finansielle eiendeler bestemmes ut fra kontraktmessige vilkår for de finansielle eiendelene og hvilken forretningsmodell som brukes for styring av porteføljen som eiendelene inngår i.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregnings-effekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Banken benytter seg av SpareBank 1 Boligkreditt AS som finansieringsverktøy (se note 9). Bankens overfører bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til boligkreditselskapet. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring kan derfor sies å holdes både for å motta kontraktmessige kontantstrømmer og for salg, en forretningsmodell som er konsistent med måling til virkelig verdi med verdiendringer over OCI i både morbankens og konsernets resultat.

Ut fra en vurdering av betingelser for utlån til person- og bedriftsmarkedskunder, er det derfor konkludert med at hele PM-porteføljen, med unntak av fastrenteutlån, klassifiseres til måling til virkelig verdi over OCI. BM-utlån som ikke er fastrenteutlån måles til amortisert kost. Kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner måles også til amortisert kost.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, samt instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. Bankens investeringer i sertifikater og obligasjoner måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Som følge av at vurdering av fastrenteutlån til amortisert kost ville medført et regnskapsmessig misforhold grunnet regnskapsføring til virkelig verdi av derivater brukt til økonomisk sikring, har SpareBank 1 Hallingdal Valdres valgt å måle fastrenteutlån til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter med unntak av datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter blir regnskapsført i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi med mindre man oppfyller kravene til måling til virkelig verdi over OCI og velger dette ved første gangs innregning. SpareBank 1 Hallingdal Valdres regnskapsfører alle derivater og egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat.

[Tapsnedskrivning utlån](#)

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (expected credit loss - ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter dette tidspunktet skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangs innregning, skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, det vil si forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

[Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell etter IFRS 9](#)

Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimatene blir beregnet basert på 12-måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Banken har historikk for observert PD og observert LGD, som danner grunnlag for estimerer på fremtidige verdier for PD og LGD.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn:

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi eiendeler med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som ikke er klassifisert som kredittforringet. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede PD har økt vesentlig.

Følgende regler for kategorisering av trinn 2 gjelder:

1. En konto skal ha kategori 2 når kontoen er i overtrekk eller har restanse på 30 dagers varighet eller mer.
2. En konto skal ha kategori 2 når den tilhører en kunde som har blitt satt til særlig oppfølging. Kriteriene for dette fastsetter banken og kontoen settes i kategori 2 manuelt. Kriteriene kan bl.a. inneholde at kunden er på «watchlist» eller at kontoen er i såkalt «forbearance». Kontoen skal flyttes tilbake i kategori 1 når:
 - a. Kunden fjernes fra watchlist/forbearance, eller
 - b. Engasjementet blir restrukturert med vilkår som tar hensyn til forholdene som forårsaket at kunden kom på watchlist/ forbearance
3. En konto skal ha kategori 2 når kundens PD har økt med over 150 prosent til et nivå over 0,60 prosent. Endringen måles ved å sammenligne kundens PD på rapporteringstidspunktet med PD måneden som kontoen ble opprettet/fornyhet på.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over levetiden.

Konsernet følger European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjonen i kapitalkravsforordningen (CRR) samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften.

Mislighold er definert som betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking (unlikelihood to pay).

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdier for vesentlig overtrekk er gitt i CRR/CRD IV- forskriften.
2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/ gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelser, henstand over 180 dager, eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Misligholdsdefinisjon innebærer karenstid som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenstiden er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Ved mislighold blir kundens samlede engasjement regnet som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte individuelle nedskrivninger (trinn 3) føres mot nedskrivningene. Konstaterte tap uten dekning i de individuelle nedskrivningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere nedskrivninger resultatføres.

Scenariovekting

Det benyttes ikke makroøkonomiske tall direkte inn i modellen, men modellen tillater scenariovekting på porteføljnivå der det er mulig å overstyre vekten for tre makroøkonomiske scenario.

De ulike makroøkonomiske scenariene er «base case» (normal makroøkonomiske situasjon), «worst case» (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og «best case» (et scenario i høykonjunktur).

De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametere for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier innregnes som tap

Vektingen holdes stabil så lenge det ikke skjer makroøkonomiske endringer som underbygger justering. I en normal situasjon vil en vekting på hhv. 80 % sannsynlighet for at normalscenarioet inntreffer, 10 % sannsynlighet for at nedgangsscenarioet inntreffer og følgelig 10 % sannsynlighet for at høykonjunkturscenarioet inntreffer bli lagt til grunn. Banken har i 2022 benyttet en annen scenariovekting. Dette er omtalt i note 3.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellige fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliknelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Modifiserte lån der kunder er i en vanskelig økonomisk situasjon er gjenstand for individuell vurdering om behov for nedskrivning eller tapsavsetning.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av identifisert merverdi knyttet til oppkjøpte kunderelasjoner samt goodwill i konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr førstegang innregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet

kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger 50 år

Maskiner og IT-utstyr 4-5 år

Transportmidler 4-5 år

Inventar 5-10 år.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Leieavtaler

Etter IFRS 16-standarden skal vesentlige leieavtaler balanseføres. Standarden krever innregning av en bruksrettseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for vesentlige leiekontrakter.

IFRS 16 inneholder valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og tilhørende leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller leie av eiendelen har lav verdi. Konsernet og morbank har benyttet seg av dette fritaket. Konsernet har kun faste leieforpliktelser. Nåverdien av leieforpliktelsen beregnes ved å neddiskontere resterende leiebetalinger med bankens marginale lånerente (fundingrente). Opsjoner til å forlenge leieperioden tas med dersom de med rimelig sikkerhet forventes å bli benyttet. Nåverdien for opsjonen innregnes da i leieforpliktelsen og bruksretten.

Resultatregnskapet påvirkes av IFRS-standardens fordi leiekostnader erstattes med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. I forhold til føring etter norsk regnskapsstandard vil den totale kostnaden bli høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet da er større) og lavere i senere år. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen.

Mere detaljer rundt leieavtaler finnes i note 41.

Nedskrivning på driftsmidler og immaterielle eiendeler

Balanseført beløp av bankens eiendeler, blir gjennomgått på balansedagen, for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet under ordinære avskrivninger. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For

andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Renteinntekter og –kostnader

Renteinntekter beregnet etter effektiv rentes metode presenteres separat i resultatoppstillingen. Dette innebærer at renteinntekter på finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultatet er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter eff. metode av utlån og fordringer på kunder». Renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter eff. metode av utlån og fordringer på verdipapir». Urealisert verdiendring på lån med pant i bolig vurdert til virkelig verdi over OCI vises for trinn 1 under utvidet resultatregnskap.

Rentekostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For rentebærende fordringer som måles til virkelig verdi vil endring i markedsverdien klassifiseres som netto resultat fra andre finansielle investeringer.

Sikringsfondsavgift

Avgiften til Bankenes Sikringsfond ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler. En uttredd fra ordningen medfører etter en forskriftsendring gjeldende fra 2017 tilbakebetaling av for mye innbetalt avgift. Endringen innebærer at sikringsfondsavgiften periodiseres gjennom året.

Sikringsfondsavgiften inngår i regnskapslinjen «Øvrige rentekostnader».

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og –kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad Boligkreditt og Næringskreditt oppnår med tillegg av et administrativt påslag.

I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen på balansetidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Lån innregnes første gang til opptakskost. Dette er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Lån med fastrente sikringsbokføres (virkelig verdi sikring). Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Pensjoner

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres har etablert innskuddsbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige

innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Premier til AFP blir også behandlet som en innskuddsbasert ordning.

Avtalefestet førtidspensjon

Morbanken og SpareBank 1 Regnskapshuset AS har inngått avtale om avtalefestet pensjon. AFP er en livsvarig ytelse som er frikoblet arbeidsinntekter som samtidig opptjenes. Det skjer derfor ingen avkortning i AFP-pensjonen om man på samme tid mottar lønn. Denne avtalen blir behandlet som en innskuddsbasert ordning og kostnadsført direkte.

Øvrige ordninger

Administrerende direktør har en individuell tilleggsavtale som garanterer en viss ytelse. Avtalen er aktuarberegnet. Administrerende direktør kan pensjonere seg fra fylte 62 år med 70 % pensjon. Pensjonsavtalen er livsvarig og blir i sin helhet avsatt fram til det tidspunktet han har mulighet til å pensjonere seg.

Segmentrapportering

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres deler sin virksomhet i følgende segmenter: bank, eiendomsmegling, regnskapstjenester samt øvrig virksomhet.

Konsernets segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8. Segmentinformasjonen er tallfestet i note 4.

Utbytte og gaver

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis presenteres som annen gjeld i perioden frem til det er vedtatt i bankens generalforsamling (forstanderskapet).

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Forstanderskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av selskaps- og konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar de forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper og informasjon i noter. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser,

inntekter og kostnader og noteopplysninger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet. Faktiske resultater vil avvike fra de estimerte størrelser. I note 2 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper. Postene omtalt under er utvalgte poster hvor det utvises størst grad av skjønn eller er preget av usikkerhet.

Risikoklassifisering av utlånsporteføljen

I note 6 er bankens risikoklassifiserings-system nærmere omtalt. Dette systemet bygger på sannsynlighet for mislighold (PD) og sikkerheten i hvert enkelt engasjement. Begge faktorer er forbundet med en naturlig usikkerhet.

Tap på utlån og garantier

Banken har en gjennomgang av bedriftsmarkedsporteføljen hvert kvartal i forhold til mislighold og tapsavsetning. Lån til privatpersoner gjennomgås også kvartalsvis med utgangspunkt i at de er misligholdt mer enn et visst antall dager eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring i note 6. Banken foretar individuelle nedskrivninger dersom det foreligger en objektiv hendelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og den objektive hendelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektiv hendelse vil kunne være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuelle nedskrivninger. For lån med flytende renter tas det hensyn til senere renteendringer.

Øvrige nedskrivninger i trinn 1 – 3 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD og danner grunnlag for gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD.

Se ellers beskrivelse av bankens tapsmodell i note 2.

Den generelle tapsmodellen beregner forventet kredittap under tre scenarier for økonomisk utvikling; et forventet scenario (base case), et nedsidescenario (worst case) og et oppsidescenario (best case). Scenarioene benytter ulike estimerte fremtidige nivåer for misligholdsrisiko (PD) og tap gitt mislighold (LGD). I kombinasjon med estimert eksponering ved mislighold (EAD), er PD og LGD de viktigste forutsetningene for beregningene av forventet kredittap (ECL).

Utgangspunktet for forventet scenario er observert og validert nivå for mislighold (DR) og tap (faktisk LGD) de siste tre år, og utgangspunktet er gjenstand for løpende vurderinger av hvorvidt historisk mislighold og tap er forventningsrett, og nivåene på framtidig PD og LGD justeres deretter.

Metoden for modellmessig beregning av tapsavsetninger er stort sett videreført fra tidligere, men det makroøkonomiske bakteppet vi har sett det siste året har også innvirkning på vurderingene.

Banken har valgt å gjøre en justering på identifiserte kunder og kundegrupper. Det er følgelig foretatt en modelloverstyring hvor det forutsettes at en andel kunder i utsatte bransjer vil migrere fra trinn 1 til trinn 2 som følge av antatt, men ikke observert, vesentlig grad av kreditt-forverring. I denne prosessen er alle vesentlige BM-engasjement gjennomgått enkeltvis.

Enkeltengasjementer som er vurdert å ha forhøyet risiko/svekket betalingsevne, som følge av dagens markedssituasjon, er overstyrt fra trinn 1 til trinn 2 i modellen. Denne flyttingen fra trinn 1 til 2 gir en økning i forventet tap i porteføljen på 0,7 mill. kroner.

Banken utarbeider en kvartalsvis bransjeanalyse for vårt markedsområde. I denne analysen vurderes tapsrisikoen i enkeltbransjer. Identifisering av bransjer med forhøyet risiko kan føre til at hele bransjer flyttes fra trinn 1 til 2 i tapsmodellen. Ved utgangen av 2021 ble en del reiselivsrelaterte næringer flyttet til trinn 2 som følge av vurderingene. I 2022 er noe av denne overstyringen reversert da vi ser at en lik behandling av alle bedrifter ikke blir presis nok i forhold til utfordringene som de ulike bedriftene står overfor. I stedet er enkeltelskaper vurdert og evt. flyttet til trinn 2. Bransjen som fortsatt overstyres er drift av restauranter og kafeer, men denne effekten er beskjeden og øker forventet tap i porteføljen med 0,2 mill. kroner. Summen av disse engasjementene er på 184,2 mill. kroner så forventet tap er likevel lavt.

Enkeltengasjementer som er vurdert og flyttet fra trinn 1 til trinn 2 utgjør et samlet volum på 124,3 mill. kroner.

Scenariovektingen er gjenstand for løpende vurdering basert på tilgjengelig informasjon. I beregningene rundt forventet tap har banken valgt å opprettholde en økt sannsynlighet for at et «worst case»-scenario skal inntreffe. Tapsmodellen inneholder 3 ulike scenarier, «Base case», «Best case» og «Worst case», og det beregnes et forventet tap (expected credit loss – ECL) for hvert scenario. ECL for en kombinasjon av de tre scenariene er et vektet gjennomsnitt for de tre scenariene. I en normalsituasjon er scenariene vektet 80-10-10 (hhv. «base» - «worst» - «best»). For å simulere et mer pessimistisk utfall, har banken gjennomført simuleringer med større vekt på «worst case»-utfallet og valgt å legge en vekt på 75-20-5 (dvs. 20 % sannsynlighet for «worst case») til grunn i beregningen av avsetninger pr. 31.12.22. For ett år siden ble vektingen 70-20-10 benyttet. Forskjellen mellom scenariovektingen i 2021 og 2022 utgjør ca. 1,1 mill. i endret avsetningsbehov. Dersom et normalscenario hadde blitt lagt til grunn, ville avsetningsbehovet vært 12 mill. kroner lavere og viser følsomheten i porteføljen, samtidig som det viser hvor mye makroforhold påvirker avsetningene.

Se note 11 for ytterligere detaljer.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Egenkapitalinteresser vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet. Egenkapitalinteresser vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs.

Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verdivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedsdata, er fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter eller SpareBank 1 Gruppen. Virkelig verdi på strategiske eierposter i SpareBank 1 selskapene verdsettes i hovedsak til nylig emisjonskurs.

Virkelig verdi utlån

Verdien på fastrentelån vurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for utlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån. Virkelig verdi av boliglån med flytende rente blir estimert basert på pålydende saldo og forventet tap.

Note 4 Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten.

Konsern 31.12.2022

(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendomsmegling	Regnskapstjenester	Øvrig virksomhet / elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter og provisjon BK/NK	259 758	820	-34	-474	260 070
Netto andre provisjonsinntekter	58 426	-	-	-	58 426
Netto andre inntekter	38 705	51 884	47 394	-2 812	135 171
Driftskostnader	188 256	45 824	45 735	2 275	282 090
Resultat før tap	168 633	6 880	1 625	-5 561	171 577
Tap på utlån og garantier	11 182	-	-	-	11 182
Resultat før skatt	157 451	6 880	1 625	-5 561	160 395

(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendomsmegling	Regnskapstjenester	Øvrig virksomhet / elimineringer	Totalt konsern
BALANSE					
Netto utlån til kunder	11 742 822	-	-	-16 586	11 726 236
Andre eiendeler	3 156 984	53 699	24 975	10 346	3 246 004
Sum eiendeler per segment	14 899 806	53 699	24 975	-6 240	14 972 240
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 023 976	-	-	-30 029	10 993 947
Annen gjeld og egenkapital	3 875 830	53 699	24 975	23 789	3 978 293
Sum egenkapital og gjeld per segment	14 899 806	53 699	24 975	-6 240	14 972 240

Konsern 31.12.2021

(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendoms-megling	Regnskaps-tjenester	Øvrig virksomhet / elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter og provisjon BK/NK	219 957	665	38	-425	220 235
Netto andre provisjonsinntekter	53 654	-	-	-	53 654
Netto andre inntekter	104 764	69 661	38 456	-14 636	198 245
Driftskostnader	170 379	56 217	38 362	-2 937	262 021
Resultat før tap	207 996	14 109	132	-12 124	210 113
Tap på utlån og garantier	12 064	-	-	-	12 064
Resultat før skatt	195 933	14 109	132	-12 124	198 050

(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendoms-megling	Regnskaps-tjenester	Øvrig virksomhet / elimineringer	Totalt konsern
BALANSE					
Netto utlån til kunder	10 755 273			-26 102	10 729 171
Andre eiendeler	2 438 976	64 830	22 133	26 678	2 552 617
Sum eiendeler per segment	13 194 249	64 830	22 133	576	13 281 788
Innskudd fra og gjeld til kunder	9 476 937	-	-	-33 733	9 443 204
Annen gjeld og egenkapital	3 717 312	64 830	22 133	34 309	3 838 584
Sum egenkapital og gjeld per segment	13 194 249	64 830	22 133	576	13 281 788

Note 5 Kapitaldekning

Kapitalstyring

Pr 31. des 2022 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 2,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12 prosent. I tillegg har Finanstilsynes fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 Hallingdal Valdres på 2,3 prosent. Totalt minstekrav til ren kjernekapital, inklusive pilar 2-kravet, er dermed 14,3 prosent.

Bankens investering i datterselskapene faller inn under størrelsesunntaket i CRR/CRD IV forskriftenes § 17, og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

Finanstilsynet har imidlertid pålagt bankene utvidet konsolideringsplikt for eierforetak i samarbeidende gruppe for eierandeler under 10%. Bestemmelsen gjelder eierandeler i andre finansforetak som forestår den virksomheten som samarbeidet omfatter, jf. Finansforetaksloven § 17-13. Banken anvender regelen om forholdsmessig konsolidering av eierandeler i samarbeidende gruppe for SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, SB1 Kreditt AS og SB1 Finans Midt-Norge AS.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 16,8 prosent.

Målet for total kjernekapital er 18,3 prosent og målet for total kapitaldekning er 20,3 prosent.

Forholdsmessig konsolidering		
(Hele tusen kroner)	31.12.2021	31.12.2022
Ren kjernekapital	1 679 518	1 742 590
Kjernekapital	1 694 008	1 757 560
Ansvarlig kapital	1 834 721	1 899 107
Totalt beregningsgrunnlag	8 261 615	9 078 968
Ren kjernekapitaldekning	20,3 %	19,2 %
Kjernekapitaldekning	20,5 %	19,4 %
Kapitaldekning	22,2 %	20,9 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	9,6 %	8,9 %

Morbank		
(Hele tusen kroner)	31.12.2021	31.12.2022
Innskutt egenkapital	817 281	817 281
Opptjent egenkapital	888 338	966 768
Balanseført egenkapital	1 705 619	1 784 049
Andre fradrag	-1 076	-1 217
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-150 298	-164 964
Ren kjernekapital	1 554 246	1 617 868
Fondsobligasjoner	-	-
Kjernekapital	1 554 246	1 617 868
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	120 000	120 633
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-8 751	-8 556
Ansvarlig kapital	1 665 495	1 729 945
Risikoveid beregningsgrunnlag:		
Stater	2 871	2 849
Lokale og regionale myndigheter	18 551	28 246
Institusjoner	213 841	330 296
Foretak	1 049 410	595 807
Massemarked	972 847	1 110 794
Pantsikkerhet i eiendom	3 559 977	3 959 196
Forfalte engasjementer	46 076	84 417
Høyrisikoengasjementer	207 695	555 055
Obligasjoner med fortrinnsrett	27 190	30 926
Andeler i verdipapirfond	225 662	251 740
Egenkapitalposisjoner	254 243	279 443
Øvrige engasjementer	156 251	160 724
Sum kredittrisiko	6 734 614	7 389 493
Operasjonell risiko	602 477	591 514
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	5 358	7 090
Totalt beregningsgrunnlag	7 342 449	7 988 097
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	21,2 %	20,3 %
Kjernekapitaldekning	21,2 %	20,3 %
Kapitaldekning	22,7 %	21,7 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5 %)	183 561	199 702
Motsyklisk buffer (1,0 % i 2021, 2 % 2022)	73 424	159 762
Systemrisikobuffer (3,0 %)	220 273	239 643
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	477 259	599 107
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5 %)	330 410	359 464
Tilgjengelig ren kjernekapital	857 825	771 374
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	11,6 %	10,4 %

Note 6 Finansiell risikostyring

Kjernevirksomheten i banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider med å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende praksis.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har etablert en struktur som på en systematisk måte identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer risiko gjennom hele konsernet, og det foretas en løpende overvåking. Risikostyring tar utgangspunkt i fastsatt visjon, strategi og mål, samt de rammer for risikoeksponering som er fastsatt av styret. Beredskaps- og kontinuitetsplaner skal sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige, uforutsette hendelser. SpareBank 1 Hallingdal Valdres eksponeres for ulike risikoer. Konsernets vesentligste risikoer omtales under.

Risikoidentifikasjon og risikoanalyse

Proessen for risikoidentifikasjon tar utgangspunkt i konsernets strategiske målbilde, er fremoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. For de områder hvor effekten av de etablerte kontroll- og styringstiltakene ikke vurderes som tilfredsstillende, iverksettes forbedringstiltak.

Rapportering og oppfølging

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom kvartalsvise risikorapporter og compliancerapporter til administrasjonen, risiko- og revisjonsutvalget og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling Risikostyring og Compliance som er organisert uavhengige av forretningsenhetene.

Organisering og organisasjonskultur

Konsernet jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Søkelys på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak samt rapportering av hendelser bidrar til en sunn og god risikokultur.

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av konsernets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av konsernets strategier. Konsernet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll.

Styret har ansvaret for å påse at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra strategisk målilde, vedtatt risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastlegger videre overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risiko- og kapitalstyringen i konsernet, samt etiske retningslinjer som skal bidra til høy etisk standard. Videre skal styret påse at ledelsen sørger for en hensiktsmessig og effektiv risikostyringsprosess i samsvar med lover, forskrifter og myndighetenes forventinger, samt fastsette beredskaps- og kontinuitets planer for å sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige uforutsette hendelser.

Styrets arbeid er nedfelt i en årsplan som oppdateres årlig. Dette sikrer at styret har tilstrekkelig tid til og søkelys på sentrale oppgaver.

Styret har egne utvalg for risikostyring, revisjon og godtgjøring.

Utvalgene skal bistå styret i forberedelsen av saker, men beslutningen skal fastsettes av styret samlet. Instruks for utvalgene fastsettes av styret.

Risiko- og revisjonsutvalget er et forberedende organ for styret i saker som vedrører konsernets risikostyring og internkontroll, finansiell informasjon og internkontroll knyttet til denne. Utvalget består av fire medlemmene utgått av styret. Styreleder er leder av utvalget.

Godtgjørelsesutvalget skal tilsvarende bistå styret i dets arbeid med ansettelsesvilkår for administrerende direktør, samt når det gjelder hovedprinsipper og strategi for kompensasjon av det øverste ledersjiktet i konsernet. Godtgjøringsutvalget består av fire styremedlemmer.

Administrerende direktør har ansvaret for den overordnede risikostyringen, og er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet og at risikoeksponeringen overvåkes. Administrerende direktør er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Ledere av fag- og støtteområdene har ansvaret for den daglige risikostyringen innenfor sine ansvarsområder, og skal påse at risikostyring og eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Avdeling for risikostyring og compliance er organisert uavhengig av linje- og stabsenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør. I tillegg har avdelingen adgang til å rapportere direkte til styret. Avdelingen er ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikoeksponeringen og følger opp at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

I datterselskapene skal det være utpekt en person som skal samarbeide med avdeling for risikostyring og compliance og ivareta risikoansvaret i det respektive datterselskap.

Internrevisjonen er en utkontraktert tjeneste som rapporterer til styret og er primært styrets, men også administrasjonens redskap for overvåking av risikostyringsprosessens effektivitet og hensiktsmessighet. Internrevisjonens anbefalinger til forbedringer blir løpende gjennomgått og vurdert implementert.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling.

Kredittstrategien er fastsatt av styret og gjennomgås årlig av administrasjonen. Mindre vesentlige endringer vedtas administrativt av balanse-, kapital- og risikostyringskomiteen. Vesentlige endringer blir styrebehandlet ved behov og minimum hvert 3. år.

Konsernets kredittstrategi fokuserer på risikosensitive måltall og rammer, som er satt sammen slik at de på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte styrer konsernets risikoprofil på kredittområdet. Kredittrisiko er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i SpareBank 1-alliansens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL). Konsernet bruker aktivt risikoklassifiseringssystem, risikopriskingsmodell og et porteføljestylingssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med rammer, retningslinjer og rutiner og fullmakter.

Dette setter klare krav til kredittbehandlingsprosessen og risikovurderingene. De ovennevnte risikostyringssystemene dekker både kunder i bedrifts- og personmarkedsområdet. Risikomodellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger. Modellene valideres minst årlig og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD):

Kundene blir klassifisert i risikoklasse ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A – I). I tillegg benyttes 2 risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

2. Forventet eksponering ved mislighold (EAD):

Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. For trekkrettigheter og garantier benyttes en konverteringsfaktor for å anslå hvor mye av ubenyttede trekkrettigheter og avgitte garantier som blir trukket og gjort gjeldende ved et fremtidig misligholdstidspunkt.

3. Tap ved mislighold (LGD):

Dette er en vurdering av hvor mye konsernet vil tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av erfaringer over tid. Det benyttes syv klasser (1 – 7) for klassifisering etter tapsgrad ved mislighold.

De tre overnevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper – henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold (PD).

Modellene valideres jevnlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimer for misligholds sannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet.

Den kvantitative valideringen suppleres også med mer kvalitative vurderinger. Resultatene fra validering av bankens kredittmodeller bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Majoriteten av bankens utlån er sikret gjennom fysisk sikkerhet (pant), garantier eller avtaler om motregning. Hovedtypene av pant som benyttes er pant i boligeiendom, næringsseiendom og annen fast eiendom, fordringer, varelager og driftsmidler. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret.

Se note 7-14 for mer detaljer om konsernets kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedspriser som renter. Risikoen for endringer i generelle kredittpriser blir også regnet som markedsrisiko.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften som funding og rentehandel.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom rammer for de ulike delene av markedsrisikoen. Rammene settes for aksjerisiko, renterisiko, spreadrisiko, og eiendomsrisiko. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Mindre vesentlige endringer vedtas administrativt av balanse, kapital- og risikostyringskomiteen. Vesentlige endringer blir styrebehandlet ved behov og minimum hvert 3. år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Konsernets markedsrisikoeksponering er moderat som følge av plasseringer i aksjefond.

Ytterligere informasjon om markedsrisiko finnes i note 15.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene, og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

Styring av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret. Strategien gjennomgås og fornyes på årlig basis. Mindre vesentlige endringer vedtas administrativt av balanse-, kapital- og risikostyringskomiteen. Vesentlige endringer blir styrebehandlet ved behov og minimum hvert 3. år.

Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets lave risikoprofil. Som en del av likviditetsstrategien inngår beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder.

Avdeling økonomi og finans i konsern-administrasjonen har ansvaret for likviditetsstyringen og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien, mens avdeling risikostyring og compliance overvåker utnyttelsen av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. For å redusere likviditetsrisikoen ytterligere, holdes en reserve i form av kommiterte trekkrettigheter.

Mer detaljer om konsernets likviditetsrisiko finnes i note 16 og 17.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i SpareBank 1 Hallingdal Valdres defineres som risikoen for tap, som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har et mål om lav operasjonell risiko og lave operasjonelle tap.

Styring av operasjonell risiko skal i størst mulig grad sikre effektiv og vellykket drift og at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Konsernet jobber kontinuerlig med å bygge og videreutvikle en sunn og god risikokultur. Søkelys på gode holdninger, adferd og arbeidspraksis, systematisk arbeid med å identifisere og vurdere risiko og etablere og evaluere tiltak samt rapportering av hendelser bidrar til en sunn og god risikokultur. Alle hendelser registreres i en hendelsesdatabase slik at forbedringstiltak kan vurderes og igangsettes der hvor det vurderes hensiktsmessig.

Avdeling risikostyring og compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen. Konsernet benytter basismetoden ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

Compliance

Compliancerisiko (etterlevelsrisiko) er risikoen for at SpareBank 1 Hallingdal Valdres pådrar seg økonomisk tap og/eller svekket omdømme som følge av uredelig opptreden, brudd på god forretningsskikk eller manglende etterlevelse av gjeldende regelverk. Konsernet skal preges av gode prosesser og god etterlevelseskultur for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Nytt regelverk som påvirker driften, skal fortløpende inkluderes i det interne rammeverket.

Klimarisiko

Klimarisiko defineres som risiko for økonomisk tap og finansiell ustabilitet som følge av fysiske klimaendringer eller omstillingen til et lavutslippssamfunn. Klimarisiko deles gjerne opp i to hovedkategorier: fysisk klimarisiko og overgangsrisiko.

Fysisk klimarisiko består av akutt risiko og kronisk risiko. Akutt fysisk risiko er risiko som oppstår over en kort tidsperiode, gjerne i løpet av timer/dager/måneder, som følge av fysiske klimahendelser. Noen eksempler på akutt fysisk risiko er risiko knyttet til økt nedbørsmengde og frekvens, flom, skred og tørke. Kronisk fysisk risiko stammer fra mer langsiktige klimaendringer og kan forårsakes av endringer i temperatur, økt havnivå, reduksjon i tilgjengelighet av vann og tap av biomangfold.

Overgangsrisiko defineres som risiko som oppstår som følge av omstilling til et lavutslippssamfunn. Overgangsrisiko stammer gjerne fra endringer i reguleringer som innføres eller utvikles for å bremse utslipp, markedsendringer, teknologiutvikling eller endringer i kundepreferanser som følge av større klimabevissthet.

Note 7 Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				
Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
1 048 962	1 587 147	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	1 587 300	1 048 962
1 048 962	1 587 147	Sum	1 587 300	1 048 962
0,06 %	0,12 %	Gjennomsnittlig rente	0,12 %	0,06 %

Innskudd og utlån til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk renteinntekt/-kostnad i året i prosent av gjennomsnittlig fordring og gjeld til kredittinstitusjoner.

Note 8 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
Utlån fordelt på fordringstype				
1 091 216	1 331 464	Kasse-/drifts- og brukskreditter	1 331 464	1 091 216
413 278	361 472	Byggelån	361 472	413 278
9 301 086	10 102 366	Nedbetalingslån	10 085 780	9 274 985
10 805 581	11 795 302	Brutto utlån og fordringer på kunder	11 778 716	10 779 479
Nedskrivninger fordelt på fordringstype				
-41 346	-41 044	Tap på utlån til amortisert kost	-41 044	-41 346
-12 063	-15 036	Tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-15 036	-12 063
3 101	3 599	Verdiendring utover tapsnedskrivning	3 599	3 101
10 755 273	11 742 822	Netto utlån og fordringer på kunder	11 726 236	10 729 171
Utlån fordelt på markeder				
7 060 190	7 606 596	Lønntakere	7 606 596	7 060 190
3 745 390	4 188 706	Næringsfordelt	4 172 120	3 719 289
10 805 581	11 795 302	Brutto utlån og fordringer på kunder	11 778 716	10 779 479
Nedskrivninger fordelt på markeder				
-12 960	-16 681	Nedskrivninger lønntakere	-16 681	-12 960
-40 449	-39 399	Nedskrivninger næring	-39 399	-40 449
3 101	3 599	Verdiendring utover tapsnedskrivning	3 599	3 101
10 755 273	11 742 822	Netto utlån og fordringer på kunder	11 726 236	10 729 171
Av nedbetalingslån utgjør lån utpekt til virkelig				
verdi over resultatet (FVO):				
429 843	482 566	- Fastrentelån til kunder, bokført verdi	482 566	429 843
430 416	494 912	- Fastrentelån til kunder, pålydende verdi	494 912	430 416

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger på utlån og garantier som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jf. note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement. Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Misligholdssannsynligheten benyttes deretter sammen med sikkerhetsverdier til å klassifisere kundene i ulike risikogrupper. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem basert på objektive kriterier.

Morbank			Konsern	
2021	2022	Totalt engasjement fordelt på sektor og næring	2022	2021
7 181 124	7 552 839	Lønnstakere o.l	7 552 839	7 181 124
4 803	75	Offentlig forvaltning	75	4 803
577 262	659 898	Primærnæringer	659 898	577 262
61 337	49 770	Industri	49 770	61 337
679 991	635 810	Bygg og anleggsvirksomhet	635 810	679 991
124 220	110 209	Varehandel	110 209	124 220
66 377	56 812	Transport og lagring	56 812	66 377
376 458	397 983	Hotell- og restaurantdrift	397 983	376 458
484 632	636 370	Forretningsmessig tjenesteyting	636 370	484 632
1 227 720	1 624 863	Omsetning/drift eiendommer	1 604 777	1 201 619
1 279 011	1 340 306	Diverse næringer	1 340 306	1 279 011
12 062 935	13 064 935	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	13 044 849	12 036 834

Morbank			Konsern	
2021	2022	Netto utlån fordelt på sektor og næring	2022	2021
7 062 264	7 606 596	Lønnstakere o.l	7 606 596	7 062 264
568 568	650 550	Primærnæringen	650 550	568 568
47 934	42 083	Industri	42 083	47 934
572 092	566 319	Bygg- og anleggsvirksomhet	566 319	572 092
99 227	85 960	Varehandel	85 960	99 227
66 377	56 812	Transport og lagring	56 812	66 377
376 458	397 983	Hotell og restaurantdrift	397 983	376 458
484 632	636 370	Forretningsmessig tjenesteyting	636 370	484 632
1 227 720	1 451 689	Omsetning/drift eiendommer	1 431 603	1 201 619
300 308	300 940	Diverse næringer	304 441	300 308
10 805 580	11 795 302	Brutto utlån	11 778 717	10 779 479
-41 346	-41 044	- Tap på utlån til amortisert kost	-41 044	-41 346
-12 063	-15 036	- Tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-15 036	-12 063
3 101	3 599	- Verdiendring utover tapsnedskrivning	3 599	3 101
10 755 272	11 742 822	Netto utlån	11 726 237	10 729 171
10 805 580	11 795 302	Sum brutto utlån	11 778 717	10 779 479
36 240	36 240	Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt	36 240	36 240
2 823 078	3 369 351	Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	3 369 351	2 823 078
13 664 898	15 200 893	Sum brutto utlån inkl. kredittforetak	15 184 308	13 638 797

Morbank			Konsern	
2021	2022	Brutto utlån fordelt på geografiske områder	2022	2021
6 887 594	6 599 497	Kjerneområde, Hallingdal og Valdres	6 582 912	6 861 494
395 615	403 989	Buskerud, øvrige	403 989	395 615
153 587	159 566	Oppland, øvrige	159 566	153 587
3 004 385	3 870 819	Oslo / Akershus	3 870 819	3 004 385
334 865	717 789	Landet for øvrig	717 789	334 865
29 533	43 642	Utlandet	43 642	29 533
10 805 580	11 795 302	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	11 778 717	10 779 479

Morbank			Konsern	
2021	2022	Utlån til ansatte	2022	2021
189 100	202 715	Utlån til ansatte	314 265	307 385
1 431	-	Herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt	554	4 958
1 166	491	Rentesubsidiering ansatte	710	1 888

Nedbetalingslån til ansatte gis med inntil 25 års nedbetalingstid og månedlige terminer. Lånene gis med sikkerhet i fast eiendom innenfor 85 % av verdi for nedbetalingslån og 60 % for rammelån

(flexilån). Rentesats for lånene settes i forhold til beste kunderente. Totalt lånebeløp innenfor disse betingelsene kan ikke overstige 5 mill. kroner for den enkelte ansatte.

Kredittrisiko

Tabellen viser kredittrisiko fremstilt i bruttoverdier på finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost, virkelig verdi og virkelig verdi med verdiendring over OCI. Bankens risikoklassifiseringssystem klassifiserer hvert engasjement i risikogruppene lavest, lav, middels, høy, høyeste og misligholdt/nedskrevet basert på kundens misligholdsansynlighet (PD) og sikkerhetsdekning (sikkerhetsklasse). Se ellers note 6 for ytterligere informasjon om bankens risikostyring og risikoklassifisering.

Morbank	2021				2022			
Utlån og fordringer til kunder totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Laveste	5 014 567	220 744		5 235 311	5 203 364	57 994		5 261 357
Lav	2 375 213	135 458		2 510 671	2 103 409	55 428		2 158 837
Middels	1 916 690	483 037		2 399 727	3 038 159	459 710		3 497 868
Høy	171 268	185 304		356 572	214 078	143 152		357 229
Høyeste	62 595	189 999		252 594	137 131	303 496		440 627
Misligholdt og nedskrevet			50 707	50 707			79 384	79 384
Bruttoverdi	9 540 333	1 214 541	50 707	10 805 581	10 696 140	1 019 779	79 384	11 795 302
Verdiendring utover tapsnedskrivning	3 101			3 101	3 599			3 599
Sum nedskrivning	-12 479	-28 682	-12 248	-53 409	-16 142	-24 629	-15 308	-56 079
Nettoverdi	9 530 955	1 185 859	38 459	10 755 273	10 683 597	995 150	64 076	11 742 823

Morbank	2021				2022			
Utlån og fordringer til kunder til virkelig verdi over utvidet resultat (PM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Laveste		3 970 558	5 823	3 976 381	4 267 955	22 866		4 290 821
Lav		1 624 544	73 253	1 697 797	1 607 004	38 299		1 645 303
Middels		885 015	286 127	1 171 142	1 077 571	277 136		1 354 707
Høy		47 522	30 144	77 667	31 162	79 159		110 320
Høyeste		23 822	84 890	108 712	31 162	129 174		160 336
Misligholdt og nedskrevet				28 491			45 108	45 108
Bruttoverdi		6 551 461	480 238	7 031 700	7 014 855	546 633	45 108	7 606 596

Morbank	2021				2022			
Utlån og fordringer til kunder til amortisert kost (BM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Laveste	1 044 009	214 921		1 258 929	929 538	35 128		964 667
Lav	750 669	62 204		812 874	496 404	17 129		513 533
Middels	1 031 675	196 909		1 228 584	1 960 587	182 574		2 143 161
Høy	123 746	155 159		278 905	182 916	63 993		246 909
Høyeste	38 773	105 110		143 882	111 839	174 322		286 161
Misligholdt og nedskrevet			22 215	22 215			34 275	34 275
Bruttoverdi	2 988 872	734 303	22 215	3 745 390	3 681 285	473 146	34 275	4 188 706

Note 9 SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 1,33 % per 31.12.2022 (1,27 % per 31.12.2021). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Dette gjøres ved at foretaket

utsteder Obligasjoner med fortrinnsrett (OmF) som har en rating på Aaa fra Moody's. SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007, og sist revidert i 2022. Som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Disse lånene er sikret med pant i bolig innenfor hhv. 75 % av takst for nedbetalingslån og 60 % av takst for fleksilån (rammelån). Overførte utlån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2022 er bokført verdi av overførte utlån 3,4 milliarder kroner. Banken forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2022 og 2021. De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkludert krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en managementbuffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt å ikke holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OmF for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sine utstedte OmF i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall av OmF i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Derfor er det bare i en situasjon der SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall av OmF at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Banken har en eierandel på 0,38 % per 31.12.2022 (0,40 % per 31.12.2021). Obligasjonene til SpareBank 1 Næringskreditt AS har en Aaa-rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen (og BN Bank som er eiet av SpareBank 1 banker) og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder OmF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst. Overførte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån (til nedskrevet verdi), ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2022 er bokført verdi av solgte utlån til SpareBank 1 Næringskreditt AS 36,2 mill. kr. Banken forestår forvaltningen av overførte utlån og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i foretaket.

Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2022 og 2021. Lån som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkludert krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en managementbuffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt å ikke holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OmF for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sine utstedte OmF i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall av OmF i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS holder

etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Derfor er det bare i en situasjon der SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall av OmF at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

SpareBank 1 Kreditt AS

SpareBank 1 Kreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen, og har som formål å være felles kredittkortselskap for bankenes kunder. Banken har en eierandel på 0,99 % per 31.12.2022 (1,12 % per 31.12.2021). SpareBank 1 Hallingdal Valdres har inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Kreditt AS. Avtalen innebærer blant annet at banken er forpliktet til å bidra med egenkapital slik at SpareBank 1 Kreditt AS har en forsvarlig ansvarlig kapital, og til enhver tid oppfyller de minstekrav til ansvarlig kapital som følger av lovgivning og/eller anbefalinger fra Finanstilsynet og som er nødvendig for en forsvarlig drift av SpareBank 1 Kreditt AS. Banken er også forpliktet til å bidra med funding av egen portefølje (total balanse). Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Kreditt AS tilsvarende bankens andel av renteinntekter fratrasket fundingkostnader og konstaterte tap, bankens andel av transaksjonsinntekter samt nysalgsprovisjon.

Note 10 Aldersfordeling på forfalte utlån, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av et engasjement er forfalt. Tilsvarende er hele engasjement med nedskriving holdt utenfor.

Noten viser aldersfordeling på misligholdte, men ikke nedskrevne utlån. For mislighold over 90 dager utgjør dette 30 mill. kroner hvorav 26 mill. gjelder privatmarkedet.

Morbank

2022

(Hele tusen kroner)	0-30 dager	1 - 3 mnd	3 - 6 mnd	6 -12 mnd	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Privatmarked	17 677	1 568	62	24 288	1 579	45 174
- Bedriftsmarked	15 872	2 853	1 906	2 110	140	22 881
Sum	33 549	4 421	1 968	26 397	1 719	68 054

2021

(Hele tusen kroner)	0-30 dager	1 - 3 mnd	3 - 6 mnd	6 -12 mnd	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Privatmarked	4 496	5 703	600	-	1 551	12 350
- Bedriftsmarked	15 273	-	531	5 117	225	21 146
Sum	19 768	5 703	1 130	5 117	1 776	33 496

Konsern

2022

(Hele tusen kroner)	0-30 dager	1 - 3 mnd	3 - 6 mnd	6 -12 mnd	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Privatmarked	17 677	1 568	62	24 288	1 579	45 174
- Bedriftsmarked	15 872	2 853	1 906	2 110	140	22 881
Sum	33 549	4 421	1 968	26 397	1 719	68 054

2021

(Hele tusen kroner)	0-30 dager	1 - 3 mnd	3 - 6 mnd	6 -12 mnd	Over 1 år	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
- Privatmarked	4 496	5 703	600	-	1 551	12 350
- Bedriftsmarked	15 273	-	531	5 117	225	21 146
Sum	19 768	5 703	1 130	5 117	1 776	33 496

Note 11 Tap på utlån og garantier

For detaljert beskrivelse av tapsmodellen se note 1 - regnskapsprinsipper. Tall i hele tusen kroner.

Tabellene i denne noten spesifiserer kun morbank da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre. Utlån til privatmarkedet er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat. Tapsvurdering etter IFRS 9 inngår som en del av grunnlaget for virkelig verdivurdering.

2021	Morbank/konsern			
Tap på utlån og garantier	01.01.2021	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	31.12.2021
Avsetning til tap etter amortisert kost - bedriftsmarkedet	36 104	11 769	-3 549	44 325
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI) - privatmarkedet	14 060	-359	-124	13 577
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	50 164	11 410	-3 672	57 902
Presentert som:				
Netto utlån; avsetning til tap på utlån reduserer brutto utlån	46 532	10 550	-3 672	53 409
Annen gjeld; avsetning til tap på garantier, ubenytt kreditt, lånetilsagn	3 633	860	-	4 493
Balance	50 164	11 410	-3 672	57 902

2022	Morbank/konsern			
Tap på utlån og garantier	01.01.2022	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	31.12.2022
Avsetning til tap etter amortisert kost - bedriftsmarkedet	44 325	7 701	-4 084	47 942
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI) - privatmarkedet	13 577	3 854	-4	17 427
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	57 902	11 555	-4 088	65 369
Presentert som:				
Netto utlån; avsetning til tap på utlån reduserer brutto utlån	53 409	6 758	-4 088	56 079
Annen gjeld; avsetning til tap på garantier, ubenytt kreditt, lånetilsagn	4 493	4 797	-	9 290
Balance	57 902	11 555	-4 088	65 369

Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn. Avstemmingsposter inkluderer:

- bevegelser mellom trinn, IB for lån som er flyttet til trinnene.
- nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår.
- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden uten at det er nedskrevet som følge av kredittap inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår.
- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetaling, opptrekk i eksisterende kreditt, og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

2021	Morbank/konsern			
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	15 907	19 610	14 647	50 164
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	4 992	-4 992	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-1 487	1 987	-500	-
Overført til (fra) trinn 3	-16	-1 179	1 196	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	6 299	12 963	289	19 551
Økning i måling av tap	1 867	10 829	2 548	15 244
Reduksjon i måling av tap	-7 895	-2 779	-1 968	-12 642
Utlån som har blitt fraregnet	-5 235	-5 301	-188	-10 724
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-0	-3 692	-3 692
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	14 432	31 137	12 333	57 902

2022	Morbank/konsern			
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	14 432	31 137	12 333	57 902
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	5 851	-5 847	-4	-
Overført til (fra) trinn 2	-991	1 051	-60	-
Overført til (fra) trinn 3	-232	-857	1 089	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	8 832	8 133	75	17 040
Økning i måling av tap	1 929	12 859	7 570	22 358
Reduksjon i måling av tap	-6 975	-5 999	-895	-13 869
Utlån som har blitt fraregnet	-3 764	-9 610	-602	-13 977
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-1	-	-4 084	-4 085
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	19 080	30 867	15 422	65 369

2021				
Morbank/konsern				
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	3 182	6 646	3 851	13 679
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	1 584	-1 584	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-239	739	-500	-
Overført til (fra) trinn 3	-9	-628	637	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	1 542	1 457	1 220	4 219
Økning i måling av tap	269	1 833	443	2 546
Reduksjon i måling av tap	-2 263	-1 695	-910	-4 868
Utlån som har blitt fraregnet	-1 015	-1 424	-58	-2 497
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-120	-120
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	3 051	5 345	4 565	12 960

2022				
Morbank/konsern				
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	3 051	5 345	4 565	12 960
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	971	-971	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-267	327	-60	-
Overført til (fra) trinn 3	-128	-223	351	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	1 824	1 834	8	3 665
Økning i måling av tap	393	4 223	554	5 170
Reduksjon i måling av tap	-1 489	-753	-185	-2 427
Utlån som har blitt fraregnet	-827	-1 342	-507	-2 676
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-1	-	-	-1
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	3 526	8 440	4 715	16 681

2021				
Morbank/konsern				
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til amortisert kost (BM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	11 192	10 952	10 709	32 853
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	3 036	-3 036	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-1 172	1 172	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-7	-537	544	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	4 326	11 278	-	15 604
Økning i måling av tap	1 033	7 581	1 357	9 971
Reduksjon i måling av tap	-5 166	-971	-317	-6 454
Utlån som har blitt fraregnet	-3 813	-3 101	-1 070	-7 984
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-0	-3 540	-3 540
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	9 428	23 337	7 683	40 449

2022	Morbank/konsern			
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til amortisert kost (BM)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	9 428	23 337	7 683	40 449
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	4 768	-4 765	-3	-
Overført til (fra) trinn 2	-704	704	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-101	-629	730	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	6 284	6 340	59	12 683
Økning i måling av tap	1 152	3 885	6 907	11 944
Reduksjon i måling av tap	-5 538	-5 242	-685	-11 465
Utlån som har blitt fraregnet	-2 673	-7 440	-15	-10 128
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-4 084	-4 084
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	12 616	16 190	10 593	39 399

2021	Morbank/konsern			
Totalt balanseført tapsavsetning på ubenyttet/garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	1 533	2 012	87	3 633
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	362	-362	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-70	70	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-	-14	14	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	464	326	-	790
Økning i måling av tap	728	1 383	27	2 139
Reduksjon i måling av tap	-596	-40	-4	-641
Utlån som har blitt fraregnet	-468	-920	-7	-1 395
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-32	-32
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	1 953	2 455	85	4 493

2022	Morbank/konsern			
Totalt balanseført tapsavsetning på ubenyttet/garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	1 953	2 455	85	4 493
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	82	-81	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-19	19	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-3	-5	8	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	736	51	8	795
Økning i måling av tap	843	4 714	140	5 698
Reduksjon i måling av tap	-378	-17	-46	-442
Utlån som har blitt fraregnet	-276	-898	-80	-1 254
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	2 938	6 237	115	9 290

2021		Morbank/konsern		
Brutto utlån totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	9 096 429	881 151	45 288	10 022 869
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	204 133	-203 577	-556	-
Overført til (fra) trinn 2	-433 051	433 051	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-7 406	-23 172	30 578	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	3 813 559	514 189	645	4 328 393
Økning i trekk på eksisterende lån	139 441	21 979	22	161 442
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-838 596	-66 915	-10 367	-915 878
Utlån som har blitt fraregnet	-2 434 176	-342 166	-8 302	-2 784 643
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-6 602	-6 602
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	9 540 333	1 214 541	50 707	10 805 581
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,13 %	2,36 %	24,15 %	0,49 %

2022		Morbank/konsern		
Brutto utlån totalt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	9 540 333	1 214 541	50 707	10 805 581
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	475 442	-474 431	-1 010	-
Overført til (fra) trinn 2	-387 859	391 404	-3 545	-
Overført til (fra) trinn 3	-30 796	-22 376	53 172	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	4 398 170	232 599	5 121	4 635 890
Økning i trekk på eksisterende lån	253 712	14 258	220	268 190
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-744 756	-66 134	-9 478	-820 367
Utlån som har blitt fraregnet	-2 808 004	-270 083	-10 876	-3 088 963
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-101	-	-4 927	-5 029
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	10 696 140	1 019 779	79 384	11 795 302
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,15 %	2,42 %	19,28 %	0,48 %

2021		Morbank/konsern		
Brutto utlån PM	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	6 166 649	390 494	13 352	6 570 495
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	121 748	-121 748	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-182 782	182 782	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-6 822	-10 825	17 647	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	2 882 898	177 716	3 063	3 063 678
Økning i trekk på eksisterende lån	105 182	7 666	-	112 849
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-610 058	-32 381	-4 437	-646 876
Utlån som har blitt fraregnet	-1 925 355	-113 466	-1 007	-2 039 828
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-127	-127
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	6 551 461	480 238	28 491	7 060 190
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,05 %	1,11 %	16,02 %	0,18 %

2022		Morbank/konsern		
Brutto utlån PM	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	6 551 461	480 238	28 491	7 060 190
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	158 135	-157 647	-488	-
Overført til (fra) trinn 2	-243 971	247 516	-3 545	-
Overført til (fra) trinn 3	-17 205	-10 587	27 792	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	2 934 642	125 558	4 041	3 064 240
Økning i trekk på eksisterende lån	123 439	6 589	6	130 033
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-509 858	-31 747	-1 372	-542 978
Utlån som har blitt fraregnet	-1 981 686	-113 287	-9 816	-2 104 789
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-101	-	-	-101
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	7 014 855	546 633	45 108	7 606 596
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,05 %	1,54 %	10,45 %	0,22 %

2021		Morbank/konsern		
Brutto utlån BM	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	2 929 780	490 657	31 936	3 452 374
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	81 953	-81 397	-556	-
Overført til (fra) trinn 2	-243 091	243 091	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-584	-12 347	12 931	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	982 729	350 914	-	1 333 643
Økning i trekk på eksisterende lån	32 620	14 312	22	46 954
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-221 715	-33 508	-5 885	-261 108
Utlån som har blitt fraregnet	-572 820	-237 421	-9 757	-819 998
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-6 475	-6 475
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	2 988 872	734 303	22 215	3 745 390
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,32 %	3,18 %	34,59 %	1,08 %

2022		Morbank/konsern		
Brutto utlån BM	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	2 988 872	734 303	22 215	3 745 390
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	307 241	-306 719	-523	-
Overført til (fra) trinn 2	-137 605	137 605	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-13 591	-11 790	25 381	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	1 516 302	117 311	1 081	1 634 694
Økning i trekk på eksisterende lån	129 439	7 210	215	136 864
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-228 893	-34 247	-8 106	-271 246
Utlån som har blitt fraregnet	-880 481	-170 527	-1 060	-1 052 068
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-4 927	-4 927
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	3 681 285	473 146	34 275	4 188 706
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,34 %	3,42 %	30,90 %	0,94 %

2021		Morbank/konsern		
Ubenyttet kreditt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2021	942 056	75 407	278	1 017 740
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	17 187	-17 187	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-16 739	16 739	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-	-27	27	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	239 002	4 847	-	243 849
Økning i trekk på eksisterende lån	128 317	6 490	695	135 502
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-95 736	-15 951	-10	-111 697
Utlån som har blitt fraregnet	-191 781	-38 281	-178	-230 240
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-47	-47
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2021	1 022 307	32 036	765	1 055 108

2022		Morbank/konsern		
Ubenyttet kreditt	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Pr. 01.01.2022	1 022 307	32 036	765	1 055 108
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	14 379	-14 374	-5	-
Overført til (fra) trinn 2	-8 306	8 306	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-602	-49	651	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	263 920	3 118	-	267 038
Økning i trekk på eksisterende lån	129 684	5 562	574	135 820
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-165 510	-8 389	-499	-174 399
Utlån som har blitt fraregnet	-179 312	-3 986	-	-183 299
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
Pr. 31.12.2022	1 076 559	22 224	1 485	1 100 268

		Morbank/konsern	
Periodens tap på utlån og garantier		31.12.2021	31.12.2022
Endring i IFRS 9 nedskrivning		8 340	7 465
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger		3 672	4 088
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger		99	-679
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger		-77	-151
Andre korreksjoner / amortisering av nedskrivninger		29	460
Sum tap på utlån og garantier		12 064	11 182

		Morbank/konsern	
Misligholdte og tapsutsatte engasjement		31.12.2021	31.12.2022
Misligholdte engasjement:			
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager		19 178	38 686
Trinn 3 nedskrivning		-8 476	-10 192
Netto misligholdte engasjement		10 702	25 593
Avsetningsgrad		44,2 %	26,3 %
Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån		0,18 %	0,33 %
Øvrige tapsutsatte engasjement:			
Øvrig tapsutsatte engasjement		33 656	40 698
Trinn 3 nedskrivning		-3 843	-5 092
Netto tapsutsatte engasjement		29 813	35 606
Avsetningsgrad		11,4 %	12,5 %
Øvrig tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån		0,31 %	0,35 %

2021 Morbank/konsern				
Engasjementer med betalingslettelse (forbearance)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Engasjementer med betalingslettelse uten ind. nedskrivning	13 156	87 928	18 995	120 079
Engasjementer med betalingslettelse med ind. nedskrivning	-	-	-	-
Totale engasjementer med betalingslettelse 31.12.2021	13 156	87 928	18 995	120 079
2022 Morbank/konsern				
Engasjementer med betalingslettelse (forbearance)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Engasjementer med betalingslettelse uten ind. nedskrivning	-	91 142	16 178	107 320
Engasjementer med betalingslettelse med ind. nedskrivning	-	-	-	-
Totale engasjementer med betalingslettelse 31.12.2022	-	91 142	16 178	107 320

Betalingslettelse (forbearance) er endringer i tidligere avtalt rentenivå, betingelser eller nedbetalingsplan for kunder i økonomiske vanskeligheter - endringer som banken ikke ville gitt til en kunde som ikke var i økonomiske vanskeligheter.

Tabellene over viser lån hvor det er innvilget betalingslettelse. Lån som har en vesentlig økt kredittrisiko siden førstegangsinnregning er klassifisert i trinn 2. Forbearance-tiltak vil i seg selv ikke utløse mislighold, men dersom det reises tvil om kunden vil oppfylle sine fremtidige forpliktelser, vil kunden bli manuelt misligholdmerket og plassert i trinn 3.

Note 12 Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for bankkonsernet og vedrører alle fordringer på kunder, i hovedsak utlån. Ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede, ikke trukne kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater, innebærer også kredittrisiko. Oppgjørssisiko, som oppstår i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjonene skjer i realtid, medfører også motpartsrisiko.

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank		Brutto eksponering	Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
Eiendeler på balansen				
1 048 962	1 587 147	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansielle foretak	1 587 300	1 048 961
10 805 580	11 795 302	Brutto utlån til og fordringer på kunder	11 778 717	10 779 479
476 684	606 851	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	606 851	476 684
3 425	15 804	Finansielle derivater	15 804	3 425
30 775	43 157	Andre eiendeler (note 32)	105 702	105 233
12 365 426	14 048 260	Sum eiendeler	14 094 374	12 413 782
Forpliktelser på balansen				
1 969	21 741	Finansielle derivater	21 741	1 969
1 969	21 741	Sum forpliktelser på balansen	21 741	1 969
Forpliktelser ikke balanseført				
403 997	353 671	Betingede forpliktelser (stilte garantier)	353 671	403 997
1 055 108	1 100 268	Ubenyttede kreditter	1 100 268	1 055 108
307 468	377 331	Lånetilsagn	377 331	307 468
1 766 572	1 831 270	Sum finansielle garantistillelser	1 831 270	1 766 572
14 133 967	15 901 272	Sum kredittrisikoeksponering	15 947 385	14 182 323

Morbank		Kredittrisikoeksponering fordelt på geografisk område (Hele tusen kroner)	Konsern	
2021	2022		2022	2021
13 955 584	15 686 412	Norge	15 732 525	14 033 940
148 383	214 860	Utlandet	214 860	148 383
14 103 967	15 901 272	Totalt fordelt på geografiske områder	15 947 385	14 182 323

Note 13 Finansielle instrumenter og motregning

Banken skal opplyse om hvilke finansielle instrumenter som anses å oppfylle kravene til nettoføring iht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge iht. IFRS 7.13 A-F.

Banken har ikke motregnet poster i balansen i regnskapet for 2022. Banken har stilt sikkerhet for verdiendringer knyttet til rentebytteavtaler med 18,1 mill. kroner og er ført som andre eiendeler.

Note 14 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kreditteksponering mot norske kredittinstitusjoner er vurdert med laveste risiko.

Kredittkvaliteten på utlån og fordringer på kunder er basert på en modell utarbeidet av SpareBank 1-alliansen. Tabellene nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Risikogruppe fastsettes basert på kundens misligholdsansynlighet (ni risikoklasser) og sikkerhetsklasse på underliggende pant (syv klasser). Disse vektes i en matrise og gir en samlet risikogruppe i 6 trinn, fra lavest risiko til misligholdt. Risikogruppe gir slik informasjon om engasjementets samlede risiko. Se for øvrig note 6 for ytterligere informasjon om bankens risikostyring og risikoklassifisering.

Sertifikat og obligasjoner som tilfredsstiller kravene til likvide eiendeler etter CRR-reglene klassifiseres med laveste risiko. Øvrige obligasjoner er innplassert med lav risiko. Fondsobligasjoner og ansvarlige lån til andre foretak i SpareBank 1-alliansen er klassifisert med middels risiko.

Tabellene spesifiserer kun morbanktall da avviket mellom morbank og konsern er ubetydelig og består utelukkende av utlån til døtre. Disse tilhører risikogruppe «Laveste risiko» og «Bedriftsmarked». Lånene er ikke misligholdt eller tapsutsatt.

Morbank		Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt	Sum
2022		Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		7	1 587 147	-	-	-	-	1 587 147
Brutto utlån til og fordringer på kunder:								
	Privatmarked	8	4 290 821	1 645 303	1 354 707	110 320	160 336	7 606 596
	Bedriftsmarked	8	964 667	513 533	2 143 161	246 909	286 161	4 188 706
Sum brutto utlån			6 842 634	2 158 837	3 497 868	357 229	446 497	13 382 449
Finansielle investeringer								
Sertifikater og obligasjoner		27	572 526	10 032	24 293	-	-	606 851
Sum finansielle investeringer			572 526	10 032	24 293	-	-	606 851
Totalt utlånsrelaterte eiendeler			7 415 160	2 168 868	3 522 162	357 229	446 497	13 989 300

Morbank		Verken misligholdt eller nedskrevet					Misligholdt	Sum
2021		Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		7	1 048 962	-	-	-	-	1 048 962
Brutto utlån til og fordringer på kunder:								
	Privatmarked	8	3 976 381	1 697 797	1 171 142	77 667	108 712	7 060 190
	Bedriftsmarked	8	1 258 929	812 874	1 228 584	278 905	143 882	3 745 390
Sum brutto utlån			6 284 273	2 510 671	2 399 727	356 572	252 594	11 854 542
Finansielle investeringer								
Sertifikater og obligasjoner		27	448 997	-	27 687	-	-	476 684
Sum finansielle investeringer			448 997	-	27 687	-	-	476 684
Totalt utlånsrelaterte eiendeler			6 733 269	2 510 671	2 427 414	356 572	252 594	12 331 227

Note 15 Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Markedsrisiko er risikoen for at virkelig verdi eller bankens fremtidige kontantstrømmer fra finansielle instrumenter vil svinge som følge av endringer i renter, valutakurser, markedspriser, eller kurser på egenkapitalinstrumenter. Renterisiko er sannsynligheten for at endringer i markedsrenten vil påvirke kontantstrømmer eller virkelig verdi av bankens finansielle instrumenter.

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31.12.22. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på 2 prosentpoeng for hele rentekurven på alle balanseposter per 31.12.22.

Styret har fastsatt rammer for bankens renteeksponering. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebinding, samt ved bruk av rentederivater. Det foretas løpende overvåking og kvartalsvis rapportering av bankens renteeksponering. Banken benytter instrumenter for å sikre at eksponering er innenfor fastsatte rammer.

Ramme for renterisiko er 16,7 mill. Renterisikoen har vært godt under denne rammen gjennom 2022 og per 31.12.22 er renterisikoen på 8,8 mill. kroner.

	Renterisiko, 2 % økning	
Basisrisiko konsern(Hele tusen kroner)	2022	2021
Likvide eiendeler	0	0
Utlån til kredittinstitusjoner	-84	-57
Utlån til og fordringer på kunder	-27 232	-25 594
Fastrenteutlån til kunder	-27 599	-21 228
Sertifikater og obligasjoner	-1 693	-1 579
Øvrige eiendeler	-10 428	-10 561
Sum eiendeler	-67 036	-59 019
Innskudd fra og gjeld til kunder	30 961	27 139
Fastrenteinnskudd	420	946
Gjeld til kredittinstitusjoner og obligasjonslån	56 371	35 323
Øvrig gjeld	4 525	3 578
Ansvarlig lånekapital	360	411
Sum gjeld	92 637	67 397
Utenombalanseposter - rentederivater	-34 449	-18 007
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	-8 848	-9 629

	Renterisiko, 2 % økning	
Rentekurverisiko konsern(Hele tusen kroner)	2022	2021
0-3 mnd	4 052	1 995
3-12 mnd	-214	-338
12-36 mnd	3 859	7 024
36-60 mnd	7 183	-11 096
>60 mnd	-23 728	-7 214
Total renterisiko, effekt på resultat før skatt	-8 848	-9 629

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Note 16 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser når disse forfaller, eller erstatte innskudd når disse trekkes ut, med den konsekvens at konsernet misligholder forpliktelsene til å innfri innskudd og gi lån. Likviditetsrisiko blir styrt og målt ved hjelp av flere metoder. Se for øvrig omtale under note 6.

Tabellen under viser bankens forventede fremtidige kontantstrømmer eksklusiv fremtidige renter knyttet til forpliktelser. I tabellen er det lagt til grunn nominelle verdier.

Løpetid på innskudd til fastrente er satt til utløpet av fastrenteperioden. Løpetid på øvrige innskudd er ansett å være på forespørsel noe som også medfører at fremtidige renteelementer ikke er lagt til. Løpetid på derivater er satt til utgangen av kontraktsperioden. Kontraktsmessig kontantstrøm på derivater er ikke balanseført.

Løpetid på verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital er satt til første avtalte forfallstidspunkt/calltidspunkt for ansvarlig lån. Løpetiden på øvrige forpliktelser er satt til forfallstidspunktet. Kun påløpte renter på balansetidspunktet er regnet med, dvs. fremtidige renteutgifter inngår ikke i tabellen.

Morbank

Per 31.12.2022 (Hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	-	-	-	-
Innskudd og andre innlån fra kunder	9 991 298	1 008 096	24 581	-	-	11 023 976
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	500 807	1 014 202	186 382	1 701 391
Finansielle derivater	-	-	4 638	1 183	15 920	21 741
Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	248 016	-	-	-	-	248 016
Ansvarlig lånekapital	-	633	60 000	60 000	-	120 633
Sum kontantstrøm forpliktelser	10 239 314	1 008 729	590 026	1 075 385	202 302	13 115 757

Per 31.12.2021 (Hele tusen kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser						
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	200	100 000	-	-	100 200
Innskudd og andre innlån fra kunder	8 361 968	1 044 522	70 447	-	-	9 476 937
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 503	304 170	1 054 179	196 227	1 557 079
Finansielle derivater	-	-	258	574	1 136	1 969
Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	232 203	-	-	-	-	232 203
Ansvarlig lånekapital	-	242	60 000	60 000	-	120 242
Sum kontantstrøm forpliktelser	8 594 171	1 047 467	534 876	1 114 753	197 363	11 488 630

Note 17 Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Morbank

Per 31.12.2022(Hele tusen kroner)	På forespørsel/ uten løpetid	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og kontantekvivalenter	12 433	-	-	-	-	12 433
Utlån til og fordringer på kred. inst. og fin.foretak	1 587 147	-	-	-	-	1 587 147
Utlån til og fordringer på kunder	11 247 909	43 326	40 685	349 892	61 010	11 742 822
Rentebærende verdipapirer		23 396	105 235	478 220	-	606 851
Finansielle derivater			215	15 859	(270)	15 804
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	604 972	-	-	-	-	604 972
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollere virk.	99 345	-	-	-	-	99 345
Eierinteresser i konsernselskap	56 518	-	-	-	-	56 518
Varige driftsmidler	130 757	-	-	-	-	130 757
Andre eiendeler	40 157	-	3 000		-	43 157
Sum eiendeler	13 779 238	66 722	149 135	843 971	60 740	14 899 806
Gjeld						
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-			-	-	-
Innskudd og andre innlån fra kunder	9 991 299	1 008 096	24 581		-	11 023 976
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-		500 807	1 014 202	186 382	1 701 391
Finansielle derivater	-	-	4 638	1 183	15 920	21 741
Annen gjeld	164 174	-	-	-	-	164 174
Avsetninger	83 842	-	-	-	-	83 842
Ansvarlig lånekapital	-	633	60 000	60 000	-	120 633
Egenkapital	1 784 049	-	-	-	-	1 784 049
Sum gjeld og egenkapital	12 023 364	1 008 729	590 026	1 075 385	202 302	14 899 806

Utlån og innskudd til fastrente er fordelt ut fra løpetiden på engasjementet. Innskudd til flytende rente er i sin helhet vurdert å forfalle på forespørsel grunnet at kunden her står fritt til å løse ut engasjementet på et hvert ønskelig tidspunkt.

Morbank

Per 31.12.2021(Hele tusen kroner)	På forespørsel/ uten løpetid	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og kontantekvivalenter	12 452	-	-	-	-	12 452
Utlån til og fordringer på kred. inst. og fin.foretak	1 048 962	-	-	-	-	1 048 962
Utlån til og fordringer på kunder	10 324 857	20 802	73 920	274 530	61 164	10 755 273
Rentebærende verdipapirer	829	2 070	27 120	446 665	-	476 684
Finansielle derivater		1 013	258	2 154	-	3 425
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	592 471	-	-	-	-	592 471
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollere virk.	85 545	-	-	-	-	85 545
Eierinteresser i konsernselskap	57 320	-	-	-	-	57 320
Varige driftsmidler	131 342	-	-	-	-	131 342
Andre eiendeler	27 775	-	-	3 000	-	30 775
Sum eiendeler	12 281 554	23 885	101 298	726 349	61 164	13 194 249
Gjeld						
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	200	100 000	-	-	100 200
Innskudd og andre innlån fra kunder	8 361 968	1 044 522	70 447	-	-	9 476 937
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	2 503	304 170	1 054 179	196 227	1 557 079
Finansielle derivater	-	-	258	574	1 136	1 969
Annen gjeld	157 914	-	-	-	-	157 914
Avsetninger	74 290	-	-	-	-	74 290
Ansvarlig lånekapital	-	242	60 000	60 000	-	120 242
Egenkapital	1 705 619	-	-	-	-	1 705 619
Sum gjeld og egenkapital	10 299 791	1 047 467	534 876	1 114 753	197 363	13 194 249

Utlån og innskudd til fastrente er fordelt ut fra løpetiden på engasjementet. Innskudd til flytende rente er i sin helhet vurdert å forfalle på forespørsel grunnet at kunden her står fritt til å løse ut engasjementet på et hvert ønskelig tidspunkt.

Note 18 Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
Renteinntekter				
1 679	18 550	Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18 973	1 458
261 387	396 406	Renter av utlån til og fordringer på kunder	395 718	260 942
4 166	12 279	Renter av sertifikater, obligasjoner og derivater	12 279	4 166
4 991	-71	Andre renteinntekter og lignende inntekter	-63	4 999
272 223	427 164	Sum renteinntekter	426 907	271 565
Rentekostnader				
1 095	1 392	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	1 519	1 178
41 572	131 153	Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	130 452	40 546
22 026	41 147	Renter på utstedte verdipapirer	41 147	22 026
2 631	4 388	Renter på ansvarlig lån	4 388	2 631
9 855	6 863	Renter på annen gjeld	6 867	9 862
77 179	184 943	Sum rentekostnader	184 373	76 243
195 044	242 221	Sum netto renteinntekter	242 534	195 322

Renter på annen gjeld inkluderer avgift til Bankenes Sikringsfond med 5,3 mill. kroner i 2022.

Note 19 Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
Provisjonsinntekter				
2 155	1 857	Garantiprovisjon	1 857	2 155
6 067	5 050	Verdipapiromsetning	5 050	6 067
18 258	22 505	Betalingsformidling	22 505	18 258
19 591	21 848	Forsikringstjenester	21 848	19 591
37 966	31 122	Kredittformidling	31 122	37 966
500	427	Andre provisjonsinntekter	427	500
84 536	82 808	Sum provisjonsinntekter	82 808	84 536
Provisjonskostnader				
5 630	5 795	Betalingsformidling	5 795	5 630
339	1 049	Andre provisjonskostnader	1 049	339
5 969	6 844	Sum provisjonskostnader	6 844	5 969
Andre driftsinntekter				
84		Driftsinntekter fast eiendom	11 224	3 475
		Meglerprovisjon	51 884	56 596
7 235	6 927	Andre driftsinntekter	48 522	52 205
7 319	6 927	Sum andre driftsinntekter	111 630	112 276
97 824	96 579	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	201 282	202 781

Note 20 Netto resultat fra finansielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
9 413	14 246	Sum utbytte	14 246	9 413
51 300	32 625	Inntekt fra eierinteresser i felleskontrollert virksomhet/konsernselskaper	24 388	43 261
-775	-2 899	Rentebærende verdipapir utpekt til virkelig verdi over resultatet	-2 899	-775
50	-216	Netto verdiendring på derivater knyttet til sikring av verdipapirgjeld	-216	50
10 004	5 838	Netto verdiendring på derivater knyttet til fastrenteutlån	5 838	10 004
34 991	-7 615	Netto verdiendring på egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet	-7 615	31 553
1 509	1 573	Netto gevinst/ tap på valutabeholdning	1 573	1 509
-9 048	-11 773	Netto verdiendring på utlån og fordringer	-11 773	-9 048
-	-	Netto verdiendring på garantiforpliktelser	-	-
36 732	-15 092	Sum netto resultat fra andre finansielle investeringer	-15 092	33 294
97 445	31 778	Netto resultat fra finansielle eiendeler	23 541	85 968

Note 21 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Den totale økonomiske godtgjørelsen for ansatte i bankvirksomheten består av to komponenter:

1. Fastlønn + overtidsbetaling - hovedkomponenten i godtgjørelsen - som følge av kompetansekrav til stillingen og individuell lønnsutvikling basert på lederens vurdering av kompetanse(utvikling), prestasjoner og måloppnåelse.
2. Den andre delen består av pensjonsordninger, forsikringer og andre faste ytelser.

Det første punktet har hjemmel i bedriftsavtalen. Den faste lønnen blir vurdert årlig i en fast prosess for individuelle lønnsjusteringer i tillegg til de generelle tilleggene som følge av sentrale forhandlinger.

Alle ansatte med minimum 20 % stillingsbrøk er omfattet av bankens tjenestepensjonsordning, jf note 23.

Administrasjonen skal etter forskriften om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner § 2 minst årlig utarbeide en skriftlig rapport om hvordan ordningen for godtgjørelser i selskapet blir praktisert. Rapporten vil bli lagt fram for kompensasjonsutvalget og selskapets styre. Kompensasjonsutvalget består av leder i styret og to styremedlemmer.

Styret legger til grunn følgende retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i 2022:

- Tillitsvalgte blir honorert etter satser fastsatt av forstanderskapet / generalforsamlingen.
- Godtgjørelse for adm. direktør blir fastsatt av styret.
- Godtgjørelse for andre ledende tilsatte blir fastsatt av adm. direktør etter drøftinger med kompensasjonsutvalget nedsatt av styret.
- Fastlønn med overtidsbetaling utgjør hovedkomponenten i godtgjørelsen. Adm. direktør og enkelte ledende stillinger mottar ikke overtidsbetaling.

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
61 081	70 555	Lønn	128 971	127 710
7 641	9 008	Pensjonsforpliktelser	12 665	10 900
17 784	18 101	Sosiale kostnader	25 466	21 128
86 506	97 665	Sum personalkostnader	167 102	159 738
100	98,8	Gj.snitt ansatte	172,8	173

Ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte 2022

	Samlet godtgjørelse	Samlet lån	Samlet garantier
Ansatte i konsernet	167 102	314 265	8 889
Sum medlemmer av styret	292	6 501	1 860
Sum forstanderskapet	387	28 611	2 063

Styrehonorar har fått en endring i utbetalingstidspunkt. For 2021 fulgte utbetalingene kalenderåret, for 2022 er dette endret til å følge valgperioden, dvs. honorar fra mars 2022 og til mars 2023 blir utbetalt i april 2023.

Ansatte i konsernet er subsidiert med kr 710.094 grunnet rentevilkår i forhold til statens normrente. Banken har god sikkerhet i disse lånene. Subsidiekostnaden er ikke bokført i regnskapet, men påvirker bankens rentenetto. Tillitsvalgte blir ikke subsidiert, men har samme vilkår som andre kunder i konsernet.

Ledende ansatte						
Navn	Tittel	Lønn/andre fordeler	Andre ytelser	Innbet. Innsk.-pensjon	Lån	Garantier/kausjon
Knut Oscar Fleten	Administrerende direktør	4 315		209		
– lån 1					5 000	
– lån 2					2 534	
– lån 3					1 950	
Anders Myrvang	Leder Kreditt Næring	864		64		
Emma K. Thylander	Leder bærekraft konsern	973		91	2 775	
Ellen Intelhus	Leder personmarked Hallingdal	907		110	1 257	900
Ellen Møllerplass	Leder Kreditt PM	883		82	2 974	
Erland Espelien	Leder personmarked Valdres	914		76	2 895	
Erling Hagen	Leder økonomi & finans	1 266	30	135	3 245	
Espen Karlsen	Leder PM fritid	1 055		122	0	
Frode Kristoffersen	Leder kunde- og kompetansesenter PM	1 005		108	2 716	
Jostein Sørbøen	Leder forretningsutvikling	1 178		167	0	
Kirsten Helling	Leder kunde- og kompetansesenter BM	309		32	1 134	
Nils Sælen	Leder Kreditt	269		-5	0	
Stian Rygg	Leder risikostyring og compliance	1 457		190	5 467	
Steffen Skolseg	Konsernl. næring/DL Sb1 Regnskapsh. Valhall AS	1 535		215	0	
Svein Ove Stølen	Leder Kredittstøtte	699		49	821	
Torill Engebakken	Leder kunderelasjon	988		99	1 768	
Vanja Teigland	Leder kontor Oslo	920		123	6 750	

Fleten har i tillegg en avtale om ytelsesbasert pensjon, inkludert en førtidspensjonsavtale. Mer detaljer om denne fremgår av note 23.

Styret						
Navn	Tittel	Lønn/andre fordeler	Andre ytelser	Innbet. Innsk.-pensjon	Lån	Garantier/kausjon
Kristin Ourom	Styreleder	252	-	-	-	-
Gro Lundby	Nestleder	22	-	-	-	-
Odd Holde		22	-	-	6 108	-
Ragnhild Kvernberg		8	-	-	-	-
Tore Østlund		9	-	-	269	-
Vidar Isungset		719	-	54	-	360
Kristin Bakke Haugen		776	-	58	124	900

Forstandskapet			
Navn		Lån	Garantier
Innskytervalgte:			
Ove S. Skaret (leder)		-	-
Øvrige medlemmer		11 689	686
Fra stiftelsene Øystre Slidre og Hallingdal		4 546	85
Funksjonærvalgte		12 376	1 292

Ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte 2021

	Samlet godtgjørelse	Samlet lån	Samlet garantier
Ansatte i konsernet	-	307 385	8 889
Sum medlemmer av styret	1 348	9 549	960
Sum forstandskapet	129	26 704	1 757

Ansatte i konsernet er subsidiert med kr 1.888.353 grunnet rentevilkår i forhold til statens normrente. Banken har god sikkerhet i disse lånene. Subsidiiekostnaden er ikke bokført i regnskapet, men

påvirker bankens rentenetto. Tillitsvalgte blir ikke subsidiert, men har samme vilkår som andre kunder i konsernet.

Ledende ansatte						
Navn	Tittel	Lønn/andre fordeler	Andre ytelser	Innbet. Innsk-pensjon	Lån	Garantier/kausjon
Knut Oscar Fleten	Administrerende direktør	2 481	65	204		
- lån 1					249	
- lån 2					1 000	
- lån 3					4 862	
- lån 4					1 986	
- lån 5					642	
Emma K. Thylander	Leder bærekraft konsern	895		91	3 202	
Ellen Intelhus	Leder personmarked Hallingdal	817		75	1 864	900
Erland Espeli	Leder personmarked Valdres	907		145	3 928	
Erling Hagen	Leder økonomi & finans	1 223	60	157	3 481	
Espen Karlsen	Leder PM fritid	1 019		121		
Frode Kristoffersen	Leder kunde- og kompetansesenter PM	962		123	2 700	
Stian Rygg	Leder risikostyring og compliance	1 395		212	5 235	
Steffen Skolseg	Konsernl. næring/DL Sb1 Regnskapsh. Valhall AS	1 592		195		
Jostein Sørbøen	Leder forretningsutvikling	1 147		189		
Torill Engebakken	Leder kunderelasjon	975		115	1 752	

Fleten har i tillegg en avtale om ytelsesbasert pensjon, inkludert en førtidspensjonsavtale. Mer detaljer om denne fremgår av note 23.

Styret						
Navn	Tittel	Lønn/andre fordeler	Andre ytelser	Innbet. Innsk-pensjon	Lån	Garantier/kausjon
Kjell Vidar Bergo	Styreleder	255	-	-	480	-
					494	-
Kristin Ourom	Nestleder	182	-	-	-	-
Odd Holde		138	-	-	6 354	-
Ragnhild Kvernberg		117	-	-	-	-
Tore Østlund		125	-	-	295	-
Gro Lundby		145	-	-	-	-
Vidar Isungset		808	-	57	29	960
Gro H Storebråten		864	-	54	1 897	-

Forstandskapet			
Navn		Lån	Garantier
Innskytervalgte:			
Ove S. Skaret (leder)			
Øvrige medlemmer		12 362	741
Fra stiftelsene Øystre Slidre og Hallingdal		4 519	117
Funksjonærvalgte		9 823	900

Note 22 Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
30 633	33 197	IT-kostnader	38 564	35 269
9 148	9 175	Markedsføring	10 100	10 127
500	300	Formuesskatt	300	500
7 570	13 459	Bygg/eiendom	21 250	10 687
7 058	8 875	Eksterne honorarer	12 629	12 523
16 703	15 124	Øvrige driftskostnader	19 268	18 558
71 611	80 131	Sum andre driftskostnader	102 111	87 664
Godtgjørelse til ekstern revisor				
1 088	1 007	Lovpålagt revisjon	1 367	1 247
81	81	Teknisk utarbeidelse av skattemeldinger	81	81
94	91	Andre attestasjonstjenester	154	137
1 263	1 179	Sum (inkludert merverdiavgift)	1 602	1 465

Note 23 Pensjoner

Banken har en pensjonsordning for de ansatte. Alle ansatte er knyttet til en innskuddspensjonsordning. Bankens pensjonsordning tilfredsstiller kravene til obligatorisk tjenestepensjon.

Innskuddssatsene er 6 % av lønn mellom 0 og 7,1 G, og 21 % for lønn mellom 7,1 og 12 G.

Morbank			Konsern	
2021	2022	Sammensetning av pensjonskostnad i perioden	2022	2021
1 390	1 106	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (inkl. aga)	1 106	1 390
-	-	Avsatt pensjonskonto	250	250
1 114	1 721	AFP-kostnad	1 721	1 114
5 138	6 182	Innskuddspensjon	9 547	8 412
7 641	9 008	Pensjonskostnad i resultatregnskapet	12 624	11 165
30 081	28 577	Usikrede pensjonsavtaler	28 577	30 081
-	-	Pensjonskonto ansatte	1 104	854
30 081	28 577	Balanseført netto pensjonsforpliktelse inkl. aga.	29 681	30 935
29 461	28 577	Underdekning usikret ordning adm. direktør	28 577	29 461
620	0	Underdekning usikret ordning ledende ansatt		620
-	-	Underdekning usikret ordning ansatt	1 104	854
30 081	28 577	Sum	29 681	30 935

Adm. direktør har i tillegg en avtale om ytelsesbasert pensjon, inkludert en førtidspensjonsavtale. Adm. direktør kan pensjonere seg fra fylte 62 år med 70 % pensjon. Pensjonsavtalen er livsvarig og blir i sin helhet avsatt fram til det tidspunktet som adm. direktør har mulighet til å pensjonere seg. Avsetningen er aktuarberegnet per 31.12.22 og utgjør 28,5 mill. kroner.

En ansatt i datterselskap, har i 2018 inngått en pensjonsavtale som medfører en årlig kostnad på kr 250.000. Pensjonsutbetaling skjer fra fylte 67 år. Avsetningen utgjør kr 1.103.850 per 31.12.22.

Ved utregning av pensjonsforpliktelsene er følgende forutsetninger lagt til grunn:

Morbank			Konsern	
2021	2022		2022	2021
1,90 %	3,20 %	Diskonteringsrente	3,20 %	1,90 %
2,50 %	3,75 %	Lønnsregulering	3,75 %	2,50 %
0,00 %	0,00 %	Regulering av løpende pensjoner	0,00 %	0,00 %
2,25 %	3,50 %	Regulering av grunnbeløpet i folketrygden	3,50 %	2,25 %
1,90 %	0,00 %	Forventet avkastning av pensjonsmidlene	0,00 %	1,90 %

Note 24 Skatt

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
195 933	157 451	Resultat før skattekostnad	160 395	198 050
-	-	Permanente forskjeller	286	102
4 745	10 609	Årets endring i midlertidige forskjeller	10 867	5 299
-1 006	-666	Konsernbidrag	91	137
-93 308	-36 645	Skattefrie inntekter/kostnader aksjer/grunnfondsbevis	-36 645	-93 308
106 364	130 749	Grunnlag for utregning av inntektsskatt	134 994	110 281
26 591	32 722	Beregnet inntektskatt	35 545	29 977
550	350	Beregnet formueskatt	350	550
27 141	33 072	Betalbare skatter i balansen	35 895	30 527
1 079	1	For mye/lite avsatt skatt tidligere år	1	897
-514	-3 485	Endring utsatt skatt	-3 794	-706
27 705	29 589	Skattekostnad i resultatregnskapet	32 102	30 718
14,14	18,79	Effektiv skattesats i %	20,04	15,51

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
Skatteøkende forskjeller				
3 646	-	Finansielle instrumenter	-	3 646
-	-	Gevinst- og tapskonto	102	127
-	18	Driftsmidler	239	226
3 646	18	Sum skatteøkende forskjeller	341	3 999
Skattereduserende forskjeller				
1 982	-	Driftsmidler	1 134	3 268
-	-	Gevinst- og tapskonto	1 933	2 417
30 081	28 577	Pensjonsforpliktelser	29 681	30 935
-	-	Varebeholdning	7 000	7 000
-	-	Fremførbart underskudd	89	48
-	10 964	Finansielle instrument	10 964	-
-	-	Andre forpliktelser	1 663	608
32 063	39 541	Sum skattereduserende forskjeller	52 464	44 276
Endringer i MF som ikke er resultatført mot EK				
3 101	3 599	Virkelig verdi PM lån	3 599	3 101
-25 316	-35 924	Netto skattereduserende forskjeller	-48 524	-37 176
6 329	-8 981	Utsatt skattefordel	11 754	8 938
-	-	Utsatt skattegjeld	-	-
6 329	-8 981		11 754	8 938

Morbanken har skattesats på 25 %, mens datterselskap som inngår i konsernet har en skattesats på 22 %

Note 25 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

I henhold til IFRS 7 skal finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på børs samt verdipapirfond som investerer i egenkapitalinstrumenter.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsddata

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter renteswapper og obligasjoner og sertifikater som inngår i likviditetsporteføljen samt verdipapirfond som investerer i renteinstrumenter. I tillegg inngår utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Dette er utlån med pant i bolig som måles til virkelig verdi gjennom bruk av matematiske tapsmodeller som er validert mot historiske tap.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Dersom fastsettelsen av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2, benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedsddata, er fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter eller SpareBank 1 Gruppen. Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdsettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

Strategiske eierposter i SpareBank 1 selskapene verdsettes i hovedsak til gjennomsnittlig emisjonskurs.

Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for fastrenteutlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån.

Instrumenter inkludert i nivå 3 omfatter hovedsaklig investeringer i fastrenteutlån og aksjer i allianseelskaper og andre strategiske aksjer samt grunnfondsbevis i andre banker.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2022:

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	15 804	-	15 804
- Obligasjoner og sertifikater	-	606 851	-	606 851
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	93 083	238 088	279 195	610 366
- Fastrentelån	-	-	483 222	483 222
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI				
- Utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet res.	-	7 786 602	-	7 786 602
Sum eiendeler	93 083	8 647 345	762 417	9 502 845
Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	21 741	-	21 741
Sum forpliktelser	-	21 741	-	21 741

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2021:

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	3 425	-	3 425
- Obligasjoner og sertifikater	-	476 684	-	476 684
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	105 098	241 796	251 788	598 682
- Fastrentelån	-	-	430 381	430 381
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI				
- Utlån klassifisert til virkelig verdi over OCI	-	7 271 011	-	7 271 011
Sum eiendeler	105 098	7 992 916	682 168	8 780 183
Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	1 969	-	1 969
Sum forpliktelser	-	1 969	-	1 969

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2022:

	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 01.01.2022	430 381	251 788	682 168
Investeringer i perioden	-	20 202	20 202
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-1 932	-1 932
Netto volumendring i perioden	64 614	-	64 614
Gevinst eller tap ført i resultatet	-11 773	9 137	-2 636
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2022	483 222	279 195	762 417

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2021:

	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 01.01.2021	499 255	215 301	714 556
Investeringer i perioden	-	36 924	36 924
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-438	-438
Netto volumendring i perioden	-59 826	-	-59 826
Gevinst eller tap ført i resultatet	-9 048	-	-9 048
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2021	430 381	251 788	682 168

Note 26 Virkelig verdi av finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

	Bokført verdi 31.12.22	Virkelig verdi 31.12.22	Bokført verdi 31.12.21	Virkelig verdi 31.12.21
--	---------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------

EIENDELER

Kontanter og kontantekvivalenter	12 433	12 433	12 452	12 452
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fin. foretak	1 587 147	1 587 147	1 048 962	1 048 962
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	3 484 435	3 484 435	3 062 842	3 062 842
Sum finansielle eiendeler	5 084 014	5 084 014	4 124 256	4 124 256

FORPLIKTELSE

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	100 200	100 200
Innskudd og andre innlån fra kunder	11 023 976	11 023 976	9 476 937	9 476 937
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	809 220	806 409	1 054 078	1 054 036
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi-sikret	892 171	882 769	503 001	502 967
Ansvarlig lånekapital	120 633	120 058	120 242	120 242
Sum finansielle forpliktelser	12 846 000	12 833 212	11 254 458	11 254 382

	Bokført verdi 31.12.22	Virkelig verdi 31.12.22	Bokført verdi 31.12.21	Virkelig verdi 31.12.21
--	---------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------

EIENDELER

Kontanter og kontantekvivalenter	12 433	12 433	12 452	12 452
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fin. foretak	1 587 147	1 587 147	1 048 962	1 048 962
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	3 467 849	3 467 849	3 036 740	3 036 740
Sum finansielle eiendeler	5 067 428	5 067 428	4 098 154	4 098 154

FORPLIKTELSE

Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	100 200	100 200
Innskudd og andre innlån fra kunder	10 993 947	10 993 947	9 443 204	9 443 204
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	809 220	806 409	1 054 078	1 054 036
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi-sikret	892 171	882 769	503 001	502 967
Ansvarlig lånekapital	120 633	120 058	120 242	120 242
Sum finansielle forpliktelser	12 815 971	12 803 183	11 220 725	11 220 649

Prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Utlån

Utlån til kunder og kredittinstitusjoner prises på ulike måter. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner prises med utgangspunkt i 3 mnd. nibor. Utlån til kunder bedriftsmarked prises med flytende kunderente samt en del lån prises med utgangspunkt i nibor-rente med tillegg av en margin.

Banken vurderer at lån til bedriftsmarkedet med flytende rente har en riktig markedspris på balansetidspunktet. Begrunnelsen for dette er at den flytende renten kontinuerlig vurderes og justeres i henhold til rentenivået i kapitalmarkedet og endringer i konkurransesituasjonen. NIBOR-lån på til sammen 1.700 mill. kroner (hovedsakelig bedriftsmarkedet) per 31.12.2022 er inngått med forskjellige marginer og med ulike tidsintervall for renteregulering. Alle disse NIBOR-lånene kan reforhandles kontinuerlig. Banken tilstreber at disse lånene har rett markedspris til enhver tid.

Innlån fra kredittinstitusjoner og innskudd til kunder

For innskudd til kunder og innlån fra kredittinstitusjoner estimeres virkelig verdi lik bokført verdi siden disse i all hovedsak har flytende rente. Basert på overnevnte vurderinger blir det ingen forskjell mellom bokført verdi og virkelig verdi i tabellen over.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Obligasjonslån med fastrente er bokført til sikringsverdi basert på markedskurser pr. 31.12.22 tillagt påløpt rente. Slike lån blir rentesikret med rentebytteavtaler. Verdiendringer på fastrentelån som følge av markedsmessige endringer resultatføres og bokført i balansen.

Obligasjonslån med flytende renter blir bokført i balansen til amortisert kost. I balansen er påløpte rentekostnader på gjeld bokført til amortisert kost og klassifisert sammen med obligasjonslånet. Virkelig verdi er lik estimert bokført verdi.

Note 27 Rentebærende verdipapirer

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor	Morbank/konsern	
(Hele tusen kroner)	2022	2021
Stat- og statsgarantert		
- pålydende verdi	110 000	70 000
- virkelig verdi	112 242	70 997
Annen offentlig utsteder		
- pålydende verdi	150 000	105 000
- virkelig verdi	149 465	105 534
Finansielle foretak		
- pålydende verdi	322 104	274 104
- virkelig verdi	322 445	275 852
Ikke-finansielle foretak		
- pålydende verdi	20 600	23 600
- virkelig verdi	20 062	23 472
Sum rentepapirer, pålydende verdi	602 704	472 704
- påløpte renter	2 638	829
Sum rentepapirer, virkelig verdi over resultatet	606 851	476 684

Sertifikater og obligasjoner fordelt på risikoklasse	Morbank/konsern	
Virkelig verdi/bokført verdi i hele tusen kroner	2022	2021
Risikoklasse 1 (Rating AAA til AA-)	570 035	435 181
Risikoklasse 2 (Rating A+ til A-)	-	-
Risikoklasse 3 (Rating BBB+ til BBB- og rentepapirer uten rating)	34 178	40 674
Sum sertifikater og obligasjoner	604 213	475 855
- påløpte renter	2 638	829
Sum rentepapirer, virkelig verdi over resultatet	606 851	476 684

Verdipapirene er bokført til virkelig verdi (IFRS). Risikoklassene er i henhold til Finanstilsynets grupperinger og kapitalkravforskriften.

Note 28 Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld.

Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved periodens slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater			
Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2022		
		Virkelig verdi	
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Eiendeler	Forpliktelser
Rentebytteavtaler fastrente utlån	375 000	8 735	2 862
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	375 000	8 735	2 862
Sikring av innlån			
Rentebytteavtaler fastrente innlån	900 000	7 068	18 879
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter sikring	900 000	7 068	18 879
Sum finansielle derivater	1 275 000	15 804	21 741

Til virkelig verdi over resultatet		31.12.2021	
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Rentebytteavtaler fastrente utlån	280 000	556	833
Andre rentekontrakter			
Sum renteinstrumenter	280 000	556	833
Sikring av innlån			
Rentebytteavtaler fastrente innlån	500 000	2 868	1 136
Andre rentekontrakter			
Sum renteinstrumenter sikring	500 000	2 868	1 136
Sum finansielle derivater	780 000	3 425	1 969

Virkelig verdisikring

Konsernet har gjennomført verdisikring av tre fastrenteinnlån med en balanseverdi på 900 mill. kroner. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom løpetid og fastrenten i sikringsobjektet og sikringsforretningen. Konsernet utarbeider kvartalsvis dokumentasjon på at sikringsobjektet og sikringsinstrumentet er sikringseffektivt. Det var ikke ineffektivt resultat på sikringsinstrumentet per 31.12.2022. Det forventes at sikringen vil være effektiv også i fremtiden. Ved bruk av sikringsbokføring sikrer konsernet seg mot bevegelser i markedrenten.

Endringer i kredittspread mot markedrenten er ikke en del av sikret risiko og påvirker derfor ikke effektiviteten i sikringsbokføringen. Endring i virkelig verdi av sikringsinstrumentet i 1:1 sikringen var 13,887 mill. kroner per 4. kvartal 2022, mens endring i virkelig verdi av sikringsobjektet (lånene) i 1:1 sikringen var 13,629 mill. kroner. Sikringsineffektiviteten innregnet i resultatet utgjorde dermed en kostnad på 0,22 mill. kroner. Resultateffektene er inkludert i resultatlinjen "Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater".

Note 29 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter

Aksjer er målt til virkelig verdi over resultat iht. IFRS 9 (med unntak av tilknyttede selskapet og felleskontrollert virksomhet).

Morbank			Konsern	
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter				
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
104 951	92 965	Aksjefond	92 965	104 951
144 328	138 947	Obligasjonsfond	138 947	144 328
97 468	99 141	Pengemarkedsfond	99 141	97 468
789	760	Børsnoterte aksjer	760	789
244 934	273 159	Unoterte aksjer	273 370	251 145
592 471	604 972	Sum	605 183	598 682

Spesifikasjon av vesentlige eierposter per 31.12.22

Selskapets navn	Org.nummer	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsverdi	Balanseverdi
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988738387	1 040 179	1,33 %	156 124	156 057	156 027
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894111232	61 904	0,38 %	7 850	7 738	7 738
SpareBank 1 Kreditt AS	975966453	39 855	0,99 %	12 931	14 188	14 188
SpareBank 1 SMN Finans AS	938521549	2 625	2,50 %	29 354	29 354	29 354
Eiendoms-kreditt AS	979371285	3 707		371	390	390
SpareBank 1 Betaling AS	916389418	333 992		12 760	13 184	24 081
Øvrige aksjer og grunnfond						42 141
Sum aksjer i morbank						273 919
Sum aksjer i datterselskap						211
Sum aksjer i konsern						274 130

Note 30 Goodwill

Morbank		Konsern	
2021	2022	2022	2021
-	-	Anskaffelseskost pr 1.1.	2 060
-	-	Tilgang	5 759
-	-	Anskaffelseskost pr 31.12.	7 819
-	-	Akkumulert av/nedskrivning pr 1.1.	1 580
-	-	Ordinære av/nedskrivning	720
-	-	Akkumulert av/nedskrivning pr 31.12.	2 300
-	-	Balanseført verdi	5 519
			480

Goodwill i konsernet, tilhører SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS og er knyttet til kjøp av portefølje. Avskrives lineært over 5 år. Tilgang gjelder innfusjonering av Fagernes Økonomiservice AS inn i SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS. Goodwill blir avskrevet lineært over 10 år. Bakgrunnen for utvidet levetid er at styret mener at en avskrivningstid på 10 år mer gjenspeiler inntektsstrømmen til selskapet.

Note 31 Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank					Konsern				
2022					2022				
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Påkost leide lokaler	Totalt	(Hele tusen kroner)	Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Påkost leide lokaler	Totalt	
67 917	27 353	10 284	105 554	Anskaffelseskost 01.01.2022	114 987	48 009	10 284	173 280	
1 300	4 562		5 861	Tilgang	1 781	5 163	0	6 944	
3 542	1 462		5 004	Avgang	3 542	1 492	0	5 034	
65 675	30 453	10 284	106 412	Anskaffelseskost 31.12.2022	113 226	51 680	10 284	175 190	
8 568	21 227	9 682	39 477	Akkumulert av-og nedskrivning 01.01.2022	55 071	38 721	9 682	103 474	
2 889	2 733	300	5 922	Årets avskrivning	3 039	4 282	300	7 621	
45	1 374		1 420	Årets nedskrivning	189	1 374		1 563	
			0	Årets avgang				0	
11 411	22 586	9 982	43 979	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2022	57 921	41 629	9 982	109 532	
54 264	7 867	302	62 432	Balanseført verdi 31.12.2022	55 305	10 051	302	65 658	
500			500	Bygninger tilgjengelig for salg				500	

Morbank					Konsern				
2021					2021				
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Påkost leide lokaler	Totalt	(Hele tusen kroner)	Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Påkost leide lokaler	Totalt	
67 581	26 718	10 284	104 583	Anskaffelseskost 01.01.2021	114 651	46 690	10 284	171 625	
336	1 915	-	2 251	Tilgang	336	2 145	-	2 481	
	1 280	-	1 280	Avgang		1 280	-	1 280	
67 917	27 353	10 284	105 554	Anskaffelseskost 31.12.2021	114 987	47 555	10 284	172 826	
5 750	19 680	9 382	34 812	Akkumulert av-og nedskrivning 01.01.2021	51 921	35 109	9 382	96 412	
2 818	2 827	300	5 945	Årets avskrivning	3 150	4 852	300	8 302	
-	1 280	-	1 280	Årets nedskrivning	0	1 280	0	1 280	
-		-	0	Årets avgang			0	0	
8 568	21 227	9 682	39 477	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2021	55 071	38 681	9 682	103 434	
				Korrigerings 2020				624	
59 349	6 126	602	66 077	Balanseført verdi 31.12.2021	59 916	8 874	602	70 016	
500			500	Bygninger tilgjengelig for salg				500	

Avskrivning

Prosentstas for ordinære avskrivninger er 2-5 % for bankbygg og annen fast eiendom, tomter 0 %, innredning og inventar 10-33 %, maskiner- og IT-utstyr 10-33 % og transportmidler 20-25 %.

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Note 32 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
6 329	8 981	Utsatt skattefordel	11 754	8 928
2 002	705	Provisjon Boligkreditt / Næringskreditt	705	2 002
3 000	3 000	Medlemsinnskudd KFS	3 000	3 000
2 948	876	Opptjente ikke mottatte inntekter	8 323	8 801
2 764	3 851	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	5 105	3 766
500	500	Overtatt eiendom	500	500
11 940	18 100	Sikkerhet renteswap-avtaler	18 100	11 940
363	363	Utsmykking/kunst	363	363
930	6 780	Andre eiendeler*	57 852	65 934
30 775	43 157	Andre eiendeler	105 702	105 233

*34.474 gjelder klientfordringer hos EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

* 7.191 gjelder tomter hos SpareBank 1 Hallingdal Invest AS

Note 33 Innskudd fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
2021	2022		2022	2021
9 476 937	11 023 976	Innskudd og andre innlån fra kunder til amort. kost	10 993 947	9 443 204
9 476 937	11 023 976	Sum innskudd og andre innlån fra kunder	10 993 947	9 443 204

Morbank		Innskudd fordelt på sektor og næring	Konsern	
2021	2022		2022	2021
5 289 890	6 407 234	Lønnstakere o.l	6 407 234	5 289 890
296 198	316 414	Primærnæringer	316 414	296 198
85 257	124 171	Industri	124 171	85 257
739 603	921 567	Bygg- og anleggsvirksomhet	921 567	739 603
192 446	179 885	Varehandel	179 885	192 446
103 694	106 836	Transport og lagring	106 836	103 694
156 389	154 393	Hotell og restaurantdrift	154 393	156 389
98 430	98 671	Forretningsmessig tjenesteyting	83 657	69 941
845 709	907 253	Omsetning/drift eiendommer	892 239	840 465
1 669 321	1 807 551	Diverse næringer	1 807 551	1 669 321
9 476 937	11 023 976	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	10 993 947	9 443 204

Morbank		Innskudd fordelt på geografiske områder	Konsern	
2021	2022		2022	2021
7 734 830	8 520 888	Kjerneområde, Hallingdal og Valdres	8 490 859	7 701 097
170 306	227 744	Buskerud, øvrige	227 744	170 306
106 022	120 288	Oppland, øvrige	120 288	106 022
1 000 153	1 584 966	Oslo / Akershus	1 584 966	1 000 153
89 914	96 677	Utlandet	96 677	89 914
375 712	473 413	Andre	473 413	375 712
9 476 937	11 023 976	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	10 993 947	9 443 204

Note 34 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir

SpareBank 1 Hallingdal Valdres emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved overføring av deler av utlånsporteføljen til kredittforetakene SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld		
(Hele tusen kroner)	Pr. 31.12.2022	Pr. 31.12.2021
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		
- pålydende verdi	-	100 000
- bokført verdi	-	100 200
Obligasjonsgjeld		
- pålydende verdi	1 700 000	1 550 000
- bokført verdi	1 701 391	1 557 079
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	1 700 000	1 650 000
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	1 701 391	1 657 279

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	Pr. 31.12.2022	Pr. 31.12.2021
År 2022	-	400 000
År 2023	500 000	500 000
År 2024	-	-
År 2025	300 000	300 000
År 2026	300 000	250 000
År 2027	400 000	-
År 2028	200 000	200 000
Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	1 700 000	1 650 000

Endring i verdipapirgjeld	Pr. 31.12.2022	Emittert/ utvidet i 2022	Forfalt/ innløst i 2022	Pr. 31.12.2021
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	-100 000	100 000
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	1 700 000	450 000	-300 000	1 550 000
Påløpte renter	16 357			7 291
Verdijusteringer	-14 966			-12
Sum verdipapirgjeld	1 701 391	450 000	-400 000	1 657 279

Note 35 Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital	2022	2021
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *)	120 000	120 000
- påløpte renter	633	242
Sum ansvarlig lånekapital	120 633	120 242

*) Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år. Pr 31.12.2022 har banken utstedt totalt 120 mill. kroner i ansvarlig lånekapital, med tidspunkt for «call» 22.05.2023 (60 mill kr) og 01.06.2027 (60 mill kr).

Gjenværende løpetid er 5,5 mnd (60 mill.) og 4 år og 6 mnd (60 mill)

Endring i ansvarlig lånekapital	31.12.2022	Emittert/ utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.2021
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	120 000	60 000	-60 000	120 000
Påløpte renter	633	-	-	242
Sum ansvarlig lånekapital	120 633	60 000	-60 000	120 242

Note 36 Annen gjeld og forpliktelser

Morbank			Konsern	
(Hele tusen kroner)				
2021	2022	Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	2022	2021
12 575	12 903	Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	16 866	17 884
30 081	28 577	Pensjonsforpliktelser (note 23)	29 681	30 935
189 547	206 536	Annen gjeld	229 564	215 082
232 203	248 016	Sum annen gjeld og balanseførte forpliktelser	276 111	263 901
Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)				
46 574	42 075	Betalingsgarantier	42 075	46 574
62 476	52 520	Kontraktsgarantier	52 520	62 476
269 870	240 203	Lånegarantier	240 203	269 870
2 500	0	Garantier for skatter	0	2 500
22 577	18 873	Annet garantiansvar	18 873	22 577
403 997	353 671	Sum stilte garantier (ikke balanseført)	353 671	403 997
Andre ikke balanseførte forpliktelser				
1 055 108	1 100 268	Ubenyttede kreditter	1 100 268	1 055 108
307 468	290 661	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	290 661	307 468
1 362 575	1 390 930	Sum andre ikke balanseførte forpliktelser	1 390 930	1 362 575
1 998 776	1 992 616	Totale forpliktelser	2 020 712	2 030 473

Note 37 Bundne midler/klientmidler

Morbank			Konsern	
2021	2022	<i>(Hele tusen kroner)</i>	2022	2021
Bundne midler				
3 535	3.274	Skattetrekk	5 975	6 567
3 535	3 274	Sum bundne midler	5 975	6 567

Klientmidler – morbank

SpareBank 1 innførte i 2021 innført ny forretningsmodell for kjøp og salg av verdipapirfondsandeler. Tidligere var SpareBank 1 Verdipapirservice AS forvalter ("Nominee") for bankens kunder. I ny modell er banken Nominee for kundene, men mange tjenester knyttet til forvaltningen er fortsatt utkontraktert til SpareBank 1 Verdipapirservice AS. Det betyr at banken er distributør for de ulike fondsleverandørene og konto hos fondsforvalter vil være i bankens navn. Dette betyr at banken vil ha et klientansvar overfor bankens kunder og kundens midler inntilstandende på konto i bankens navn som avstemmes halvårlig. I 2022 ble SpareBank 1 Verdipapirservice AS fusjonert inn i selskapet SpareBank 1 Forvaltning AS.

Klientansvar og klientmidler inngår ikke i morbankens eller konsernets balanse, men opplyses om bare i note.

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
1 069 539	893 227	Klientansvar per 31.12.	893 227	1 069 539
-1 069 666	893 092	Innestående klientmidler per 31.12.	893 092	-1 069 666
-127	135	Differanse	135	-127

Differanse i oppstillingen er uoppgjorte ordrer som ikke er identifisert/avstemt på rapporteringstidspunktet.

Klientmidler - EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

Datterselskapet EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS oppbevarer klientmidler på egne bankkonti og har klientansvar i forbindelse med eiendomsmeglingen. I konsernregnskapet fremkommer dette som en netto fordring knyttet til provisjon.

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
-	-	Bokført klientansvar per 31.12.	188 233	235 058
-	-	Innestående klientmidler bank per 31.12.	222 707	275 526
-	-	Bokførte klientfordringer per 31.12.	34 474	40 468

Note 38 Investeringer i eierinteresser

Datterselskaper og felleskontrollert virksomhet

Investering i datterselskaper Aksjer eid av morbanken	Bokført verdi	Forretnings-kontor	Eierandel i prosent
Firma:			
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	36 127	Hemsedal	100 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS	9 147	Nesbyen	100 %
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	2 775	ÅL	100 %
SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS	2 778	ÅL	100 %
SpareBank 1 Valhall Egedomsutvikling AS	2 817	ÅL	100 %
HallingRegnskap AS	15	Nesbyen	100 %
Valdres Regnskap AS	17	Heggenes	100 %
Tisleidalen Hyttegrend AS	2 843	Hemsedal	100 %
Sum	56 519	-	-
Investeringer i felleskontrollert virksomhet:			
SpareBank 1 Samspår AS	13 800	Oslo	7,46 %
Samarbeidende Sparebanker AS	85 545	Oslo	7,46 %
Sum	99 345	-	-

Aksjer i datterselskaper morbank

Datterselskapene er innarbeidet etter egenkapitalmetoden

(hele tusen kroner)							
2022	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Årsresultat
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	218 000	6 232	35	53 699	20 683	33 016	5 277
SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS	5 100 000	10 200	500	24 975	10 488	9 255	1 267
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	500 000	10	50 000	11 540	8 711	2 829	2 288
SpareBank 1 Hallingdal Eignedom AS	100 000	100	1 000	2 785	-	2 785	35
SpareBank 1 Valhall Eignedomsutvikling AS	2 000 000	2 000	1 000	2 989	-	2 989	-117
HallingRegnskap AS	30 000	30	1 000	9	-	9	-
Valdres Regnskap AS	30 000	30	1 000	14	-	14	-
Tisleidalen Hyttegrend AS	3 569 000	35 690	100	6 629	3 524	3 105	-119

2021	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Pålydende verdi	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Årsresultat
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	218 000	6 232	35	64 830	34 090	30 740	10 982
SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS	5 100 000	10 200	500	22 133	8 645	7 987	103
SpareBank 1 Hallingdal Invest AS	500 000	10	50 000	17 892	17 320	542	-128
SpareBank 1 Hallingdal Eignedom AS	100 000	100	1 000	2 749	-	2 749	-5
SpareBank 1 Valhall Eignedomsutvikling AS	2 000 000	2 000	1 000	2 635	-	2 635	-293
HallingRegnskap AS	30 000	30	1 000	9	-	9	-
Valdres Regnskap AS	30 000	30	1 000	14	-	14	-
Tisleidalen Hyttegrend AS	3 569 000	35 690	100	6 493	3 324	3 105	-79

Investeringer i felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Utbytte fra datterselskap	2022	2021
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	10 000	2 500

Inntekter fra investeringer i felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
87 586	85 545	Balanseført verdi per 01.01.	171 418	176 411
-	-	Resultat over OCI	-	-
-3 234	13 800	Tilgang/avgang	2 031	-3 234
1 193	-	Emisjon	-	1 193
-	-	Verdiregulering	-	-2 056
-	-	Resultatandel	23 774	39 823
-	-	Utbetalt utbytte	-23 994	-40 719
85 545	99 345	Balanseført verdi per 31.12.	173 229	171 418

Morbank			Konsern	
2021	2022	(Hele tusen kroner)	2022	2021
-	-	Resultatandel fra SpareBank 1 Samspare AS	-66	-
-	-	Resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker AS	24 454	39 823
40 719	23 994	Utbytte fra Samarbeidende Sparebanker AS	-	-
40 719	23 994	Sum inntekt	24 388	39 823

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet

2022(hele tusen kroner)	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Årsresultat
Samarbeidende Sparebanker AS	2 297 378	1 400	2 295 978	336 774
SpareBank 1 Samspar AS	101 796	75 458	26 338	-890
2021(hele tusen kroner)	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Årsresultat
Samarbeidende Sparebanker AS	2 312 226	22 805	2 289 241	585 301

Note 39 Vesentlige transaksjoner med nærstående

Transaksjoner mellom nærstående parter. Med nærstående parter menes her felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Se note 38 for investeringer i eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter. Det har ikke vært vesentlige transaksjoner med felleskontrollerte virksomheter siste 2 år utover det som går frem av note 38.

Bankens mellomværende med ansatte og tillitsvalgte vises i note 21.

	Datterselskap	
Lån (Hele tusen kroner)	2022	2021
Lån utestående pr 1.1.	26 102	24 593
Lån innvilget i perioden	0	5 500
Tilbakebetaling	-9 516	-3 991
Utestående lån per 31.12.	16 586	26 102
Innskudd (Hele tusen kroner)		
Innskudd per 1.1.	33 733	20 062
Nye innskudd i perioden	2 144	12 982
Uttak	5 848	689
Innskudd per 31.12.	30 029	33 733
Rentekostnader	127	1 026
Renteinntekter	423	445
Andre driftskostnader	5 109	5 772

Alle lån til nærstående parter er bokført i morbanken.

Note 40 Eierandelskapital og eierstruktur per 31.12.2022

Det var 2 egenkapitalsbevisiere per 31.12.2022	Antall	% av totalt antall egenkapitabevis
Sparebankstiftelsen Hallingdal	7 130 445	88,50 %
Sparebankstiftelsen Øystre Slidre	926 555	11,50 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	8 057 000	100,00 %

(Hele tusen kroner)	31.12.2022	01.01.2022
Eierandelskapital	805 700	805 700
Overkursfond	11 581	11 581
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	757 787	692 601
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	1 619 994	1 509 882
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	166 818	159 556
Kompensasjonsfond	1 176	1 176
B. Sum samfunnsid kapital	167 994	160 732
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	1 787 988	1 670 614
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	90,60 %	90,38 %

Note 41 Leieavtaler

Implementeringen av IFRS 16 Leieavtaler 1.1.2021 fører til at vesentlige leieavtaler for konsernet balanseføres. Bruksrett er presentert i balansen som en del av "Varige driftsmidler", mens leieforpliktelsen presenteres som "Annen gjeld".

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i konsernet benyttet seg av fritak for en kortsiktig leieavtale (under 12 måneder) som gjelder avtale EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS har på Geilo.

Resultatregnskapet vil også påvirkes fordi tidligere driftskostnader erstattes med renter og avskrivninger. Den totale kostnaden blir vanligvis høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet er da større) og lavere i senere år.

Balanse	31.12.2022	31.12.2021
Leieforpliktelser	61 057	58 553
Bruksrett	82 166	71 581

Resultat	31.12.2022	31.12.2021
Avskrivninger leieavtaler	7 525	6 316
Rentekostnader	725	614
Kostnader IFRS 16	8 251	6 930
Endring driftskostnader	7 836	6 646
Endringer i resultat før skatt	415	283

Note 42 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet enkelthendelser av vesentlig betydning etter balansedagen som påvirker konsernets årsregnskap for 2022.

2.7 Erklæring fra styret og administrerende direktør

(Jf. lov om verdipapirhandel § 5-5)

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og fastsatt årsregnskapet og årsberetningen for SpareBank 1 Hallingdal Valdres og konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres for kalenderåret 2022 og per 31.12.22.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2022 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet pr. 31. desember 2022 og 31. desember 2021.

Årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, gir en rettviseende oversikt.

Hallingdal, 31. desember 2022 / 14. mars 2023
I styret for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Elektronisk signert

Kristin Ourom
styreleder

Gro Lundby
nestleder

Ragnhild Kvernberg

Tore Østlund

Odd Holde

Vidar Isungset

Kristin Bakke Haugen

Knut Oscar Fleten
adm. direktør

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Hallingdal Valdres

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Hallingdal Valdres som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble første gang valgt som revisor for SpareBank 1 Hallingdal Valdres før 2000, og har vært valgt revisor i selskapet sammenhengende i en periode på mer enn 20 år.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

IT systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
SpareBank 1 Hallingdal Valdres sine IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon. IT-systemene er i stor grad standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktet til tjenesteleverandører. God styring og kontroll med IT-systemene både i SpareBank 1 Hallingdal Valdres og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen	SpareBank 1 Hallingdal Valdres har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for den overordnede styringsmodell for IT- systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen. Vi har vurdert og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter tilknyttet kjernebanksystemet relevant for den finansielle rapporteringen som er knyttet til tilgangskontroller. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden. Vi vurderte tredjepartsbekreftelsen (ISAE 3402-rapport) fra SpareBank 1 Hallingdal Valdres tjenesteleverandør av kjernebanksystemet med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin finansielle rapportering. Vi vurderte også tredjepartsbekreftelsen knyttet til tjenesteleverandøren av kjernebanksystemet med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet knyttet til beregning av renter og gebyrer og utvalgte systemgenererte rapporter, var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden. Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT- systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktiviteter.

Nedskrivninger for forventet tap på utlån i bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
SpareBank 1 Hallingdal Valdres har utlån til bedriftsmarkedet, se note 3, 8 og 11 for en omtale av kredittrisiko og nedskrivninger på utlån og garantier. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger for forventet tap på utlån og garantier. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet. Skjønnsutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap, inkludert vurderinger av hvordan forventet tap påvirkes av usikkerheten om den økonomiske utviklingen. SpareBank 1 Hallingdal Valdres benytter modeller og informasjon fra en	SpareBank 1 Hallingdal Valdres har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet. Vi har vurdert og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle nedskrivninger på kredittforringede utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet utformingen av var knyttet til identifikasjon av kredittforringede utlån og vurdering av kontantstrømmer fra disse utlånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden. For et utvalg av kredittforringede utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmer som banken hadde estimert fra utlånene. For øvrige nedskrivninger på utlån beregnet ved bruk av modeller og informasjon fra SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin tjenesteleverandør, vurderte vi tredjepartsbekreftelse knyttet til

Nedskrivninger for forventet tap på utlån i bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
tjenesteleverandør i beregningen av forventet tap.	utvalgte deler av modellen som banken benytter for beregning av forventet tap og grunnlagsdata som benyttes i beregningene.
Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.	Vi rimelighetsvurderte utvalgte framoverskuende vurderinger benyttet i estimeringen av forventet tap. Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstiller kravene i IFRS 9.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelsen om samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig

feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

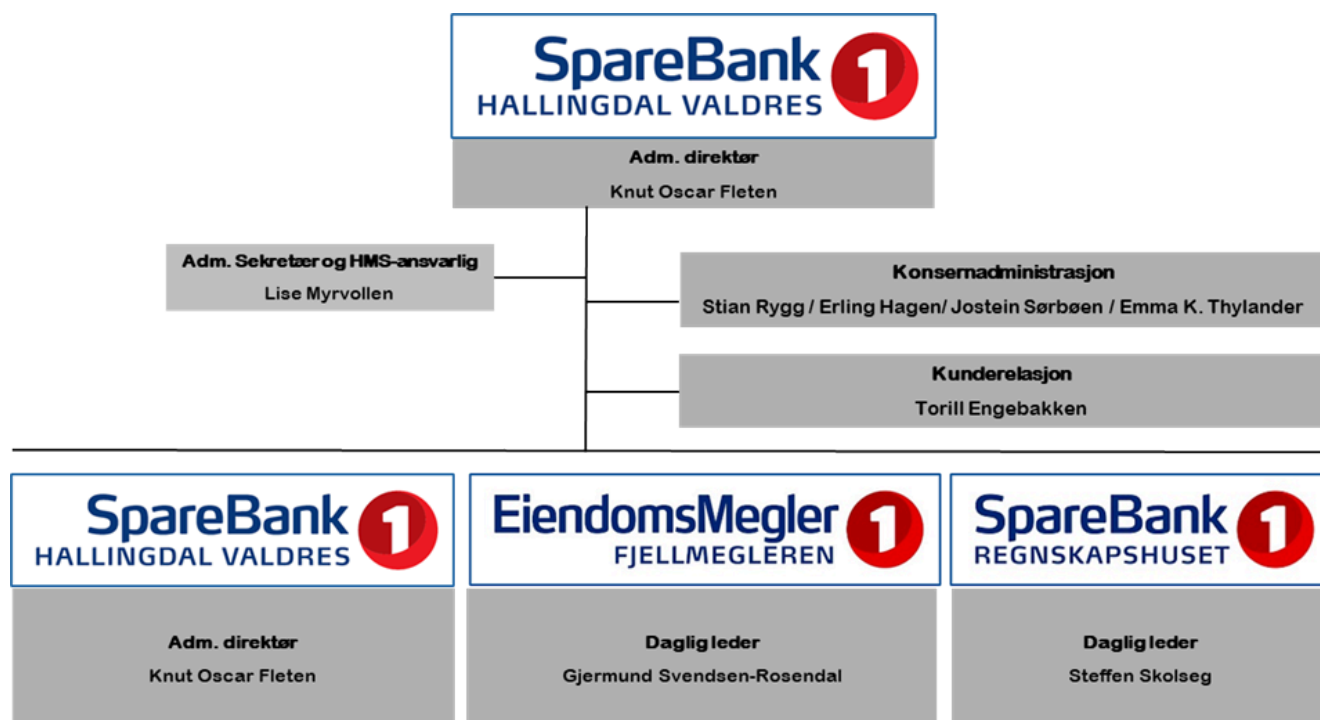
Oslo, 20. mars 2023
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

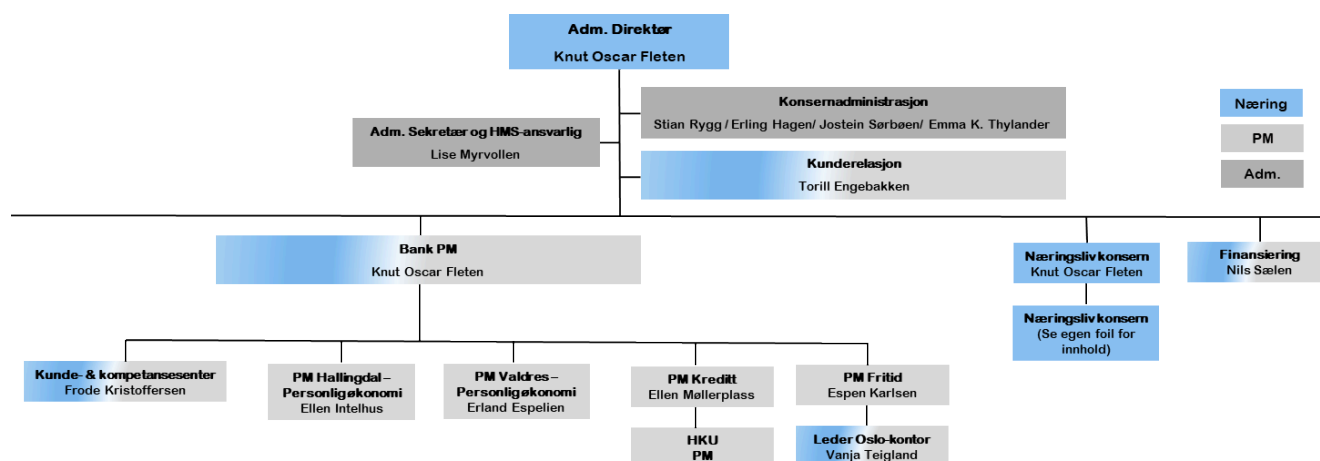
4 STYRET OG LEDELSE

4.1 Hovedorganisasjon

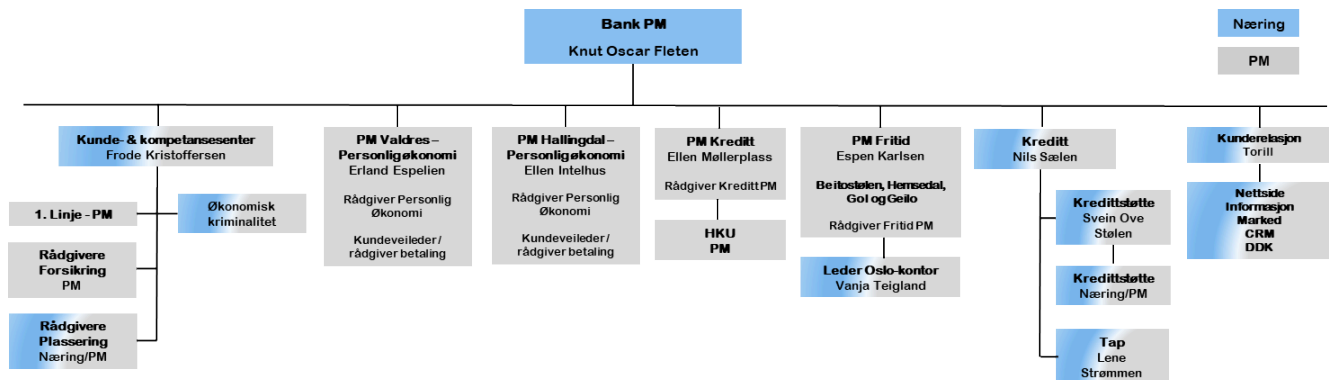
Konsern:

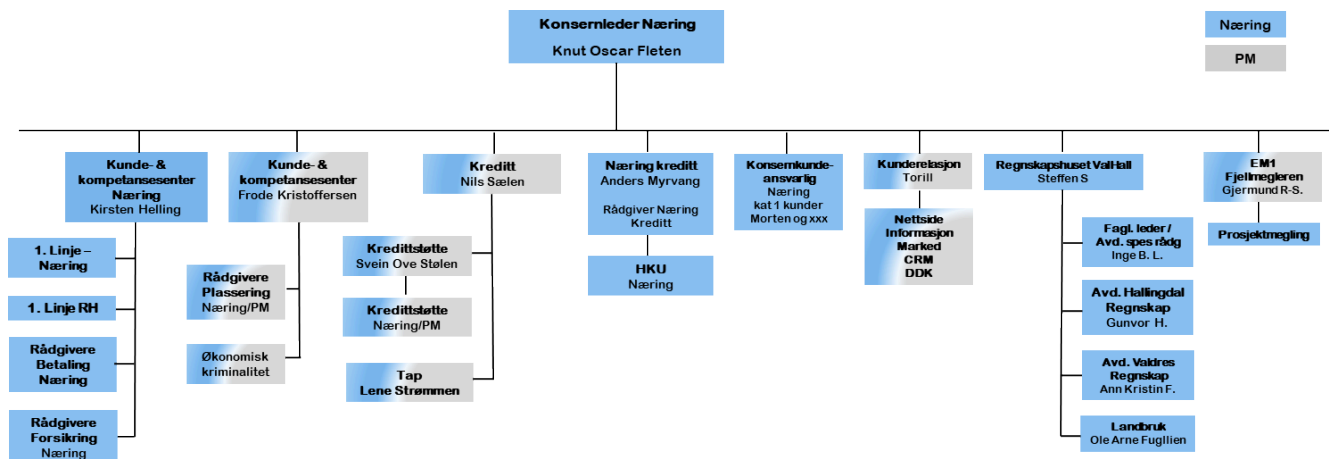
Morbank:

Bank privatmarked:

Næring konsern:

4.2 Presentasjon av styret

Presentasjon av styret pr. 31.12.22

Kristin Ourom, styreleder

Født 1971. Har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Oslo i 1996. Advokatbevilgning fra 1998. Er partner i Kvale Advokatfirma DA med bank og finans, energirett og selskapsrett som områder. Har vært styremedlem siden 2010, nestleder fra 2016 og styreleder fra 2022. Medlem av risiko- og revisjonsutvalget fra 2011. Bor i Oslo.

Gro Lundby, nestleder

Født 1954. Er utdannet adjunkt og har arbeidet i om lag 25 år i ungdomsskolen. Har vært heltidspolitiker i 12 år, som ordfører i Øystre Slidre i 8 år (2003-2011) og fylkesordfører i Oppland fylkeskommune i 4 år (2011-2015). Diverse styreverv de siste årene. Styremedlem siden 2016, nestleder fra 2022. Medlem av risiko- og revisjonsutvalget fra 2017. Bor i Øystre Slidre kommune.

Tore Østlund

Født 1958. Videregående skole med etterutdanning innen administrasjon og ledelse. Svennebrev og

mesterbrev som tømmer. Har drevet eget firma i over 30 år. Arbeider som rådgiver i næring og byggesak i Øystre Slidre kommune. Medlem i styret i Øystre Slidre Sparebank fra 2010 og senere SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Bor i Rogne i Øystre Slidre.

Odd Holde

Født 1949. Utdannet siviløkonom. Driver eget firma med utleiehytter og konsulentfirma. Har over 30-års erfaring fra reiselivet i Hemsedal. Styremedlem fra 2012. Bor i Hemsedal. Medlem av risiko- og revisjonsutvalget fra 2018.

Ragnhild Kvernberg

Født 1954. Etter fullført videregående og engelsk grunnfag har yrkesaktivt liv vært innenfor reiselivet med stilling som turistsjef i Hemsedal, hotell-ledelse og konsulent innen destinasjonsutvikling samt flere styreverv. Driver gård med utleiehytter og horteoppdrett. Har tidligere hatt verv i bankens forstanderskap og styre. Er nestleder i styret for Sparebankstiftelsen Hallingdal. Styremedlem siden 2018. Bor i Hemsedal.

Vidar Isungset

Født 1959. Videregående skole og utdanning fra Bankakademiet. Arbeider som rådgiver personlig økonomi med autorisasjoner innenfor kreditt og sparing i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Har vært ansatt siden 1987. Styremedlem som representant for ansatte siden 1998. Medlem av risiko- og revisjonsutvalget fra 2021. Bor i Ål.

Kristin Bakke Haugen

Født 1964. Videregående skole og utdanning fra Bankakademiet. Arbeider som rådgiver personlig økonomi med autorisasjoner innenfor kreditt, forsikring og sparing i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Har vært ansatt siden 1985. Styremedlem som representant for ansatte fra 2022. Hovedtillitsvalgt i Finansforbundet. Innvalgt i kommunestyret og sitter i formannskapet i Gol kommune. Bor på Gol.

4.3 Forstanderskap, styre og revisjon

FORSTANDERSKAPET:**KUNDEVALGTE**

Hallingdal:

Karianne Sørbøen

Marianne Stue

Per Egil Rese

Margunn Berget Kristiansen

Knut Arne Gurigard

Ola Terje Oleivsgard

Valdres:

Ove Skaret (leder)

Pål Bredesen

«Fritt»:

Halvar Hjelman

VARAMEDLEMMER

Hallingdal:

Ove Bråten

Gunnar Halbjørhus

Stian Bogar

Valdres:

Gunvor Hegge

FRA STIFTELSENE ØYSTRE SLIDRE OG HALLINGDAL:

Arnstein Alund

Ole Martin Alfstad

Torleif Bjella

Tove Eggen Lien

Torhild Helling Bergaplass

Kjell Erik Skølt

Kjersti Lilleslett

Endre Ulsaker

Sigrun Jorde

Karin Rustberggard Sletto

VARAMEDLEMMER:

Bente Rakstad

Janniche Ulrichsen

Christoffer Norhaug

Anneli R. Vøllo

Anne Vetteren Grøthe

FUNKSJONÆRVALGTE

Maren Haugli Tufto

Kristin Bakke Haugen (valgt inn i styret 2022)

Ann Kristin J. Bakkene

Lars Sandåker

Mona Ø. Øen

Vidar Solheim

VARAMEDLEMMER

Gro Storebråten (valgt inn i styret som vara 2022)

Eva Veslegard
Henry Olav Hansen

STYRET:

Kristin Ourom, leder
Gro Lundby, nestleder
Odd Holde, medlem
Ragnhild Kvernberg, medlem
Tore Østlund, medlem
Vidar Isungset, medlem, valgt av ansatte
Kristin Bakke Haugen, medlem, valgt av ansatte

VARAMEDLEMMER:

Sissel Skrindo
Steinar Dahlen
Gro Storebråten (fra ansatte)
Erland Espelien (fra ansatte)

REVISOR:

Deloitte AS

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Geilo • Ål • Gol • Nesbyen • Flå • Hemsedal
Fagernes • Heggenes • Beitostølen • Oslo